

HAJDÚ-BIHARI

XXXVI. ÉVFOLYAM
264. SZÁM

ÁRA: 1,60 FORINT

1979. XI. 11.,
VASÁRNAP

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

NAPILÓ

JÓLONAPTÁR

Ével ezelőtt, 1849. évi született — és meg — Hampel József múzeumi igazgató,

tanulmányainak beírása Magyar Nemzeti Múzeumba lépett és 1877-ig a legelső igazgató. Érem- és régiséggyűjteményeinek, a pesti egyetem előadásait tartott, a történeti témákra haláláig a professzorként a Nemzeti Múzeumban és régiségárának tevékenykedett. Észet valamennyi kutatója volt, a szerzett a rendszert megismerésére a nyelv tudományában. Csaknem 4000-át szerkesztette az Ertesítőt. Munkái közé tartozik emlékei Magyarországról 1886-96 között népszerűen publikált házi könyve: Az antik művészet (1900.), A régészet (1904.) és az IV-X. század) em- arthonban (1897-

NYELETES ERKESZTŐ

László
12-144.

Válalatos

62, 77, 80

adási és Lottó közlése szerint a tőzsvények értékesítésében ottalalatos akadtak. A szelvények értéke 8 274 491. A tőzsvények értéke 8 274 491.

ARI FAZEKA-AJBAN. Novembertől kezdettől fogva a Zilahy családok Körén Tokajban, a szőlőművelésben a nádkas család: idős, ifj. Fazekas Ferenc, Fazekas Ferenc. A kiállítás dr. Déri Múzeum nyitja meg.

UNÁSI KIS-AN november 11-én a Kamplér György Géza festőművész kiállítását nyitja meg. Nyakas Hajdúsági Múzeum nyitja meg. A kiállítás 20-ig november 14-18 óra között.

RECENI HÁZSZÁLLITOTTÁK az új szállítók, amelyet a vállalat rendel. A terveket a Tervező Vállalat az építkezés nagy érdeklődésével vizsgálja. Az építkezés nagy érdeklődésével vizsgálja. Az építkezés nagy érdeklődésével vizsgálja.

KTÍVA KITÜNMEZŐGÉ Váltottai gyárban 10 fő vett részt a munkagyakorlaton. A munkagyakorlaton 10 fő vett részt a munkagyakorlaton. A munkagyakorlaton 10 fő vett részt a munkagyakorlaton.

LEMÉNY

ELSZINI VÍZMOZGÓ 13. ÉS 19. KÖRZETI ÖSSZEKÖTÉSI MUNKÁK. A teljes üzemszűnetet megelőzően a vízvezeték hálóját a város területére át kell költöztetni. A munkák miatt a lakosságot az üzemelés megkezdéséig a vízvezeték hálóját a város területére át kell költöztetni. A munkák miatt a lakosságot az üzemelés megkezdéséig a vízvezeték hálóját a város területére át kell költöztetni.

Munkanap

A negyvenötödik vitatathatatlanságát számították. E hét szombatjának délelőttjén tehát országosra dolgozni kellett azoknak, akik nem az általánostól valamilyen okból eltérő munkarendben dolgoznak. Az üzemekben zavartalanul folyt a termelés, a hivatalokban fogadták az ügyfeleket, az iskolákban tanították a gyerekeket. Legálábbis így kellett volna lennie. Néhány jel azonban arra utal, hogy szombaton mégsem megy mindenütt minden úgy, ahogy annak rendje-módja lenne.

Példának elég néhány a szerkesztőség tagjai által gyűjtött tapasztalatokból. Beszélni kellene X vezetővel egy közintézményben — nincs bent, reggel volt, elment, már nem is igen jön vissza. Y-t viszont reggel, a hivatalos munkakezdés után fél órával kerestük hasztalan — még nem jött be. A harmadik helyen udvariasan arra kértek: inkább hétfőn érdeklődjünk, a negyedikén azért nem találunk senkit, mert éppen vetélkedő folyik, azzal vannak elfoglalva.

Ne soroljuk tovább a példákat, „háztáji dolog”, hogy miként szerezzük meg a szükséges információkat, az olvasót mind-ebből csak az érdekl, vasárnap reggel időben a le-velszekrényben találja az újságot. A tapasztalatok azonban mégis elgondolkodtatják egy kicsit. Egyszerűen azért, mert úgy tűnik, nem tekintjük teljes értékű munkanapnak a páratlan szombatokat.

Aki termelői üzem munkaságaként munkában dolgozik, annak mérjük a teljesítményét szombaton éppen úgy, mint a hét más napján. Az iskolai órarend is korlátokat szab, a „lazítás” főként azokon a munkahelyeken tapasztalható, ahol viszonylagosan nagyobb a szabadság, nem történik különösebb baj, ha az a bizonyos munka szombat helyett hétfőn délelőtt készül el. „Forintban nem érződik” — ahogy mondani szoktuk, bár általában hozzátesszük: legfeljebb közvetett formában. S pontosan erről van szó. Az egy nappal később elküldött akta egy nappal későbbre hasznalható egy döntést, s végső soron ennyivel halasztódik valami, aminek már lehet, hogy egészen komoly kihatása van a gazdasági életre, vagyis a zsebünkre is. Hiszen egy üzem vagy akár üzemrész egynapi termelési értékét — vagy annak egy intézkedés következtében adódó akár néhány százalékos növekedését is — kemény ezrekben lehetne számolni.

Magyarországon ma még nincs ötnapos munkahét, csak minden második szombat szabad. És joga sincs senkinek, hogy saját kedve szerint megduplázza a hétvégi szabad napokat. Tudomásul kell vennünk, hogy a szombati munkaidő minden órája éppen olyan fontos, értékes, mint a hét bármelyik más napjé.

Téli politikai könyvnapok

Eredményes kezdet, élénk érdeklődés

Egy héttel a hagyományos téli politikai könyvnapok országos, és néhány nappal a megyei megnyitóját követően máris lemérhető a politikai kiadványok seregszámának néhány eredménye. A könyvkiadás biztatására vállalkozó első adatok: Hajdú-Biharban, ahol tavalyelőtt 425 ezer, 1978-ban pedig több mint félmillió forint értékű olvasnivaló került a poltrákra a szervezett terjesztési akció során, az idén 150 pártalapszervezet kapcsolódott be a politikai kiadványok terjesztésébe, és eddig összesen 350 ezer forint értékű olvasnivalót vettek át értékesítésre.

A téli politikai könyvnapokra ígert újdonságok zöme már megérkezett a boltokba és a bizományosokhoz — tudtuk meg a Kossuth Kiadó vezetői kirendeltségén —, sőt, néhány mű el is fogyott. A legkeresettebbnek eddig egyikeként Fidal Castro: *Válogatott beszédek és beszélgetések* című kötete, va-

lamint Pásztor Emil könyve, *A tizenötödik aradi vértanú* című bizonyult. Nagy kelendőségnek örvend a Kossuth kiadványok közül Meisel Sándornak a KGST 30 évéről, valamint Borisz Nosztriknak Albert Schweitzerről írott könyve, ez utóbbi harmadik kiadásban jelent meg az idei könyvnapokra. Mintegy száz ezer forint értékű olvasnivalót még ezután juttatnak el a hajdú-bihari terjesztők-höz.

A megye pártalapszervezeti aktivistái, terjesztői eredményesen segítik a politikai könyvnapok céljának megvalósulását. Kiemelkedő aktivitással kapcsolódott bele a terjesztésbe és az alkalomhoz kötődő rendezvények előkészítésébe a MÁV üzemi pártbizottsága Debrecenben, a nagyközségi pártbizottság Hajdúdorogon, az ELZETT gyáregysége Berettyóújfaluban és a MÁV csoportonként Püspökkladányban. Az MGM debreceni gyárában terjesztői

értekezletet tartottak a könyvnapok alkalmából a GÖCSA-ban tevékenykedő 43 aktivista részére.

Jó eredményeket ért el az Egy diák — egy könyv elnevezésű mozgalom is Hajdú-Biharban. A politikai könyvnapok időszakában tehető irodalomterjesztési akcióba 16 középfokú oktatási intézmény kapcsolódott be, s összesen nyolcvanezer forint értékű olvasnivalót vásároltak. Az első helyen — huszonháromezer forinttal — a debreceni 108. számú Ipari Szakmunkásképző Intézet áll. Ugyancsak könyvvásárlási akciót indítottak a megye szocialista brigádjai a könyvnapok alkalmából. Több mint ötven kollektíván tett eddig vállalat a politikai kiadványok terjesztésére; eredményeik alapján a berettyóújfalui ELZETT, a kabai cukorgyár és a hajdúszoboszlói AFESZ szocialista brigádjai érdemelnek elsősorban említést.

Jól haladnak az őszi munkák

Jakab Tamást, a Hajdú-Bihar megyei Tanács V. B. mezőgazdasági és élelmiszerügyi osztályának vezetőjét kértük, tájékoztassa olvasóinkat a megye mezőgazdaságának jelenlegi helyzetéről.

A vetés befejezésével a mezőgazdaságban a betakarítás és az azt követő talajmunka a fő feladat. A betakarítás még két kultúránál — kukoricánál és cukorrépánál — nem fejeződött be, de mindkét ágazatban ütemesen, jól szervezeten folyik a munka.

Kukoricából az elmúlt héten befejezték a kézi törést igénylő utolsó hibridkukoricavetőmag telek betakarítását; a tervezett, a szeszadott meghaladó mennyiségben.

A szemes kukorica betakarítása még azokban az üzemekben folyik, ahol a kukorica véstesterületi aránya lényegesen meghaladja az átlagot. Jó ütemben halad a munka a debreceni, a hajdúszoboszlói és a látavérsi termelőszövetkezetekben.

A rendelkezésre álló teljes gépkapacitást kihasználják az üzemek. Jó minőségű, minimális szemvesztéssel járó munkát végeznek a betakarítók kombájnok, így a lengyel Bizon, az NDK-beli E-516-os gépek, valamint a termelési rendszerekben működő John Deer-ok és Class Dominátorok. A gépek nyújtott munkában, virradattól sötétedésig dolgoznak, az üzemek ennek megfelelően szervezik a szállítást és a szárítást. Az elmúlt évekhez hasonlóan az idén is több üzem élt a gépátcsoportosítás lehetőségével. A betakarított kukorica jó minőségű, biztosítja a nagyüzemek, és a háztáji áll-

lattartók takarmányszükségletét. Kedvező ütemben halad a Gabonaforgalmi és Malomipari Vállalatnál a szerződött kukorica felvásárlása. Ez lehetővé teszi, hogy a korábbi évekénél lényegesen nagyobb központi takarmányalap képződjön.

A megye termelőszövetkezeti és állami gazdaságai a cukorrépa termőterületének több mint 80 százalékáról betakarították a termést. Az idős hűvösebbre fordulása lehetővé tette a munka gyorsítását — szeptemberben és októberben ugyanis a cukorgyárak csak a napi feldolgozásnak megfelelő mennyiségű répát fogadtak, míg most a szántóföldön, a kőzetek mellett kialakított prizmak alkalmasak a felszedett termés fogadására. A répa cukortartalma kedvező, a korábbi évek átlagát meghaladja, egyes mérések 18-20 százalékos, sőt azt meghaladó cukortartalmat mutatnak.

A betakarítási munkák ütemének csökkenése lehetővé teszi, hogy egyre több gép foglalkozzon talajmunkával, ezen belül a talajerő pótlásával. Az erre az évre tervezett 35 ezer hektárból 32 ezer hektáron elvégezték a szervestrágyázást. Ezzel párhuzamosan jó ütemben halad a műtrágyázás is.

A gazdaságokban elvégezték a szántás több mint 55 százalékát. A kedvező időjárást határozta a minőség jó, adottak a feltételek ahhoz, hogy a szántást novemberben vagy december elején befejezzék. Így 1980 tavaszán valamennyi vetés beérrett, jó minőségű maggyá került.

1979 őszeének időjárása nagymértékben segítette, hogy a betakarítási és vetési

munkálatokkal időben végezzenek a mezőgazdasági üzemek. Fontos, hogy a továbbiakban kellő gondot fordítsanak a még hátralevő munkák elvégzésére, az őszi vetések állapotának megítélésére. A gazdaságokban novemberben, decemberben fokozott figyelemmel kísérik az őszi vetések állapotát, a kelés egyenletességét, hogy kellő információkkal rendelkezzenek a várható termés megítéléséhez.

Újabb társadalmi munkafelajánlások

Hazánk felszabadulásának 35. évfordulója alkalmából és az MSZMP XII. kongresszusa tiszteletére meghirdetett társadalmi munkaversenyhez újabb települések lakói csatlakoztak — Vámospercsen a község óvodáját 25 fővel szeretnék bővíteni, vállalták a helyi lakosok a község szépítését, csinosítását, tisztítását, parkosítását. Görbeházán a napköziotthonos óvoda környezetét alakítják ki és játszótér építéséhez fognak hozzá. Bővíti továbbá az óvoda konyháját, felújítják a művelődési otthon könyvtárát. Mintegy ezer négyzetméter járda építését vállalták a helyiek, a vízvezeték-hálózat is 1500 négyzetméterrel növekszik. Az iskola udvarán játszótér építését tervezik.

Nyírmártonfalva arculata is megváltozik a község lakóinak társadalmi munkája nyomán. Az Acsádi utat fásítják, parkosítják, akár csak a klub-könyvtár és a művelődési ház környékét. A miképersiek vállalása igen sokrétű: az ifjúsági park öntözéséhez szükséges vízvezeték-hálózatot kiépítik, kert csapokkal szerelik fel és parkosítással, fásítással rendezik a környéket. Új játszótéri elemeket szerelnek fel, a gyermekek kis birodalmát kerít-

téssel veszik körbe. A tanácsi utak is felújításra szorulnak, az iskola mintegy 300 négyzetméter betonfelülettel gyarapszik. Bitumenes kizilabdapályát építenek, futópályát alakítanak ki. A szovjet hősi emlékművet karbantartják, környékét parkosítják.

A nyírábrányiak rég óhajtott vágya teljesül azzal, hogy jelentős mértékben növekszik a község járdahálózata, a szép környezet kialakításához szintén társadalmi munkára van szükség, fásítják, parkosítják is a községet. Fülöpön hasonlóan járdaépítéshez fognak, rövidesen sportöltözőt adnak át. A Cserépvár-aljai úttörőklub kerítését is elkészítik. Nyíradonyban nagyon fontosnak tartják a gyermekintézmények fejlesztését, az iskolai és sportlétesítmények tovább bővítését. Felajánlásokban vállalták az MHSZ löterének korszerűsítését, ugyanakkor az utcák, tanácsi utak felújítását, karbantartását. Hosszú pályán az öregek napköziotthonát korszerűsítik, új berendezéseket vásárolnak. Bővíti a játszótér, köves utat építenek és még tovább parkosítják a községet. Nyírcsádon ifjúsági ház építéséhez fognak, és terveik szerint mintegy ezer facsemetét ültetnek el.

Munkában a csomagoló gépsor

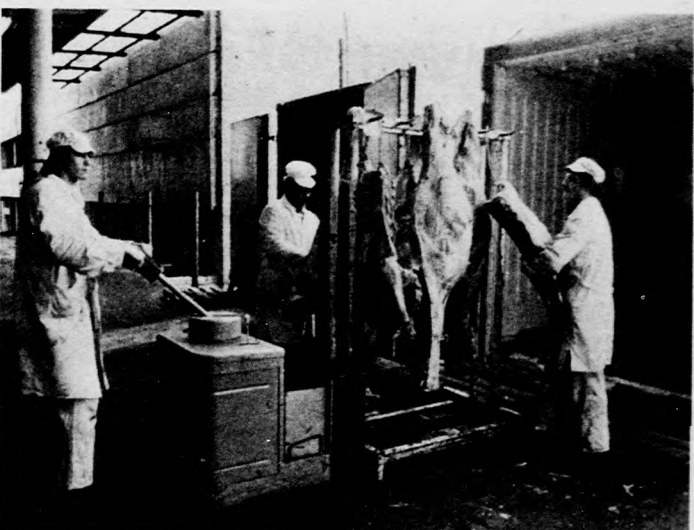
Eredményes évet zár a húsipari vállalat

Eredményes évet zár a Hajdú-Bihar megyei Állatforgalmi és Húsipari Vállalat. A vállalat éves exporttervét október elsején már 82 vagonnal teljesítette túl. Az év hátralevő részében is tovább folynak a szállítások.

Október 31-ig több mint négyszázezer sertést és 32 ezer marhát vásároltak fel; sertésből 308 ezret, marhából pedig 15 ezret vágta le.

Tavaly vezették be a húsoz, készítmények gépi csomagolását. Sertéshúst, marhahúst csomagolnak. A készítmények közül ötféle felvágott és angolzalonna kerül a tasakokba. A csomagoló gépsorról idén háromnegyed év alatt 18 vagon és 5,2 vagon készítmény került az üzletkebe.

Újabb 210 mázsa marhahús indul Görögországba

HAJDÚ-BIHARI

XXXVI. ÉVFOLYAM
264. SZÁM

ÁRA: 1,60 FORINT

1979. XI. 11.,
VASÁRNAP

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

NAPLÓ

Munkanap

A negyvenötödik vitathatatlanul páratlan számú hét a naptárban. E hét szombatjának délelőttjén tehát országsszerte dolgozni kellett azoknak, akik nem az általánosított valamilyen okból eltérő munkarendben dolgoznak. Az üzemekben zavartalanul folyt a termelés, a hivatalokban fogadták az ügyfeleket, az iskolákban tanították a gyerekeket. Legalábbis így kellett volna lennie. Néhány jel azonban arra utal, hogy szombaton mégsem megy mindenütt minden úgy, ahogy annak rendje-módja lenne.

Példának elég néhány a szerkesztőség tagjai által gyűjtött tapasztalatokból. Beszélni kellene X vezetővel egy közintézményben — nincs bent, reggel volt, elment, már nem is igen jön vissza. Y-t viszont reggel, a hivatalos munkakezdés után fél órával kerestük hasztalan — még nem jött be. A harmadik helyen udvariasan arra kértek: inkább hétfőn érdeklődjünk, a negyedikén azért nem találunk senkit, mert éppen vetéledő folyik, azzal vannak elfoglalva.

Ne soroljuk tovább a példákat, „háztáji dolog”, hogy miként szereztük meg a szükséges információkat, az olvasót mind ebből csak az érdekli, vasárnap reggel időben a levélszekrényben találja az újságot. A tapasztalatok azonban mégis elgondolkodtatók egy kicsit. Egyszerűen azért, mert úgy tűnik, nem tekintjük teljes értékű munkanapnak a páratlan szombatokat. Aki termelői munkában dolgozik, annak mérjük a teljesítményét szombaton éppen úgy, mint a hét más napjain. Az iskolai órarend is korlátokat szab, a „lazítás” főként azokon a munkahelyeken tapasztalható, ahol viszonylagosan nagyobb a szabadság, nem történik különösebb baj, ha az a bizonyos munka szombat helyett hétfőn délelőtt készül el. „Forintban nem érződik” — ahogy mondani szoktuk, bár általában hozzátesszük: legfeljebb közvetett formában. S pontosan erről van szó. Az egy nappal később elküldött akta egy nappal későbbre halasztódik, a hajdúszoboszlói és a látóterési termelőszövetkezetekben.

A rendelkezésre álló teljes gépkapacitást kihasználják az üzemek. Jó minőségű, minimális szemvesztéssel járó munkát végeznek a betakarított korbáknak, így a lengyel Bizon, az NDK-beli E-516-os gépek, valamint a termelési rendszerekben működő John Deer-ok és Class Dominátorok. A gépek nyújtott munkáját végzik a betakarított korbáknak, így a lengyel Bizon, az NDK-beli E-516-os gépek, valamint a termelési rendszerekben működő John Deer-ok és Class Dominátorok. A gépek nyújtott munkáját végzik a betakarított korbáknak, így a lengyel Bizon, az NDK-beli E-516-os gépek, valamint a termelési rendszerekben működő John Deer-ok és Class Dominátorok.

Magyarországon ma még nincs ötnapos munkahét, csak minden második szombat szabad. És joga sincs senkinek, hogy saját kedve szerint megduplázza a hétvégi szabad napokat. Tudomásul kell vennünk, hogy a szombati munkaidő minden órája éppen olyan fontos, értékes, mint a hét bármelyik más napjé.

Téli politikai könyvnapok

Eredményes kezdet, élénk érdeklődés

Egy héttel a hagyományos téli politikai könyvnapok országos, és néhány nappal a megyei megnyitóját követően máris lemérhető a politikai kiadványok seregszámának néhány eredménye. A könyvkiadás biztató sikerrel vett részt az első kiadványok terjesztésében, és eddig összesen 350 ezer forint értékű olvasnivalót vettek át értékesítésre.

A téli politikai könyvnapokra ígért újdonságok zöme már megérkezett a boltokba és a bizományosokhoz — tudtuk meg a Kossuth Kiadó megyei kirendeltségén — sőt, néhány mű el is fogyott. A legkeresettebbnek eddig egyebek között Fidel Castro: *Válogatott beszédek és beszélgetések* című kötete, va-

lamint Pásztor Emil könyve, *A tizenötödik aradi vértanú* című bizonyult. Nagy kelendőségnek örvend a Kossuth kiadványok közül Meisel Sándornak a KGST 30 évéről, valamint Borisz Nosziknak Albert Schweitzerről írott könyve, ez utóbbi harmadik kiadásban jelent meg az idei könyvnapokra. Mintegy száz ezer forint értékű olvasnivalót még ezután juttatnak el a hajdú-bihari terjesztők-höz.

A megye pártalapszervezeti aktivistái, terjesztői eredményesen segítik a politikai könyvnapok céljának megvalósulását. Kiemelkedő aktivitással kapcsolódott bele a terjesztésbe és az alkalomhoz kötődő rendezvények előkészítésébe a MÁV üzemi pártbizottsága Debrecenben, a nagyközségi pártbizottság Hajdúdorogon, az ELZETT gyáregysége Berettyóújfaluban és a MÁV csomópont Püspökladányban. Az MGM debreceni gyárában terjesztői

értekezletet tartottak a könyvnapok alkalmából a GÖCS-ben tevékenykedő 43 aktivista részére.

Jó eredményeket ért el az Egy diák — egy könyv elnevezésű mozgalom is Hajdú-Biharban. A politikai könyvnapok időszakában tehető irodalomterjesztési akcióba 16 középfokú oktatási intézmény kapcsolódott be, s összesen nyolcvanezer forint értékű olvasnivalót vásároltak. Az első helyen — huszonegyezer forinttal — a debreceni 108. számú Ipari Szakmunkásképző Intézet áll. Ugyancsak könyvvásárlási akció indították a megye szocialista brigádjai a könyvnapok alkalmából. Több mint ötven kollektíván tett eddig vállalat a politikai kiadványok terjesztésére; eredményeik alapján a berettyóújfalui ELZETT, a kabai kukoragyár és a hajdúszoboszlói ÁFÉSZ szocialista brigádjai eddelmek elsősorban említést.

Jól haladnak az őszi munkák

Jakab Tamást, a Hajdú-Bihar megyei Tanács V. B. mezőgazdasági és élelmiszerügyi osztályának vezetőjét kértük, tájékoztassa olvasóinkat a megye mezőgazdaságának jelenlegi helyzetéről.

A vetés befejezésével a mezőgazdaságban a betakarítás és az azt követő talajmunka a fő feladat. A betakarítás még két kultúránál — kukoricánál és cukorrépánál — nem fejeződött be, de mindkét ágazatban ütemesen, jól szervezeten folyik a munka. Kukoricából az elmúlt héten befejezték a kézi törést igénylő utolsó hibridkukoricavetőmag tételek betakarítását; a tervezett, a szántóföldön, a köztutak mellett meghaladó mennyiségben.

A szemes kukorica betakarítása még azokban az üzemekben folyik, ahol a kukorica vetésterületi aránya lényegesen meghaladja az átlagosat. Jó ütemben halad a munka a debreceni, a hajdúszoboszlói és a látóterési termelőszövetkezetekben.

A rendelkezésre álló teljes gépkapacitást kihasználják az üzemek. Jó minőségű, minimális szemvesztéssel járó munkát végeznek a betakarított korbáknak, így a lengyel Bizon, az NDK-beli E-516-os gépek, valamint a termelési rendszerekben működő John Deer-ok és Class Dominátorok. A gépek nyújtott munkáját végzik a betakarított korbáknak, így a lengyel Bizon, az NDK-beli E-516-os gépek, valamint a termelési rendszerekben működő John Deer-ok és Class Dominátorok. A gépek nyújtott munkáját végzik a betakarított korbáknak, így a lengyel Bizon, az NDK-beli E-516-os gépek, valamint a termelési rendszerekben működő John Deer-ok és Class Dominátorok.

lattartók takarmányszükségletét. Kedvező ütemben halad a Gabonaforgalmi és Malomipari Vállalatnál a szerződött kukorica felvásárlása. Ez lehetővé teszi, hogy a korábbi évekénél lényegesen nagyobb központi takarmánypalva készídjön.

A megye termelőszövetkezeti és állami gazdaságai a cukorrépa termőterületének több mint 80 százalékáról betakarították a termést. Az idő hűvösebbre fordulása lehetővé tette a munka gyorsítását — szeptemberben és októberben ugyanis a cukorgyárak csak a napi feldolgozásnak megfelelő mennyiségű répát fogadtak, míg most a szántóföldön, a köztutak mellett kialakított prizmak alkalmasak a felszedett termes fogadására. A répa kukortartalma kedvező, a korábbi évek átlagát meghaladja, egyes mérések 18—20 százalékos, sőt azt meghaladó cukortartalmat mutatnak.

A betakarítási munkák ütemének csökkenése lehetővé teszi, hogy egyre több gép foglalkozzon talajmunkával, ezen belül a talajerő pótlásával. Az erre az évre tervezett 35 ezer hektárból 32 ezer hektáron elvégezték a szerves trágyázást. Ezzel párhuzamosan jó ütemben halad a műtrágyázás is.

A gazdaságokban elvégezték a szántás több mint 55 százalékát. A kedvező időjárás hatására a minőség jó, adottak a feltételek ahhoz, hogy a szántást novemberben vagy december elején befejezzék. Így 1980 tavaszán valamennyi vetés beérett, jó minőségű maggyába kerül.

1979 őszenek időjárása nagymértékben segítette, hogy a betakarítási és vetési

Munkában a csomagoló gépsor

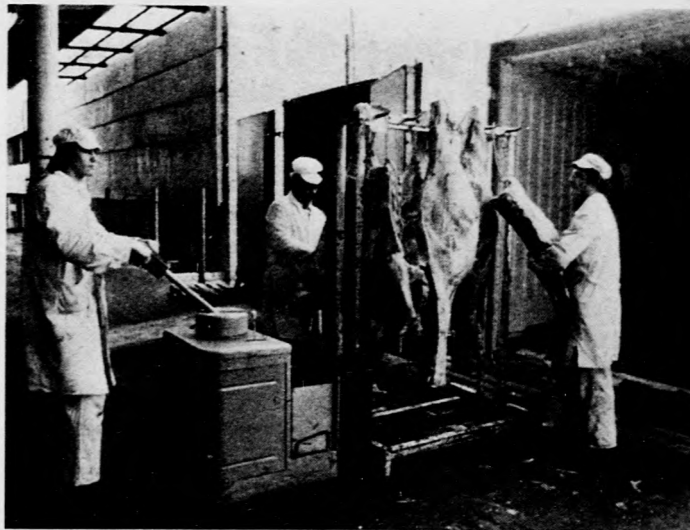
Eredményes évet zár a húsipari vállalat

Eredményes évet zár a Hajdú-Bihar megyei Állatforgalmi és Húsipari Vállalat. A vállalat éves exporttervét október elsején már 82 vagonnal teljesítette túl. Az év hátralevő részében is tovább folynak a szállítások.

Október 31-ig több mint négyszázezer sertést és 32 ezer marhát vásároltak fel; sertésből 308 ezret, marhából pedig 15 ezret vágtak le.

Tavaly vezették be a húsok, készítmények gépi csomagolását. Sertéshúst, marhahúst csomagolnak. A készítmények közül ötféle felvágott és angolszalonna kerül a tasakokba. A csomagoló gépsorról idén háromnegyed év alatt 18 vagon hús és 5,2 vagon készítmény került az üzletkebe.

Újabb 210 mázsa marhahús indul Görögországba

Újabb társadalmimunka-felajánlások

Hazánk felszabadulásának 35. évfordulója alkalmából és az MSZMP XII. kongresszusa tiszteletére meghirdetett társadalmi munkaversenyhez újabb települések lakói csatlakoztak.

— Vámospercsen a község óvodáját 25 férőhellyel szeretnék bővíteni, vállalták a helyi lakosok a község szépítését, csinosítását, fásítását, parkosítását. Görbeházán a napköziotthonos óvoda környezetét alakítják ki és játszótér építéséhez fognak hozzá. Bővül tovább az óvoda konyhája, felújítják a művelődési otthon könyvtárát. Mintegy ezer négyzetméter járda építését vállalták a helyiek, a vízvezeték-hálózat is 1500 négyzetméterrel növekszik. Az iskola udvarán játszótér építését tervezik.

Nyírmártonfalva arculata is megváltozik a község lakóinak társadalmi munkája nyomán. Az Acsádi utat fásítják, parkosítják, akár csak a klub-könyvtár és a művelődési ház környékét. A miképercsiek vállalása igen sokrétű: az ifjúsági park öntözéséhez szükséges vízvezeték-hálózatot kiépítik, kertit csapokkal szerelik fel és parkosítással, fásítással rendezik a környékét. Új játszótéri elemeket szerelnek fel, a gyermekek kis birodalmát kerü-

téssel veszik körbe. A tanácsi utak is felújításra szorulnak, az iskola mintegy 300 négyzetméter betonfelülettel gyarapszik. Bitumenes kézilabdapályát építenek, futópályát alakítanak ki. A szovjet hősi emlékművet karbantartják, környékét parkosítják.

A nyírábrányiak rég óhajtott vágya teljesül azzal, hogy jelentős mértékben növekszik a község járdahálózata, a szép környezet kialakításához szintén társadalmi munkára van szükség, fásítják, parkosítják is a községet. Fülöpön hasonlóan járdaépítéshez fognak, rövidesen sportöltözőt adnak át. A Cserépvár-aljai úttörőklub kerítését is elkészítik. Nyíradonyban nagyon fontosnak tartják a gyermekintézmények fejlesztését, az iskolai és sportlétesítmények tovább bővítését. Felajánlásokban vállalták az MHSZ lóterének korszerűsítését, ugyanakkor az utcák, tanácsi utak felújítását, karbantartását. Hosszúpályiban az öregek napköziotthonát korszerűsítik, új berendezéseket vásárolnak. Bővül a játszótér, köves utat építenek és még tovább parkosítják a községet. Nyíradonyon ifjúsági ház építéséhez fognak, és terveik szerint mintegy ezer facsemetét ültetnek el.

ULÓNAPTÁR
évvél ezelőtt, 1849.
en — született — és
meg — Hampel Jó-
muzeumi igazgató,
azulmányainak be-
agyar Nemzeti Mú-
ába lépett és 1877-
rem- és régiség-
szott. Ugyanettől
apesti egyetemen
előadásokat tartott,
ri történet téma-
1890-től haláláig a
eológia professz-
-tól a Nemzeti Mú-
és régiségtárának
tevékenykedett.
észet, valamennyi
ó kutatója volt.
et szerzett a rend-
k megszervezésé-
rt anyag tudomá-
sásában. Csaknem
en át szerkesztette
ai Ertesztőt,
munkái közé tartoz-
r emlékei Magyar-
1886—96 között né-
ciálul publikált há-
gy műve; Az antik
tenete (1900.), A ré-
IV—X. század) em-
arhokban (1897—

YELETES
ERKESZTŐ

a László
on: 12-144.

lálatos
52, 77, 80

gadási és Lottó
közlése szerint a
tőszelvények ér-
zben öttalalatos
akadtak. A szel-
8 274 491. A
értékelése még

ARI FAZEKA-
AJBAN. Novem-
órai kezdettel
nylik a Zilahy
észbarátok Köre
a Tokajban, a
otthonban a ná-
ékas család; id.
os, ifj. Fazekas
Fazekas Ferenc
A kiállítás dr.
a, a Déri Múzeum
nyitja meg.

UNÁNSI KIS-
AN november
rakor Kampler
eress Géza festő-
épeiből nyílik ki-
lyet dr. Nyakas
ajdúsági Múzeum
yt meg. A ki-
mber 20-ig na-
és 14—18 óra kö-
ntó.

RECENI HAZ-
SZÁLLITOTTÁK
nak az új szálló-
meit, amelyet a
n adatok rendel-
A, terveket a
Tervező Vállalat
Az építkezés
nagy érdeklő-
mény pedig osz-
erést váltott ki a
erek körében.

KTIVA KITŰN-
MEZŐGÉP Vá-
utcai gyárában
0 fő vető részt
kánagygyűlésen.
ól az alkalomból
gy a vállalat kol-
negkapta a Ma-
et Gazdasági és
ománys Együtt-
ormányközi Bi-
oklevelet és ki-
ényét az együtt-
a műszaki fej-
elért eredmé-
niért.

LEMÉNY

FELSZINI VÍZMŰ
BER 13. ÉS 19. KÖ-
TEK-ÖSSZEKÖTÉSI
ATT ÜZEMSZŰNE-
teljes üzemszű-
retegyszerűmő-
títésének maximális
vel fogjuk a város
ztosítani. A maxi-
bevétel miatt a
si. Időszakban a
en nyomásingado-
számozni. Felhívjuk
figyelmét, hogy a
üzemelő berende-
üzemszűnet ideje
andó felügyelet, il-
és mellett üzemel-
a lakosságot, az
és az üzemelőket,
sseli és takarékos
al segítsék mun-
al Vízmű és
állalat.

esztőség: Debrecen,
n: 12-144 — Felé-
forint, egy évre

„Népgazdaságilag fontos, hogy növeljük a cukorrépa vetésterületét és hozamát az állami gazdaságokban és termelőszövetkezetekben — mintegy 16—18 ezer hektárra —, hogy hozzájáruljunk a népgazdaság cukorszükségletének kielégítéséhez, el kell látni nyersanyaggal a Hajdúsági Cukorgyárat.” (A megyei párttervezetlet jegyzőkönyvéből.)

NAPJAINK TÉMAI

A megye teljesíti cukorrépa-termelési feladatát

Három év alatt 2 ezer hektárral nőtt a vetésterület

Mindössze néhány hete, hogy a Hajdúsági Cukorgyárban véget ért a próbaüzem és kezdetét vette az üzemszerű termelés. A tény sokkal nagyobb jelentőségű annál, mint amennyit egy behuzás önmagában mondhat, nem is igen ítélnék meg a 100 méter magas gyárkémény tövéből. Tágítanunk kell a horizontot.

Pár évvel ezelőtt valósággal sokkolta a közvéleményt, hogy Magyarország hihetetlenül drágán kényszerült cukrot vásárolni. Ez az eset is figyelmeztette az ipar és a kereskedelem szakembereit az importellátás bukta-tóira. Cukoriparunk régóta fohétt a fejlesztés gondjában, de erejéből rekonstrukciónál és bővítésnél többre sohasem futotta. Talán el-koptatott frázisnak tűnik, de tény, hogy az utolsó cukorgyár az évszázad elején épült Magyarországon. S önmagában nem is lenne ez olyan nagy baj, ha a modernizálás a teljes keresztmetszetet átfogóan időben megtörtént volna.

A szelektív iparfejlesztés egyik fő irányadója, a gazdaságosság a hazai cukorgyártás fejlesztése mellett szól. Önellátók mindenből nem lehetünk, ám a cukorrépa-termelés (és a cukorgyártás) egyike azon nagy hagyományú ágazatainknak, amelyekben reális lehetőség van a termelékenység és a gazdaságosság javítására. Vagyis cukorból igenis lehetünk ön-ellátók. Egyebek között ezt a célt szolgálja a tizenkettedik cukorgyár.

Az önellátás még nem minden

Természetes, az önellátás nem végel. A cukorgyártást is át kell hatnia annak az alapvető fontosságú törekvésnek, hogy minden piacon értékesíthető terméket kell gyártani, mert csak így érhetjük el céljainkat. S a minden piacon értékesíthető terméknek a versenyképes ár az egyik legfőbb kritériuma. Úgy tudjuk, a lengyelek által szállított és felépített gyár európai színvonalú feldolgozást reprezentál, ami már önmagában is egy bizonyos garancia a hatékonyságra.

1976-ban a kormány állami nagyberuházásként engedélyezte a Hajdúsági Cukorgyár megépítését. Az építkezés kezdete óta három év telt el, s mint előljáróban említettem, már folyik az üzemszerű termelés. A 7,7 milliárd forintot költségekhez mérten ez mindenképpen figyelemre méltó teljesítmény, és bár elsősorban a lengyel partnereket dicséri, a hazai építők is jelesre vizsgáltak, hiszen a keretből 2,5 milliárd forint értékű munka rájuk hárult.

Többször leírtuk, milyen fontos ez a gyár szűkebb hazánkban, Hajdú-Biharnak.

Ezen a területen mindig is sok cukorrépa termesztek, épp csak a pont hiányzott az i-ről, vagyis a helybeni feldolgozó kapacitás. A sarkadi, a hatvani és a szolnoki cukorgyár körzetei nyúltak be Debrecen alá, ami a népgazdaság szempontjából sem lehetett túl szerencsés, de megyénk termelőüzemei szempontjából sem. A népgazdaság nagy szállítási költségekkel terhelt cukorrépa-üzemmel szemben a helyi cukorgyárak előnye az, hogy a cukor világgia-ri árát már szeptemberben közel kétszerese volt a tavalyinak. Ha ehhez hozzávesszük, hogy a becslések szerint a világ országai — hosszú idő óta először — az idén kevesebb cukrot állítanak elő a szükségletnél, akkor a nagy (30 millió tonna körüli) készletek ellenére is azt mondhatjuk, hogy hazánk kedvező idő-szakban válik cukorexportálóvá.

Maradjunk azonban most a megyei prizmánál. Mint ismeretes, a kabai gyár — ahol a munka termelékenysége sokkal magasabb, mint a többi hazai cukorgyárban — a Hajdúsági Agráripari Egyesülés kebelében folytatja termelőmunkáját, azaz része szocialista gazdaságunk jelenleg legfejlettebb kooperatív szervezetének. A lényeg: a gyárban feldolgozásra kerülő cukorrépa 60 százalékát a HAGE gazdaságainak kell előállítaniuk. Az egyesülés üzemei nem sok teret adtak a kételyeknek, hisz rövid idő alatt 5600 hektárról 7000 hektárra növelték a vetésterületet, azt mondhatjuk tehát, hogy a feladat első lépcsőjén máris túljutottak. Igaz, csak az első lépcsőjén.

A világgia-ri cukorár függvényében

Mialatt folyt az építkezés, kíváncsian vártuk a világgia-ri cukorár fejleményeit; az utóbbi években már megszoktuk, hogy fél szemmel a kinti árakra sem árt figyelni. Ilyen szempontból három esztendő nagy idő, mert akár hónapok alatt is ellenkezőjére fordulhat egy-egy tendencia. Most sem volt másképp. Tavaly például úgy tűnhetett, hogy ismét rossz napon kezdtünk

építkezni, hisz a New York-i cukortózsde mélypontra zuhan-
t az ár. Attól kezdve azonban lassan, de biztosan drágul a cukor, s már nem elképzelhetetlen, hogy elérje a tonnánkénti 400 dollárt, ami — Csikai Zoltánnak, a Hajdúsági Cukorgyár gazdasági igazgató-helyettesének véleménye szerint — ma Magyarországon a cukorgyártás jó-
vedelmességét hátráltatja. Tény, hogy a cukor világgia-ri ára már szeptemberben közel kétszerese volt a tavalyinak. Ha ehhez hozzávesszük, hogy a becslések szerint a világ országai — hosszú idő óta először — az idén kevesebb cukrot állítanak elő a szükségletnél, akkor a nagy (30 millió tonna körüli) készletek ellenére is azt mondhatjuk, hogy hazánk kedvező idő-szakban válik cukorexportálóvá.

Maradjunk azonban most a megyei prizmánál. Mint ismeretes, a kabai gyár — ahol a munka termelékenysége sokkal magasabb, mint a többi hazai cukorgyárban — a Hajdúsági Agráripari Egyesülés kebelében folytatja termelőmunkáját, azaz része szocialista gazdaságunk jelenleg legfejlettebb kooperatív szervezetének. A lényeg: a gyárban feldolgozásra kerülő cukorrépa 60 százalékát a HAGE gazdaságainak kell előállítaniuk. Az egyesülés üzemei nem sok teret adtak a kételyeknek, hisz rövid idő alatt 5600 hektárról 7000 hektárra növelték a vetésterületet, azt mondhatjuk tehát, hogy a feladat első lépcsőjén máris túljutottak. Igaz, csak az első lépcsőjén.

Változó nyereség-pozícióval

A „felfutást” követően a cukorrépa-termelésnek egy adott szinten (mondjuk 16 ezer hektárral megfelelő szinten) tartása sem egyszerű és problémamentes feladat. Különösen sok szó esik arról most, a versenyárend-szerre való átmenet időszakában. Azt mondják, 1980-ra kelve gyengül a növénytermesztési ágazatok nyereség-pozíciója, s ez alól a cukorrépa sem kivétel. A szakembereket azonban más is ag-gasztja.

Elgondolkodtató például, amit Szász Ferenc, a balmazújvárosi Vörös Csillag Termelőszövetkezet főagronó-musa mond, hogy az egész természetstechnika nyugati gépekre alapozódott (sőt a vegyszerek nagyrésze is nyugati eredetű), de, természetesen, nem a mostani árakon. A Vörös Csillag példájánál maradván: 1972—73-ban, amikor a térség, mint a KITE tagja, hozzájutott a korszerű betakarító gépekhez, másfél millió forint alatt volt a Herriau

gép-sor ára, ráadásul az állam is támogatta a vásárlót. Most ugyanaz a Herriau négy millió forintba kerül. Vajon ki tud egy időszakai használatú gépsort ennyit kifizetni a dotáció megszűnte után?

— Minden jel arra mutat — mondja Szász Ferenc —, hogy miközben a termeléshez szükséges eszközök megszerzése mind többbe kerül, géphil-
telhez — figyelembe véve jelenlegi fejlesztési alapunkat — egyre nehezebb lesz hozzájutni. Márpedig e korszerű gépek nélkül cukorrépa-
termesztés többé nem lehet. Nem lehet visszaállítani a régi módszert, ha már egyszer bevonult és elterjedt az új, a fejlettebb technika: nem csupán a körülmények ellen-
állásán, a munkások hiányán, hanem a bérék sem tennék lehetővé.

Megmarad az egyik leg-jövedelmezőbb ágazatnak

Mindaddig a balmazújvárosi Vörös Csillag Termelőszövetkezetnek is jó jövedel-
met biztosított a cukorrépa (az egy mázsára jutó nettó jövedelem tavaly meghaladta a 37 forintot) igaz, a súly-
centrikus áralakításban. Most, az ideki betakarítási időszak-ban sem rosszak a kilátások, hisz 80 ezer mázsa átlagában 16,5 cukorszázalékot igazolt vissza a gyár a térszéknek. Haj-lamos lennének arra, hogy ezt — bizonyos túréssal — me-gyei átlagga emeljem, de eszembe jut Gazdag Ferenc-nek, a HAGE ügyvezető igaz-gatójának a figyelmeztetése, hogy az általánosítás még túl korai. A répa 30 százaléka még a földben van, s a fa-gyos, sáros körülmények ronthatnak az eddig mért cu-
korfokon. Maradjunk ezért annyiban, hogy a 13,5 cukor-
százalékban meghatározott szabványszerűség nem irreá-lis, a cukorrépa minden bi-
zonnyal megmarad az egyik legjobban jövedelmező szán-tóföldi növényféléseknél. Az áremelkedések nyomán szá-mottevően csökkent az ága-zatok nyeresége, de úgy, hogy végül is a cukorrépa nyeresé-gé még mindig többszöröse lesz a búzáénak vagy a ku-
koricáénak.

Kérdés, mi lesz a gépekkel. A nyugatról importált gépsor-
ok zöme már öt-hat éves (a HAGE gazdaságaiban 28 Herriau működik), kicserél-
sük lassan elodázhatatlanná válik. A lengyelek felépítet-
tek egy cukorgyárat. Építé-
nek hozzá egy mezőgazdasági gépsort? A szakszárú gépek, mint halljuk, nem helyettesítik megnyugtatóan a Herriau-t, s ez egyre több agronómusunkat aggasztja. Joggal félnek: ha mezőgazdaságunk lassú, ar-ra két-három év múlva a té-
szek és állami gazdaságok fizetnek rá. Azok az üzemek tehát, amelyek — 2 ezer hektárral növelve a cukorré-
pa vetésterületét — teljesít-
ték a megyei párttervezetlet által megfogalmazott irány-
elvet. A Hajdúsági Cukor-
gyár próbáüzemének eszten-
dejében, 1979-ben egyedül Hajdú-Bihar megyében nem csökkent a cukorrépa vetés-
területe. Megyénk szövetke-
zetei és állami gazdaságai fe-
lelősséget éreznek az új gyár-
ért, biztosítják a szüksé-
ges nyersanyagot, még ak-
kor is, ha kritikával mérik fel a gazdálkodás jövőbeli ki-
látásait.

Gulyás Imre

KULTÚRA ÉS TAKARÉKOSSÁG

Gondok, nehézségek támadtak a népgazdaságban, nem lesz könnyű elhárítani őket. A gondokat részint saját magunk okoztuk, mert hibák csúsztak a tervekbe, mert a munkaszervezés kívánnyalókat hagy maga után, a termelés nem elég hatékony. A kialakult helyzetbe azon-
ban közrejátszik az is, hogy nyílt nemzetgazdaság va-
gyunk, azaz nemzeti jövedelmünk jelentős hányada a külkereskedelemből származik. Az ilyen nemzetgaza-
ságoknak természetesen nem kedveztek az utóbbi évek árrobbanásai, az anyag- és energiaárak nagy mértékű drágulásai. A gondokat, bajokat csak úgy hagyhatjuk magunk mögött, ha a termelésben még erőteljesebben érvényesülnek a gazdaságosság szempontjai. Hozzájárul-
hat a helyzet javításához az ésszerű takarékoskosság is.

A gazdaságosság elveit a kulturális szférában is ér-
vényre kell juttatni. Erről beszélt a közelmúltban egy sajtótájékoztatón Pozsgay Imre kulturális miniszter is. Az előbbi gondolatához azonban hozzátette azt, hogy a tanácsok és a különböző kulturális intézmény-
ket fenntartó szervek nem jól értelmeznék a feladatukat, ha elsősorban vagy kizárólag a kulturális életben kezdenék a takarékoskodást. Sajnos volt rá példa, hogy rosszul ér-
telmezték az új helyzetet. Az egyik közeli meggye taná-
csa például azonnal 50 százalékkal csökkentette a me-
gyei könyvtár beszerzési keretét... A rendelkezést az-
után rövidesen visszavonta.

A kulturális intézmények alaptevékenységét ugyanis nem lehet csökkenteni. A közművelődési határozatok változatlanul érvényben vannak: ha az alaptevékeny-
séget takarékra vennénk, az alapvető célokat nem tud-
nánk megvalósítani. Ezt világosan látni kell. Nem új felismerés, hogy a kulturális élet dinamizmusához, az új értékek létrehozásához pénzre van szükség. A film-
művészet, a színházművészet, vagy bármely más kultu-
rális vagy művészeti ágazat támogatásáról megvont pénzzel egyenes arányban csökken az új ér-
tekek létrehozásának esélye is.

Viszont a kulturális életben nem minden tartozik az alaptevékenység fogalmkörébe. Akad számos rendez-
vény szerte az országban, így a megyében is, amelyek ha elmaradnak, senki sem veszi észre őket. Elcsurog-
nak, sokszor elfolynak pénzék felesleges dolgokra. Min-
den kulturális intézmény cipel koloncokat, olyan álte-
vékenységi formákat, amelyek senkinek sem kellenek. Mégis csinálják őket. A jövő időszakban tehát az ed-
diginél jobban figyelembe kell venni a valós szükség-
leteket és igényeket.

Íróasztal mellől nem lehet megmondani, hogy a köz-
művelődési munka szerkezetében mi a felesleges és mi nem, mert amiként a művészetek egyes formái között sincs hierarchia, a közművelődés különböző formái sem türik az alá- és fölérendeltségi viszonyt. Tanácsos egy bizonyos egészséges arányt tartani az egyes formák kö-
zött, de ha nincs rá mód, akkor el kell dönteni, hogy az adott helyen és az adott időben mi a fontos és mi az, ami elhalasztható.

A dolgok és jelenségek ellentmondásából következik, hogy a helyzet és a tennivalók még ennyire sem egyszor-
rűek. Mert például a napi szükségletek és a realitások iránti fogékonyság sem csapathat át a szükségletek dikta-
túrájába. Mondjuk olyan elhatározásba, hogy egy bizo-
nyos látogatottsági szint alatt minden népművelési for-
mát halálra ítélünk. A dialektikus megalapozott dön-
tészhez a fejlődésükben megragadott mozzanatok ismerete vezethet el. Másfelől persze meg kell értenünk, hogy a kulturális tömegigények sem mindig törvényszerűen értékelendők. Be kell látnunk továbbá, hogy a közönség nem feltétlenül azért negligál bizonyos mű-
vészeti alkotásokat, mondjuk filmeket, mert végtel-
en érletlen, mert az ízlése annyira fejletlen. Olyan eset is előfordul, hogy a hiba a műalkotásban van. Nem célo-
m ez a helyen beleavatkozni abba a vitába, ami a film-
művészek és a humoristák között dúl a magyar filmek ügyében, hiszen nem vagyok rendszeres filmlátogató, nincs átfogó képm a magyar filmművészet fejlődéséről. Elismerem az alkotóknak a szuverenitáshoz való jogát: az utcáról senki sem mondhatja meg, hogy egy film milyen legyen formanyelvén, milyen stílust képvisel-
jen. De amikor egy magyar film átlagosan 16 millió for-
rintba kerül, s 18-20 készül évente, vagy kettő lehetne belőlük felszabadultán szórakoztató, s nem privát jelké-
peket, zavaros tükrözési rendszereket felvonultató alkotás. Meg vagyok róla győződve, hogy a közönségnek eh-
hez joga van. S ez is hozzájárulhat a takarékoskáshoz!

Műalkotás és tömegjelzés viszonya persze ennél bo-
nyolultabb összefüggéseket rejt.

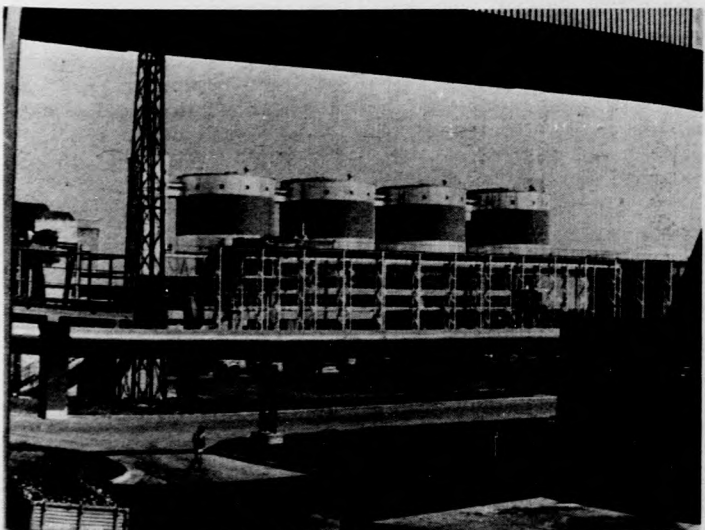
A kulturális miniszter elmondta azt a tapasztalatát, hogy igen nagy méretű kulturális áttekintéssel foly-
tatnak a vállalatok és intézmények. Eldöntetlen kérdés sok helyen, hogy törekedjenek-e a vállalatok valamiféle kulturális önellátásra, a szolgáltatások gazdagítására. Pedig a közművelődés szakemberei már régen állást fog-
laltak abban, hogy a munkahelyi közművelődés nem akkor jó, ha mindenáron gondoskodni kívánnak saját kulturális programokról. Mint ahogy a társadalom egészében munkamegosztás szerint dolgoznak az emberek, a különböző intézményeknek is meg kell osztaniuk egy-
mással a feladatokat. Az üzemi népművelőknek éppen az lenne az egyik legfontosabb feladatuk, hogy a dolgo-
zókat megismertessék településük kulturális intézmé-
nyeivel, azok szolgáltatásaival.

A takarékoskáshoz tartozik egy olyan mozzanat is, amelyről nagyon keveset szoktunk beszélni. Ez pedig az intézmények állagának a megőrzésével kapcsolatos. Helytelen például, ha egy művelődési intézményt úgy adnák át, hogy nincs teljesen készen, ez a későbbiek során mindig megbosszulja magát. De arra is nagyon sok pénz megy ki feleslegesen, hogy az intézmény fenntartói és használói nem vigyáznak eléggé az eszközökre, a berendezésekre. Sajnos, különösen a gépi felszerelések tekintetében van olyan tapasztalat, hogy azok előbb-
utóbb elromlanak, és sohasem lehet őket azokélesben megjavítani. Egyes népművelők azt mondják, s nem lehetetlen, hogy igazuk van, miszerint ezekre a gépi felszerelésekre nem is mindig van szükség.

Befejezésül még egy gondolat. Számítalan értékes mű-
alkotás (játékfilm, tévéfilm stb.) alighogy műsorra ker-
ül, máris kiveszik a programból, azután évekig nem le-
het látni őket. A környező országok televíziós adásai fi-
gyelmeztetnek rá, hogy lehet és kell az értékálló műve-
ket időről időre újra bemutatni. De ezt bizonyította a Magyar Televízió egy-két sikeres sorozata is.

Nem kétséges, a kultúrára áldozni kell. Társadalmi igény mind a kulturális intézményhálózat, mind a kultu-
rális értékek állandó fejlesztése. Takarékoskodni mégis lehet ezen a területen is, ha olyan szemlére biz-
zák az ésszerű döntéseket, aki tulajdonosi szemlélettel van megáldva. A közönség vagyonával úgy gazdálkodik, mint a sajátjával.

Bakó Endre

gy
gba

ársaság Minisz-
re-nak, a Fran-
meghívására a
tesz Franciaor-

szervezetének 140
Ifjúsági Szerveze-
tovács Jenő, a
szágos Tanácsának

át az rvezetek kozása

gyelmet. Szomba-
európai ifjúsági és
működés struktú-
rehozásáról tár-
nt már az első na-
rá, az összeurópai
működésben új
lentene, ha az ifi-
diákszervezetek a
róokmány szelle-
hezóknak a közös
z együttműködést
segítő szervezeti
létrehozandó szer-
úsági nemzetközi
teljes segítséget
a bekeharc hívei-
műlési folyamat el-
ez. (MTI)

világból

azért döntöttek a
mellét, hogy vilá-
k: a vakriadónak
ze sem volt a je-
helyezethez”.

RK. Hétfőn foly-
ENSZ égisze
nbiai rendezésről
tárgyalások vala-
ekelt fél részvéte-
entette be pénte-
szervezet felütká-
vője.

GTON. Carter
nök sajtóközle-
dvőzölte, hogy az
enátus külügyi bi-
nteken jóváhagyta
támadó fegyve-
szásról szóló szer-
ogadásra a szem-
ának ajánlotta azt.

egyvert gyárt-
p: a napokban
hatóságok kö-
közva hírszer-
úra és megfi-
hogy szeptember
lantí-óceán déli
l-afrikaiak ki-
robbantást haj-
z.

és Pretoria ösz-
z atomfegyver
alapos megle-
et mindazokban,
gondolnak arra,
-afrikai Unió a
légvárosban a
al rokonszenve-
a fajöldözés ott
a feketékre és
bőrűekre terjedt

ás elképzelések
épülhet a dél-
eti együttmű-

(p)

megigazította
jét, szemüvegét,
székében és ke-
sztal fölött szét-
agosan elmoso-

Jól hallotta, én
eretem a bír-
rt haragudnék
i épülesemre
ne nézzem rám
edve. Nincs eb-
csodálatos. A
igényli, hogy
élkül szemébe
z igazságot. Ez
miféle érdem.
l is van szó?
hibázik ugye,
ik, s én mint
em vagyok ki-
mondom öszin-
arólságom van,
gyobb emberi
t másnak, ame-
is veszek ész-
figyelmeztet-
Namármost, ha
ember szemébe
akkor talán
e mégis nyeny-
a, mintha a mi-
ör írják a ká-
mba a minisz-
Igy ki tudom
páimat. Ezért is
obbre G. Kiss
ttomatam, mint
az S. Nagyt.
m kontórfalaz,
an, de mindig
a véleményét.
például szóvá
rosszul szerve-
nyik kezében
ányítása. El-
am a dolgon, s
én átgondolom,
miért teszek.
el jobb vezető
igaz? Ugyan-
van ez az S.
an, milyen mé-
alázatoskodó
er előterjeszté-
ra? „Igazgató
mindig észre-
nkánk gyenge
Hányingert ka-
adással szak-
ér annyit, mint
Kiss berontott
múltkor, ami-
faremidőli ex-
esemet kidol-
azt mondta:
Legalábbis ez
vege. Bosszan-
neki lett igá-
gerül, hogy a
m nem járul
csak rá hall-
a előbb. Bossz-
is, hogy miért
e titkon a már
esemelését, s
em ennek a
G. Nagynak. G.
tudomásul vet-
kapott a meg-
beruházásért,
te szóvá, hogy
eruházás elhi-
nyam kár, hogy
tam rá előbb.
zt az embert!
egy szót sem,
az undok S.
tanulmányútra
banba, bár ne-
volna menni,
ügyébe egy
soha. Ot min-
közös ügy ér-
mindig példá-
n őszinte szó-
egyenességét.
hogy vannak
ek, mint az G.
úkrót tartanak
Javíthatunk,
en mennék a
gái, kinek az
ok? Az eny-
en ezért igény-
latot. G. Kiss
a helyzetet,
amikor vidéki
ünkbe helyez-
tdta, meg nem
tságára szük-
is. S. Nagytól
rhatom. Ami-
tatóhelyettes
akkor is el-
ömlengeni:
árs így, főnök
Pedig most
rhettem. Dör-
helyett, hogy
a magatartá-
dom az ilye-
dezt pedig ne
int látja, az
szédét szere-

nyák András

Ma már bizony csak a ködös homályba tűnnek azok az események, amelyek annak idején valósággal lázba hozták az emberiséget. Christian Barnard fokvárosi professzor első szívtültetési műtétéről van szó, amely tulajdonképpen azóta is foglalkoztatja mind a tudományos világot, mind pedig az érdeklődő, de laikus embereket. Az eljárást elvetők érvelése két forrásból táplálkozik. Az egyik az, hogy rendkívül nehéz megoldani az egészséges szívvel való ellátást. Arról van szó, hogy — jobbára közlekedési baleset következtében — elhunyt emberek testéből a lehető leggyorsabban kell eltávolítani az egészséges szívet. Csak így lehet azt egy másik szervezetbe átültetni. Azonban ez a transzplantáció bonyolult orvostudományi kérdés egész sorát veti fel, s ezeket ezidáig nem sikerült maradéktalanul felszámolni. Nem biztos ugyanis, hogy az elhunyt hozzátartozói hozzájárulnak a szív kivételéhez — ám ennek eldöntésére csak rendkívül rövid idő áll rendelkezésre.

A másik súlyos probléma az eljárás megbízhatósága. A szívtültetések ugyanis eddig még nem hoztak átütő sikert, mert az új szervezet természetes reakcióként megpróbálta kidobni magából a beültetett szívet. Ennek a mechanizmusnak a fékezése bizonyos gyógyszerekkel elérhető ugyan, de végérvényes felszámolására ma még nem képes a tudomány. Felvetődhet tehát a kérdés: vajon a szervátültetés lenne a végérvényesen járható út, ha szívbeteg emberek gyógyításáról van szó?

A szakemberek egyre nagyobb része válaszol nemmel. S ha a tagadás nem is határozott, egyben mindenki meggyezik: tovább kell keresni a lehetséges megoldások sorát. (Közben érdemes egy pillanatra felvillantani Barnard professzor sorsát: nevezetes első szívtültetése után még több hasonló beavatkozást végzett, de aztán felhagyott a próbálkozásokkal. Hírnevét így kezelték pénzre váltani: előadókörutakon vett részt, bekapcsolódott a felső tízezer tudományosnak éppenséggel nem nevezhető estjeinek, báljainak látogatásába.)

Követőkre azonban jócskán akad, hiszen a világ több kutatóintézete tekinti fő feladatának a beteg szívek pótlásának nem éppen könnyű munkáját. Az utóbbi hetek ezzel kapcsolatos legérdekesebb tanácskozása Nyugat-Berlinben zajlott le, s igen nagy helyet kapott a tudományos világsajtóban. A városban ugyanis a mesterséges szívvel kísérleteket folytató tudósok gyűltek össze.

Ez tulajdonképpen már válasz is az előzőekben feltett kérdésre: sokan úgy vélik, hogy nem a szívtültetés, hanem egy minigép — amely a szív feladatait látja el — beépítése oldja meg a kérdést. Mesterséges szív az emberben? Szó szerint kell majd értenünk, amikor az ember „motorjáról” beszélünk? Kérdések, amelyekre ma még lehetetlen választ adni, s amelyek egyszerűen fölvetődnek: milyen hallatlanul izgalmas, de nehéz területekre vetődik a tudomány, amikor tökéletesebbé, szebbé és hosszabbá akarja tenni az emberi életet.

A fölvetődő kérdések közül a legelső: milyen anyagból is készítsék a műszívet? Aból kell ugyanis kiindulni, hogy az anyag hosszú ideig (évekig) lesz a szervezetben: károsodást nem szenvedhet, ugyanakkor nem is károsíthat semmit! Rugalmasnak, áteresztőnek kell lennie, ugyanakkor sok ásványi anyagnak ellent kell állnia. Ma a tudósok úgy tartják, hogy erre a célra a speciális műanyagok a legalkalmasabbak. (Természetesen javában folynak már az állatkísérletek. Műszívet borjakkal éltek már 200 napig is. Am éppen ezek a tapasztalatok mutattak rá a legnagyobb veszélyre, a mézskólerakódásra. Ez ugyanis használhatatlanná teszi a műszív szívtütyűit! Hogy miképp lehetne elkerülni ezt a károsodást — nos erre még nem találtak kiutat.)

Erdekeség, hogy a műszívet kapcsolatos kísérletek egyik sarkalatos pontja az energiakérdés. Sajnos manapság túlságosan is tisztában van a fejlett világ e probléma súlyával. A műszív esetében sincs tulajdonképpen másról szó: a lehető legkisebb energiafogyasztással maximális élettartamot kell biztosítani. Ez létező, hiszen ha a műszív motorját üzemeltető telep lemerül, akkor minden bizonnyal újra fel kell nyitni a mellkast. Ez pedig súlyos műtétet jelent!

Ezzel kapcsolatban a tudósok már sokfajta kísérletet folytattak. Eredmény: ma már igen kis területre összehúzóerősítő teleteket tudnak készíteni. Két megoldás kínálkozik: vagy a szervezetet kívülről helyezik el, vagy beépítik. Az egyik sem ideális, hiszen az első esetben a testfelületre helyezett elem zavaró, míg a második esetben az ellátás esetleges kiesése, az „áramszünet” végzetes lehet. A szakemberek most hosszú élettartamú, újra feltöltődő elemekkel kísérleteznek.

Ugyancsak problematikus a szív dobbanásait szabályozó egység is. Ez a műszív egyik fontos alkatrésze lenne, amelyvel biztosítható volna az, hogy a páciens a normális élethez hasonlóan viselkedjék: ha kell siessen, munkát végezzen stb. Ezeknek azonban az volt a jelentős hátrányuk, hogy a szívverési frekvenciát egy előre meghatározott átlagértéken tartották. Kicsit is erősebb testi igénybevételkor már erőteljes vérellátási problémák léptek fel. Ezt úgy próbálják kiküszöbölni, hogy a műszívbe beépítik a nyolcvanas évek legnagyobb találmányának tartott mikroprocesszort, a „chip”-et. Ez rendkívül kicsi (a milliméternél is kisebb) elektronikus számítógép, amely érzékeli a fizikai igénybevételből eredő ingereket, azt összehasonlítja az eredetileg betáplált értékekkel, s ha kell „átprogramozza” a szív ritmusát. A ma még fantasztikusnak tűnő terv a technika mai fejlettségét tekintve néhány éven belül valóság lesz, hiszen az említett mikroprocesszorral sok ország biztató kísérleteket folytat. S még egy pozitívum: a mini-számológép a legoptimálisabb szintre állítja be a műszív energiafogyasztását!

Egy másik megoldandó probléma a műszív meghajtó rendszere. Eddig jobbára olyan készülékeket alkalmaztak, amelyekben egy lüktető légáram a szívtütyű belsejében membránt mozgatott. Az energiaigény azonban olyan nagy volt, hogy más megoldást kerestek. Az elektrohidraulikus rendszer egy propellerrel mozgat, amely ide-oda vizet szállít. Az ebből a mozgásból eredő váltakozó nyomás tartja mozgásban a membránt. A legújabb kísérletek olyan propeller előállítására vonatkoznak, amely közvetlenül a vért spriccelné a szervezetbe. A felhasználandó anyagnak teljesen üzembiztosnak kell majd lennie, hiszen a közvetlen érintkezés miatt a legkisebb technikai hiba is végzetes lenne.

A Nyugat-Berlinben tartott tanácskozáson természetesen bonyolultabb kérdések is szóba kerültek. Abban azonban mindenki megegyezett, hogy nemcsak az élet meghosszabbítására kell törekedni, hanem a gépek biztosította élet milyenségére is: a páciensnek valóban egészségesnek kell éreznie magát.

FÓKUSZ

MŰSZÍV

Ma már bizony csak a ködös homályba tűnnek azok az események, amelyek annak idején valósággal lázba hozták az emberiséget. Christian Barnard fokvárosi professzor első szívtültetési műtétéről van szó, amely tulajdonképpen azóta is foglalkoztatja mind a tudományos világot, mind pedig az érdeklődő, de laikus embereket. Az eljárást elvetők érvelése két forrásból táplálkozik. Az egyik az, hogy rendkívül nehéz megoldani az egészséges szívvel való ellátást. Arról van szó, hogy — jobbára közlekedési baleset következtében — elhunyt emberek testéből a lehető leggyorsabban kell eltávolítani az egészséges szívet. Csak így lehet azt egy másik szervezetbe átültetni. Azonban ez a transzplantáció bonyolult orvostudományi kérdés egész sorát veti fel, s ezeket ezidáig nem sikerült maradéktalanul felszámolni. Nem biztos ugyanis, hogy az elhunyt hozzátartozói hozzájárulnak a szív kivételéhez — ám ennek eldöntésére csak rendkívül rövid idő áll rendelkezésre.

A másik súlyos probléma az eljárás megbízhatósága. A szívtültetések ugyanis eddig még nem hoztak átütő sikert, mert az új szervezet természetes reakcióként megpróbálta kidobni magából a beültetett szívet. Ennek a mechanizmusnak a fékezése bizonyos gyógyszerekkel elérhető ugyan, de végérvényes felszámolására ma még nem képes a tudomány. Felvetődhet tehát a kérdés: vajon a szervátültetés lenne a végérvényesen járható út, ha szívbeteg emberek gyógyításáról van szó?

A szakemberek egyre nagyobb része válaszol nemmel. S ha a tagadás nem is határozott, egyben mindenki meggyezik: tovább kell keresni a lehetséges megoldások sorát. (Közben érdemes egy pillanatra felvillantani Barnard professzor sorsát: nevezetes első szívtültetése után még több hasonló beavatkozást végzett, de aztán felhagyott a próbálkozásokkal. Hírnevét így kezelték pénzre váltani: előadókörutakon vett részt, bekapcsolódott a felső tízezer tudományosnak éppenséggel nem nevezhető estjeinek, báljainak látogatásába.)

Követőkre azonban jócskán akad, hiszen a világ több kutatóintézete tekinti fő feladatának a beteg szívek pótlásának nem éppen könnyű munkáját. Az utóbbi hetek ezzel kapcsolatos legérdekesebb tanácskozása Nyugat-Berlinben zajlott le, s igen nagy helyet kapott a tudományos világsajtóban. A városban ugyanis a mesterséges szívvel kísérleteket folytató tudósok gyűltek össze.

Ez tulajdonképpen már válasz is az előzőekben feltett kérdésre: sokan úgy vélik, hogy nem a szívtültetés, hanem egy minigép — amely a szív feladatait látja el — beépítése oldja meg a kérdést. Mesterséges szív az emberben? Szó szerint kell majd értenünk, amikor az ember „motorjáról” beszélünk? Kérdések, amelyekre ma még lehetetlen választ adni, s amelyek egyszerűen fölvetődnek: milyen hallatlanul izgalmas, de nehéz területekre vetődik a tudomány, amikor tökéletesebbé, szebbé és hosszabbá akarja tenni az emberi életet.

A fölvetődő kérdések közül a legelső: milyen anyagból is készítsék a műszívet? Aból kell ugyanis kiindulni, hogy az anyag hosszú ideig (évekig) lesz a szervezetben: károsodást nem szenvedhet, ugyanakkor nem is károsíthat semmit! Rugalmasnak, áteresztőnek kell lennie, ugyanakkor sok ásványi anyagnak ellent kell állnia. Ma a tudósok úgy tartják, hogy erre a célra a speciális műanyagok a legalkalmasabbak. (Természetesen javában folynak már az állatkísérletek. Műszívet borjakkal éltek már 200 napig is. Am éppen ezek a tapasztalatok mutattak rá a legnagyobb veszélyre, a mézskólerakódásra. Ez ugyanis használhatatlanná teszi a műszív szívtütyűit! Hogy miképp lehetne elkerülni ezt a károsodást — nos erre még nem találtak kiutat.)

Erdekeség, hogy a műszívet kapcsolatos kísérletek egyik sarkalatos pontja az energiakérdés. Sajnos manapság túlságosan is tisztában van a fejlett világ e probléma súlyával. A műszív esetében sincs tulajdonképpen másról szó: a lehető legkisebb energiafogyasztással maximális élettartamot kell biztosítani. Ez létező, hiszen ha a műszív motorját üzemeltető telep lemerül, akkor minden bizonnyal újra fel kell nyitni a mellkast. Ez pedig súlyos műtétet jelent!

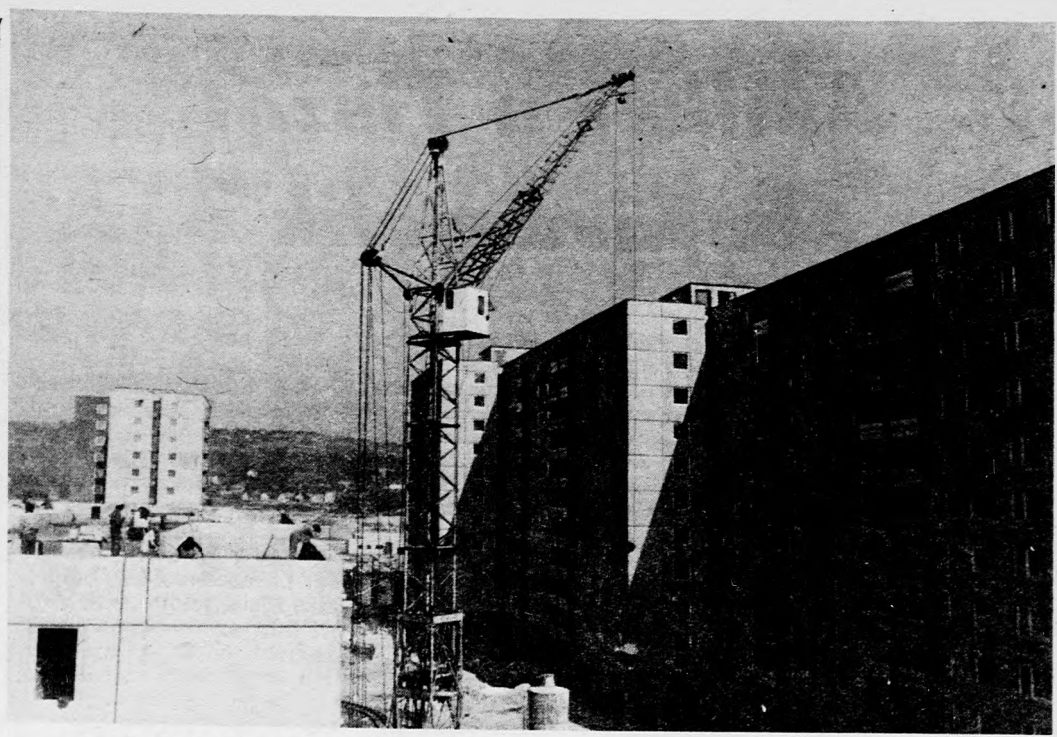
Ezzel kapcsolatban a tudósok már sokfajta kísérletet folytattak. Eredmény: ma már igen kis területre összehúzóerősítő teleteket tudnak készíteni. Két megoldás kínálkozik: vagy a szervezetet kívülről helyezik el, vagy beépítik. Az egyik sem ideális, hiszen az első esetben a testfelületre helyezett elem zavaró, míg a második esetben az ellátás esetleges kiesése, az „áramszünet” végzetes lehet. A szakemberek most hosszú élettartamú, újra feltöltődő elemekkel kísérleteznek.

Ugyancsak problematikus a szív dobbanásait szabályozó egység is. Ez a műszív egyik fontos alkatrésze lenne, amelyvel biztosítható volna az, hogy a páciens a normális élethez hasonlóan viselkedjék: ha kell siessen, munkát végezzen stb. Ezeknek azonban az volt a jelentős hátrányuk, hogy a szívverési frekvenciát egy előre meghatározott átlagértéken tartották. Kicsit is erősebb testi igénybevételkor már erőteljes vérellátási problémák léptek fel. Ezt úgy próbálják kiküszöbölni, hogy a műszívbe beépítik a nyolcvanas évek legnagyobb találmányának tartott mikroprocesszort, a „chip”-et. Ez rendkívül kicsi (a milliméternél is kisebb) elektronikus számítógép, amely érzékeli a fizikai igénybevételből eredő ingereket, azt összehasonlítja az eredetileg betáplált értékekkel, s ha kell „átprogramozza” a szív ritmusát. A ma még fantasztikusnak tűnő terv a technika mai fejlettségét tekintve néhány éven belül valóság lesz, hiszen az említett mikroprocesszorral sok ország biztató kísérleteket folytat. S még egy pozitívum: a mini-számológép a legoptimálisabb szintre állítja be a műszív energiafogyasztását!

Egy másik megoldandó probléma a műszív meghajtó rendszere. Eddig jobbára olyan készülékeket alkalmaztak, amelyekben egy lüktető légáram a szívtütyű belsejében membránt mozgatott. Az energiaigény azonban olyan nagy volt, hogy más megoldást kerestek. Az elektrohidraulikus rendszer egy propellerrel mozgat, amely ide-oda vizet szállít. Az ebből a mozgásból eredő váltakozó nyomás tartja mozgásban a membránt. A legújabb kísérletek olyan propeller előállítására vonatkoznak, amely közvetlenül a vért spriccelné a szervezetbe. A felhasználandó anyagnak teljesen üzembiztosnak kell majd lennie, hiszen a közvetlen érintkezés miatt a legkisebb technikai hiba is végzetes lenne.

A Nyugat-Berlinben tartott tanácskozáson természetesen bonyolultabb kérdések is szóba kerültek. Abban azonban mindenki megegyezett, hogy nemcsak az élet meghosszabbítására kell törekedni, hanem a gépek biztosította élet milyenségére is: a páciensnek valóban egészségesnek kell éreznie magát.

Oltványi Tamás

Az épülő békásmegyéri lakótelep

ÉPÍTI: AZ EGÉSZ ORSZÁG...

Megújuló fővárosunk

Bármely égtáj felől közelítsünk Budapesthez, a peremkerületek tízeletes házai, hatalmas lakótelepei közöttik az érkezőt. Egy-egy lakótelep 30—40 ezer ember otthona; iskolákkal, óvodákkal, kereskedelmi hálózattal, valóságos város a városban — az egykori sivár, füstös kültekkel, nyomornegyedek helyén. Sokat változott a főváros arculata.

A budapesti lakásépítés helyzetéről tájékoztatta lapunkat dr. Nagy Ervin, a Fővárosi Tanács beruházási főosztályának vezetője és Bárony János, az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium főosztályvezetője. Jogalkalmazó lehetünk büszkékre — hangsúlyozták —, hogy az elmúlt évtizedekben valóságos metropolissá vált a főváros. Évente 16—17 ezer lakás épül, ebből 12 ezer az állami lakásépítés, a többi szövetkezeti és magánérdekből valósul meg.

Az első 15 éves lakásépítési terv valóra váltásához 1961-ben fogtak hozzá. 15 év alatt — 1975-ig 187 ezer új lakás épült a fővárosban. A második 15 éves lakásépítési terv első harmada az év végén fejeződik be — 5 év alatt újabb 87 ezer új lakásba költözhetnek be a lakásra várók tízezrei.

Nemcsak a nagy számok imponálóak, hanem a minőségi változás is. Az 1990-ben befejeződő második 15 éves lakásépítési tervben harminc év alatt közel félmillió új lakás épül a fővárosban, s ha ezt a számot összevetjük azzal, hogy 1961-ben összesen 545 ezer lakás volt Budapestben, világos, hogy gyakorlatilag egy második, korszerű, modern Budapest épül a szemünk előtt.

Hozzá kell tenni azt is, hogy nemcsak lakások épülnek tízezerszámra, hanem a

hozza tartozó iskolák, bölcsődék, óvodák és új üzletek is. Parkok, zöldterületek, köztéri szobrok, térplasztikák teszik otthonosabbá, kulturáltabbá a környezetet, benzinkutak és autóparkolók egészítik ki mindazt, amit a szakemberek infrastruktúra néven szoktak emlegetni.

A lakásállomány minőségében, komfortfokozatában is nagy lépést tett előre a főváros. 1961-ben a lakások mintegy 60 százaléka egyszobás volt, zömmel komfort nélküli. A most épülő lakásoknak mindössze 15 százaléka egyszobás, 64 százaléka kétszobás és 21 százaléka háromszobás. Természetesen komfortos lakásokról van szó.

A most folyó ötéves terv nagyarányú fővárosi iskolák és óvodaépítéséről elmondották, hogy a tervezett 560 helyett 666 általános iskolai tanterem épül, 7200 óvodai és 4120 bölcsődei férőhelyről gondoskodik a Fővárosi Tanács. Jó kiindulópont terv, egységes koncepció alapján épülszépül a főváros. Az új lakások zöme — mintegy 74 százalékuk — lakótelepen létesül. A városfejlesztés koncepciója leegyszerűsítve a következő: célul tűzték ki a külső peremkerületek, elővárosok bekapcsolását a város vérkeringésébe, így jöttek létre a nagy lakótelepek Budapeston, Békásmegyeren, Újpalotán, Pestlőrincen. Ezzel egy időben nagyarányú kerületi rekonstrukciót folytatnak, régi házsorok tűnnek el, hogy helyüket új, modern házakkal adják át Újpesten, Kispesten és a csepeli újvárosok központban. Végül érdekes törekvés: egy régi, elavult fővárosi kerület rehabilitációja. Ez történik a Jószefvárosban, ahol a század elején is már öregnek számí-

tó házak most tűnnek el véglegesen, hogy helyükön 10 emeletes új házsorok emelkedjenek, melyeket távfűtéssel és új közműhálózattal is ellátnak. Kezdetben sok jogos kritika érte az építőket, tervezőket a telepek szürkesége, egyhangúsága miatt. Az első 15 éves építési időszak tanulságait most hasznosítják: üdűbbek, színesebbek, változatosabbak lettek az új lakótelepek.

A főváros az egész ország összefogásával épül. Nagyra értékeli a Fővárosi Tanács a megyei párt- és tanácsi szervezetek segítségét, az építő vállalatok részvételét Budapest építésében. Évente 1200 fővárosi lakást a megyei állami építőipari vállalatok dolgozóik létesítenek, főként a Győr és Veszprém megyei Állami Építőipari Vállalat dolgozóit. A Vas és Szolnok megyei Állami Építőipari Vállalatok pedig a lakásokhoz kapcsolódó más, üzemi épületeket hoznak létre a fővárosban.

Végül néhány szót az új lakások minőségéről. Ismeretes, hogy e téren bizony nem sok büszkélkednivalójuk volt az építőknek. A most átadott lakások 20 százaléka hibamentes (a Budapesti Lakásépítő Vállalat által készített lakások 50 százaléka ilyen) — általában esztétikai jellegű hibák fordulnak elő legtöbbször. Nem az épület szerkezete ellen van kifogás, hanem legtöbbször tapéta-, ajtó- és ablakilleszkedési hibákról, a különböző szerelvények hiányosságairól van szó, melyeket előírás szerint 30 napon belül meg kell szüntetni, ha... ha a vállalat hozzá tud jutni pótalkatrészhez, hibátlan ajtó- és ablaktokokhoz, keretekhez.

Bermann István

Új házak, parkok a lebontott öreg józsefvárosi utcák helyén (Fotó: Hauer Lajos felvételei — KS)

Íróheggyel

Lelkileg

Sok éve kísérem figyelemmel egyik válogatott csapatunk eredményeit, de mindeddig nem találtam magyarázatot az egyre szerényebb eredményekre.

Szerencsére az illetékesek bőven szolgálták magyarázatokkal, s így talán felesleges is lett volna buzgóságom. Mindenestre figyeltem az okok feltárására, hisz mindig tanulhat valamit az ember. Először például azt tudtam meg, hogy a labda kerek, ennél fogva az ellenfélnek is lehet szerencséje. Aztán szakvezetőink azt is elismerték, hogy a labda kerek, ha az ellenfél birtokolja, ami a relativitás szemléletes példáját nyújtotta számomra. Később kiderült, hogy játékosaink nem megfelelő az erőnléte, pedig népességünk többsége már akkor is jobban táplálkozott, mint a gazdagabb nemzetei gyermekei. Úgy látszik, játékosaink nem élvezhették jólétünk eme szerény, de kétségtelen biztonságát.

Sajnos a felismerések nem hozták meg a várt eredményt, s így — ha lehet — még szerényebbek lettek az igényeink. Szerencsére a mutatót játék is ehhez igazodott, de az igények még így sem tudtak olyan mélyre szállni, mint az eredmények. Ekör született meg a felismerés, hogy nincs rendezve a játékosok státusa, s ettől kezdve alig keveset lehetett volna, mint annak előtte.

Szóval valahogy nem találtuk meg az igazi okokat, ezért is nyugtatott meg a legutóbbi válogatott mérkőzés előtt az a közlés, hogy jól sikerült a játékosok lelki felkészítése. Bár kissé elgondolkodtatott, hogy előtte már születtek olyan beismerések is, hogy rossz az egész bajnoki rendszer, s ennél fogva a lelki felkészítés sem sokat érhet, de elhessegettem magamtól a nyugtalanító gondolatokat. Aztán mégis megijedtem. Olvastam ugyanis, hogy igen kényelmetlen volt az utazás a mérkőzés színhelyére, tehát sok jóra nem számíthatunk.

En is elgondolkodtam, hogy a múltkor majdnem öt órán keresztül utaztam egy fűtetlen vagonban fővárosunkba. Végül is el kellett intéznie a dolgomat, át tudtam érezni a játékosok helyzetét.

Sok időm aztán nem volt tőprengeni, hogy a lelki felkészítés jótékony áldása vagy a rossz sikerült utazás nyomjára rá a bélyeg az mérkőzésre, mert meglehetősen hamar kikaptunk. Es még csak annyi esélyünk sem volt a győzelemre, mint a régi szép időkben, amikor még alig volt magyarázatunk, de volt egy-két épkezláb játékosunk.

Valamikor azt tartottuk, hogy népszerű játékunk képviselői ugyanolyan szinten ügyködnek a pályán, mint a szurkolók a saját munkahelyükön. Nos, úgy tűnik mostanában inkább az utóbbiak felé billen a mérleg. Nem mintha a pályán kívül a legnagyobb rendben mennének a dolgok, mégis az az érzésem, hogy a lelki felkészítés ezen a téren jobban kamatozik mostanság. Itt is sok szó esik a hatékonyságról, az adódó lehetőségekről, a kihasználásának kényszeréről, de a résztvevők előbb-utóbb be is látják, hogy nincs más választásuk, mint hogy az eddigieknél egy kicsit jobban hajtsanak.

Ami pedig népszerű játékunkat illeti, talán most már a megmaradt szurkolókat kellene lelki- leg jobban felkészíteni az ezután következő nehézségek elviselésére.

Szűcs József

**Beszélgetés
Ganczer Sándor
miniszter-
helytessel,
az Országos
Vezetőképző
Központ
főigazgatójával**

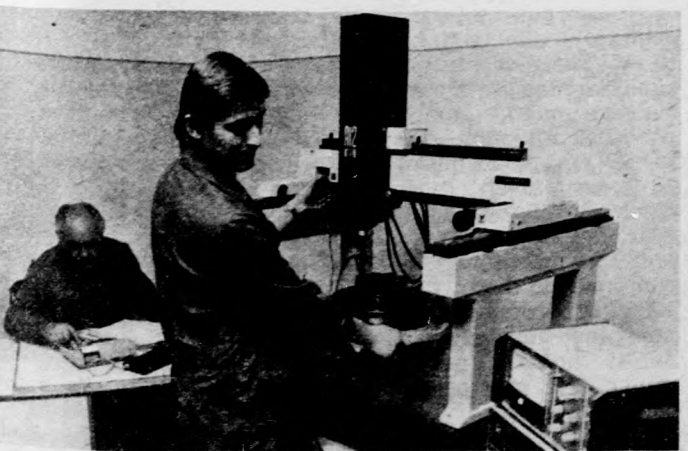
— Alig több mint egy évtizedes múltat tekint vissza hazánkban a szervezett és intézményesített vezetőképzés. Mikor és milyen céllal hozták létre az Önök intézetét?

Az Országos Vezetőképző Központ 1967-ben alakult meg a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet támogatásával, s létrehozását az a felismerés indokolta, hogy a vezetői feladatok elvégzése a megfelelő szakmai felkészültség, a politikai ismeretek, s a vezetői készség mellett egy sor olyan speciális ismeretet is igényel, amelyek a szokásos egyetemi, főiskolai oktatásban nem sajátíthatók el. Az Országos Vezetőképző Központ elsősorban a minisztériumok vezetőinek — osztályvezetőktől fősztályvezetőig — és a legnagyobb vállalatok vezetőinek, valamint ezek utánpótlásának továbbképzésével foglalkozott. A kezdeti időszak fő feladata az intézmény megszervezése volt, s ezzel párhuzamosan erőfeszítéseket kellett tennünk annak érdekében, hogy a vezetők az új gazdaságirányítási rendszer legfontosabb összefüggéseit megismerjék, hogy a nagyobb vállalati önállósággal megfelelően élni tudjanak.

Az Országos Vezetőképző Központ megalakulásával lényegében egy időben jöttek létre az ágazati vezetőképző intézetek, amelyekben azoknak a vezetőknek a képzésével foglalkoznak, akik nem tartoznak a mi hatáskörünkbe. Ma úgy látjuk, hogy a vezetőket a tanfolyamok mellett egyéni tanulási rendszer keretében kell továbbképezni, ennek kialakításán most dolgozunk. Úgy gondoljuk, hogy a komplex jellegű képzés mellett — figyelembe véve az állandóan megújuló ismeretanyagot, valamint a gazdasági életben bekövetkező változásokat is — mindenképpen indokolt egy rendszeres továbbképzés, amelynek különböző formái lehetnek: a megalapozó jellegű tanfolyam mellett különféle szakismereteket bővítő szemináriumok, tapasztalatsere jellegű megbeszélések, szolgálnak arra, hogy a vezetők állandóan lépést tudjanak tartani a növekvő követelményekkel.

A fő oktatási formánk az öthetes vállalatvezetői komplex tanfolyam, mely a legaktívabb gazdaságpolitikai, külgazdasági összefüggések bemutatásán túl alapvető vezetési és szervezési ismereteket nyújt a hallgatók részére.

A tanfolyamok szervezése mellett az OKV a vezetőképzés bázisintézménye is Magyarországon, ami azt jelenti, hogy a nálunk kidolgozott tananyagokat, tanterveket, kutatási eredményeket felhasználják a többi inté-

A Forgácsolószerkezeti Vállalat az idén több mint hatszázmillió forint értékben készít forgácsolószerkezeteket. A vállalat termékeinek egy részét a tőkés piacon értékesítik. Képeinken: Háromdimenziós mérőgépen ellenőrzik az exportra kerülő marófejeket

**Mit tanulnak
a vezetők?**

ménynél is. Rendszeres kapcsolatban állunk az ágazati vezetőképző intézetekkel, s szeretnénk elérni, hogy a vezetők továbbképzése az egész országban egységes rendszerben történjék, természetesen úgy, hogy az ágazati sajátosságok is érvényesüljenek.

— Milyen kapcsolatok a társintézetekkel, s hogyan kerülhetők el a párhuzamoságok az oktatásban?

— Az átfedések elkerülhetők, mivel a minisztériumi, főhatósági vezetők továbbképzésével az ágazati intézetek nem foglalkoznak. Az, hogy a tanfolyamok felépítése hasonló, természetes, mert igaz, hogy a nagyvállalatoknak speciális problémái is vannak, de azért van a vezetőknek egy sor olyan általános jellemzője, amelyek ismerete minden vezetőnél megkövetelendő — gondolok itt bizonyos szociológiai, pszichológiai, vagy éppen gazdasági ismereteket. A koordinációt ezen kívül egy fórum is elősegíti: a munkaügyi miniszter elnökletével működik az Országos Vezetőképzési Tudományos Tanács, melyben a minisztériumok vezető beosztású munkatársain kívül a tudományos élet azon szakemberei is részt vesznek, akik a vezetéssel egyébként is foglalkoznak, ehhez értenek, s ebben érdekeltek. Ez tulajdonképpen egy tanácsadó szerv, s olyan kérdéseket vitat meg, amely nemcsak a mi intézetünk, de az egész magyar vezetőképzést érinti.

— Milyen kapcsolatok van más országok hasonló intézményeivel, s hogyan tudják hasznosítani a külföldi tapasztalatokat?

— Elsősorban a szocialista országok megfelelő intézményeivel működünk együtt, de ismerjük a legnagyobb tőkés továbbképző intézetek tevékenységét is. Rendszeresen figyelemmel kísérjük a szocialista országokban folyó kutatásokat. Természetesen mindez nem azt jelenti, hogy minden további nélkül átvesszük egy-egy ország vezető-továbbképzési rendszerét. Figyelembe kell vennünk a speciális adottságokat, s ennek megfelelően igyekszünk hasznosítani mind a szocialista, mind a tőkés országokban összegyűlt tapasztalatokat.

— Talán furcsának tűnik, hogy ezek után, s éppen Öntől kérdezzem: lehet-e a vezetőket képezni, másképpen fogalmazva, lehet-e a vezetést tanulni?

— A jó vezetéshez elsősorban az kell, hogy már a vezető kiválasztása jó legyen. Tehát ha valakit — bármilyen szinten — vezetővé ki-neveznek, akkor mindenképpen vegyék figyelembe azt a hármas követelményt, amelyet a párt- és kormányhatározatok is rögzítenek, hogy a

vezetőnek megfelelő szakmai és politikai felkészültséggel, valamint vezetői adottságokkal kell rendelkeznie. Nekem meggyőződésem, hogy a vezetői készségeket lehet fejleszteni, lehet a vezetők munkáját magasabb színvonalra emelni, de mindennek szükséges feltétele bizonyos adottságok megléte. Ha valaki eleve, alkotmányilag alkalmatlan arra, hogy több embert irányítson, akkor hiába szerez meg bizonyos ismereteket a vezetőképzés során, ettől még nem válik jó vezetővé.

— Hosszú évek óta, de mostanában különösen sokat beszélünk arról, hogy a megváltozott körülmények új szemléletet, új vezetői stílust követelnek. Mit tudnak tenni azért, hogy mindez ne csak kinyilatkoztatás maradjon, hanem a vezetőképzésben is érvényesüljön?

— Az a törekvésünk, hogy alaptanfolyamaink tematikáját állandóan korszerűsítsük. Az utóbbi években már sokkal nagyobb figyelmet fordítottunk a gazdaságpolitikai, külgazdasági ismeretek bemutatására, s nagyobb súllyal szerepelnek szervezési ismeretek is. Ezen túl nemcsak ismereteket igyekszünk közvetíteni, hanem készségfejlesztő foglalkozásokat is tartunk. S ugyanakkor nagyon fontos, hogy meghallgadjuk és feldolgozzuk a vezetők véleményét, figyelembe vesszük például azokat a tapasztalatokat, melyeket a szabályozó rendszer működésével kapcsolatban szereztek, s mindezeket az oktatás során igyekszünk hasznosítani.

— Hogyan próbálják mérni a továbbképzés hatékonyságát?

— Azt szokták mondani, hogy a vezető munkáját elsősorban az általa vezetett gazdasági szervezet vagy intézmény munkája minősíti. Ez azonban csak részben igaz, hiszen egy termelői szervezet eredményessége sok más tényezőtől is függ. A képzés hatékonyságát leginkább azon keresztül lehet megítélni, hogy a hallgatók mennyire sajátították el a részükre közvetített ismereteket. Törtenek kísérletek a képzés szélesebb értelemben vett hatékonyságának mérésére, de ezen a téren igazán megbízható, használható módszereink ma még nincsenek.

— Milyen gondoljai, s ebből következően milyen további feladatai vannak a magyarországi vezetőképzésnek?

— A gondok között említeném, hogy szükséges lenne az eddiginél jobban koordinálni a különböző vezetőképzéssel foglalkozó intézetek munkáját. Arra is mindenképpen szükség lenne, hogy az itt oktatott felkészítése rendszeressé váljék, s hogy az eddiginél egységesebb szemléletben oktassanak. Ezt különösen a külső előadók esetében nehéz megvalósítani, hiszen általában nagyon elfoglalt emberekről van szó, akiknek az oktatói konferencián, megbeszéléseken való részvétele nagyon nehezen valósítható meg.

A fő feladat mindenképpen az, hogy a vezetők továbbképzése minél jobban igazodjék a megnövekedett követelményekhez. A jelenlegi gazdasági helyzetben ugyanis rendkívüli módon megnő a vezetők szerepe, sokkal bonyolultabb és nagyobb követelményeket támasztanak velük szemben — ehhez kell a vezetőképzésnek is felőlnie.

Föld S. Péter

VASÁRNAPI GONDOLATOK

A kettős párbajról

beszélék, de kérem az olvasót, ne gondoljon semmiféle vérengzésre. Nemhogy vér nem folyt, még karcolás sem esett. Nem volt hajnali csönd a nyírfaligetben, nem volt kard és segéd, még csak nem is az amerikai párbaj valami sajátos esetével állunk szemben.

Másfajta párbaj volt ez. Akár magánügynek is tekinthetnénk. Hiszen mi lehet abban közérdekű, hogy egy októberi délutánon valahol Szalontán mellett a madarász közös gazdaság csárdájában kettős párbajt vívtam egy olyan koromforma főagronómusmal?

Az előcsatározások már korábban megtörténtek a Szocialista Munka Hőse címmel kitüntetett gazdaság székházában, ahol azt hiszem, a század egyik legrövidebb sajtótájékoztatójára került sor. Kérdeztünk. És ő válaszolt. Egy-egy mondatot. Abban aztán benne volt a pontos adat, a tény, semmi más. A többi nézünk meg — javasolta s az egyik román kolléga a megdöbbenést szólni se tudott: már vége az egésznek?

Nem is sejtette: csak akkor kezdődött el. A párbaj. Elismerem, az első találatot ő vitte be. Ez pedig eredeti bihari, házi szilvapálinka volt, decis pohárban adagolva. Talált. Csupán egy udvarias tósztal próbáltam visszavágni, meg kell mondanom, ragyogóan kivédte. Gyakorlott párbajozó volt.

Akkor persze úgy tűnt, a folytatás is az lesz, aminek indult: egyszerű párbaj, ahol a fegyvert a sűrűn teletöltött decis poharak jelentik. Még reménykedtem is, hogy ebben a párbajban nem veszíthetek, hiszen a bőszerűnyi kisüstin edződtem, már pedig abból is ugyancsak meghökenteti a gyöngébb férfinépet egy deci egy kortyra.

Egyszer azonban a mezőgazdaság és a szilvapálinka kiváló szakembere elkezdett mellettem verset mondan. Felnyílt a szemem: most aztán igazán „terepen” vagyunk. Mert ha szilvapálinka-párbajban nem is biztos, hogy győztesként hagyom el a pástot, versek dolgában talán számít egy keveset az a korszerűtlen humán műveltség. Az előjén hát úgy felelgettünk egymásnak, hogy ő is mondott egy szakaszt Adyól, én is. A másik csak a címet tette hozzá, vagy éppen folytatta a megkezdett idézetet.

Az asztaltársaság többi tagjának más dolga is akadt, mi pedig ültünk a decis poharak mellett és verseltünk. Jó óra múlva már száradni kezdett a szám, nem a sok beszéd miatt, hanem mert úgy éreztem, fogytán a rim belül, lassan nem tudok újat. Amikor aztán átváltottunk Edgar Alla Poe költészetére, hamarabb kidőltem, mintha csak a pálinkát nyakaltam volna rogyásig.

Szó ami szó: ez a madarászi agrármérnök enyhén szólva „leléptetéssel” győzött ellenem Ady és Poe ismeretében. Próbáltam persze megtudni tőle, hogyan is van ez, hol szerzte ezt az ismeretét. Nem válaszolt. Illetve válaszolt, de verssel. Arcán ott ragyogott a földék nyugalma, meg a tapasztalat bölcsessége, egy fölösleges mozdulatot nemigen tett az asztalnál. Mert a pohár felemelése egyáltalán nem volt fölöslegesnek tekinthető.

Jelképnek se rossz: Ady Endréről párbajozott egy román agrármérnök, meg egy magyar újságíró. S ha partnerem köznapi beszédén érzett is némi idegen akcentus, a verseket olyan tiszta, ízes magyar nyelven mondta, amit nyelvészünk is csodálattal hallgathattak volna. Akkor persze nem jutott nekem eszembe emögött a párbaj mögött semmiféle háttér, tanulságot keresni, vagy következtetést levonni. Koncentráltam, nehogy szégyent hozzak a szakmára.

meg aztán a párbaj másik fele — a kisüsti szilva — sem éppen segítette a jelképek keresését, a mögöttes gondolkodást. Olyasféle párbaj volt ez, mint amikor kettőn asztalra feszített könyvekkel megmarkolják egymás kezét és nyomják, szorítják, kié hajlik hamarabb az asztal barna lapjára.

Az enyém hajlott. Adynak olyan mélységeit, az egyén által sokszorosan átélte tartalmait tárta fel „ellenfelem”, hogy megszedültem tőle. Hát így is lehet? Így is lehet egy költőt ismerni valakinek, akinek olyan messze áll élethivatásától az irodalom, mint mondjuk a gazdaság paradicsomot termő üvegházai a nyomdai szedőgépektől? Miért ismeri hát?

Mert megtalálta Adyban a neki vagy talán nekünk, valamennyiünknek szóló üzenetet. A kudarcokat átélte, keserűségekben vergődött, megtört és megviselt ember örökös újrakezdő reményességét. A hitet, a csak azért is lélező akaratot, a verben is másokért csatázó embert tartást. És akkor ott tulajdonképpen átéltem és megtapasztaltam, mi lehet az irodalom, a költészet szerepe az ember életében. Nem azokéban, akiknek a vers hivatása, szakmája, akik naponta beleolvannak kötetekbe, folyóiratokba és akik fanyalogaiva ítélik öncélúnak Adyt, korszerűtlennek és szentimentálisnak Poe-t. Ők a versolvasás „hivatásosai”, sajnálom őket, amikor az ember nélküli divatokba hajszolják bele önmagukat is, másokat is.

Ez az agronómus azt mutatta meg nekem, mit kell és lehet egy embernek kihallania a versekből, miért kell napról napra forraszkra hajolni, miért kell megmártani bennük arcunkat és lelkünket. Azt mutatta meg, hogyan töltötte meg a költészet hittel, érzelmekkel, odaadással, szenvedéllyel az embert, aki nem akar mást, csak befogadni és példákat keresni, gondolatokat saját életéhez, saját fájdalomhoz és örömeihez. Amit ez az agronómus ott elmondott, az nem megtanult versenyang volt, hanem személyesen átélte küzdelem, csak azt mondta, csak azt tudta, csak azt idézte, ami személyes tartalmat üzent neki, amiben talált egy kapaszkodási szalmaszálat, amibe belefogódhatott, amitől — hiszem, tudom — emberszabású életet teremthetett magának.

Sokszor kérdeztek tőlem főként fiatalok, miért is olvassunk verseket? A válasz mindig dadogó volt, mert legszemélyesebb ügyeit az ember szemérmes ködbe burkolja inkább, mintsem ki-mondja. Ez az ember sem beszélt erről semmit, csak mint ahogy mások poharazás közben kinőtázzák magukból az érzelmeket, ő kimondta őket Adyval.

Fájt? Igen, fájt. Nemcsak az, hogy más valakinek többet és személyesebb jelenthet a vers, mint nekem. Nemcsak az, hogy ezt a párbajt elvesztettem. Nem a vereség kudarca bántott. Hanem az, hogy nem tudom elég érthetően elmondani másoknak a példa erejét: mit jelenthet emberi tartásunk felépítésében a vers, a költészet, ha igazán megértettük az üzenetét. És jöleső, bizsergető, felszabadító fájdalom volt, hogy ezen a délutánon megismertem egy új Adyt is, egy romániai agronómus Adyát, akiről nyomban tudtam, hogy immár nemcsak az övé, hanem kettőnké legalább.

A párbajok lezajlottak. Maradt kívül az asztalon néhány üres üveg. S maradt belül valami feszültség teli mámor. Nem a pálinka tette. Az öröm.

Kudarcnak így én már régen örültem.

Székelyi Sándor

**Oktatóműhely
épült
Szombathelyen**

Szombathelyen az AFIT XII. sz. Vállalatnál új tanműhelyben kezdtek meg az autószerelő szakmunkások oktatását.

A hatmillió forintos költséggel épült oktatóműhelyben a legmodernebb eszközök segítségével sajátíthatják el a tanulók az autószerelő, a karosszerialakatos és az autófényező szakma fogásait. (MTI Fotó: Rózsás Sándor felvétele — KS)

Látogatóban Horváth Imrénél

Mikor is jártam utoljára Horváth Imrénél? Igen, amikor a kertvendéglő szomszédságában lakott a város szívében, akkor panaszkolt nekem, hogy kibékíthetetlen haragosa a hangos vendéglői zenebonának, s mind hiába igyekszik megszokni, amíg a vigadalom tart az ajtaja előtt, a szemét nem tudja lehunyni. Most a Petuniei utca 3. szám alatti házába cseppettem be — vil-

tőt, városunkban, amelyet verseiben annyiszor megénekelt. Első verseskötete Örvény felett címmel 1934-ben jelent meg. Két év múlva ezt a Hangtalan beszéd című kötet követte.

— Vézna, sovány ember voltam, szerettem volna derekabnak kinézni, ezért hát a vívással próbálkoztam, ami állítólag nem is akárhogy sikerült, hiszen az akkortájt tekintélyesnek mondható

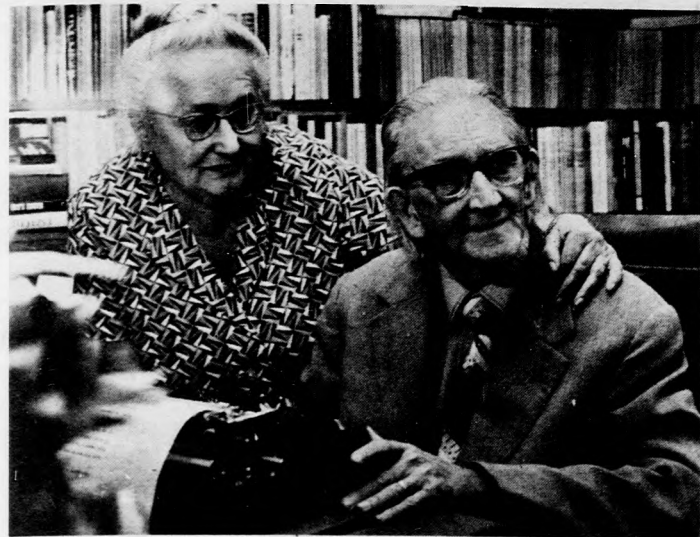
tetem megjelenésekor egy ültőhelyemben több mint 600 könyvet dedikáltam.

A volt kedvesnek, Viktóriának a fényképét nézegetjük. Ami ismételtelen valamennyiünket a régmúlt időkre emlékeztetnek. Viktória súlyos betegségben 1943-ban halt meg. A városi könyvtárban dolgozott, Horváth Imre ott ismertem meg.

— Sokat, nagyon sokat tanultam tőle. Úgy is mondatnám, hogy ő fedeztetett fel velem a világot. Az olyan egészen aprólekos dolgokban is hallgattam rá, mint az öltözködés, a viselkedés. Szegény ördög voltam, egyben szertelen is, úgy, hogy rámfért az anyáskodás. Mindig készen voltam arra, hogy kevéske dolgaimat eladjam azért, hogy elmehegek a színházba, vagy a moziba, megjelenhessek az emberek előtt.

Margit, a költő jelenlegi felesége figyelmesen követi beszélgetésünket, néha közbeszól, ő segít felemlíteni az olyan részletkérdéseket, amit a költő vagy elfelejtett, vagy tapintatosan előttem elhallgat. Margit szavaiból a tiszteletet érzetem ki aziránt, aki valamikor Diamandi Viktória volt. Az emlékezők hirtelenül ránk szakadt csend követelte, azt hiszem külön-külön is úgy éreztük, ilyenkor szentségtörés a beszéd. Végül is a költő, tekintetét Margitra emelve szólalt meg.

— Margitnak az életemet köszönhetem, azt, hogy még vagyok! Nem hiába mondta az egyik író társam, ő faragott belőlem embert! Hát ezt pontosan úgy kell érteni, ahogy mondtam, mert amikor megismertem, a szakadék legszélén álltam, méghozzá ágyhoz kötött súlyos beteg is voltam. Ő nyújtotta ki a kezét, ő vett pártfogásba. Így éltem túl azt az időszakot.

A költő és felesége

A kívülálló úgy ismerik Margitot, mint kiváló, gondos háziasszonyt, aki egyben a gépirás is magára vállalja. Valójában ő sokkal több, nemcsak a jó feleség, ő Horváth Imre verseinek első olvasója, ő az első kritikus.

— Minden soromat előlvas, korrektor, könyvszerkesztő.

Erdekes módon a költő önmagáról már nehezebben vall. Amikor azt hittem, hogy most már sikerült meg-

„Most úgy elárad bennem a melegség. Akárcsak a hegyek közt, hol az esték s az éjszakák sem hűlnek le egészen. E ház otthonom, és a népe népem. Bennük testvér — ennél is többet látok!”

Aurel Pop

HORVÁTH IMRE VERSEI:

Alkony Várad felett

Lila ködbe szúrt szemekkel várom: másképp mikor lesz már...? Gonosz sorsom, mért temetsz el? — Messze, messze foszforeszkál

annyi csoda, szépség, mámor... — Itt az ősz sár és a bánat. — Örömtől tiltva — távol — vergődöm, mint sebzett állat.

Nincsen senki, ki szeressen... Nem kell senki, aki szánjon! Csókolni is elfeledtem a várad éjszakákon...

Nappal a halk temetőket, este a sötétet búvom: meg nem állít szeme nőnek e céltalan, sivár úton.

Amit teszek — majdnem semmi: bénaszárnyú akarások. ... Jó volna most menni, menni, küzdve, bizva úgy, mint mások...

Nem így ülni tört ideggel, zsidbadt aggyal, félig holtan: nézve, előttem ki ment el... keresve azt, aki voltam...

... Mert nem élet rossz rimekbe rómi itt a Körös-parton, hogy könny perog a szívemre, s haldoklik a beteg alkony.

1932

Én, ki a telet legyőztem

Élek! Élek... S én, kit az ősz nem győzött le, a telet legyőztem.

Lombom kihajt, bő nedvem érik. Erős vagyok csücsőtől gyökérig.

Jaj azoknak, kik martak, téptek: jaj az ősznek, jaj, jaj a télnek.

Igy zúg a fa. Zúg fenyegette. Zúg, mint a Nép. Nap süt felette.

1945

Megvédem

Én betűkből emeltem olyan várat, mely ellenállt a hazugság hadának, de kapuit szélesre nyitotta minden szépnek — és minden igaz okra. S a szél — szemed akármire mereszted — minden fókán kék lobogót lebegtet. És én, e vár kőpártyáján kapitány, nem készülök már új kirohanásra, de betűim békéjének bástyáit nem adom fel.

Megvédem mindhalálig!

1964

KUNSZABÓ FERENG:

Telefonos nap

Éles csörgés verte föl a mély, álomtalan kábulatból. Oda akart nyúlni, hogy megfogja a vekkert, de a mozdulat legyintésbe ment át, és kilépett az ágyból. Hatalmasat nyújtózott, még a lábujjai is ropogtak bele, de csak nem derült jobb kedvre. A fürdőszobában megengedte a tust, egy ujját alátartotta: ma reggel sincs melegvíz. Elzárta a csapot, odalépett a polchoz: a készülékben még a tegnapi penge van, így koszosan... majd kiugrik napközben, s megborotválkozik a borbély-nál.

Visszament, ledobta a pizsmát, öltözni kezdett. Mikor az óráját csatolta föl, csörgött a telefon.

— Kezét csókolom, mama. — Jaj, kislány! — jött az ünnepélyesen remegő hang. — Úgy izgultam, hogy nem leszek már otthon!... Hányadik már? Számold meg!

— Igen, mama. A tizedik évforduló. — Úgy jó — lágyult el a hang. — Csak számoljátok, kislány! Mi is negyvennyolc évig számoltuk szegény édesapáddal.

Bal kezébe vette át a hallgatót, és nyúlt a zsebkendőért, megtörölni a homlokát. Édesanyja csak beszélt: — ... s most, hogy kint van a temetőben, még most is számon tartom!

— Igen, hogyné... — mondta, és a megszokottóbillentyűt nézte. — Jaj! — riadt meg az édesanyja. — Letelik a három perc! Karácsonyra úgyis jöttök!

— Igen, persze! Nagyon kedves voltál, mama, nagyon köszönöm... — a vonal már süket volt.

A titkárnő kilenc után nyitott be.

Hozta az aktákat, csipőinek mérsékelt ringatásával, szőke, öcztentis hajával, szőke almamelleivel a szetaszövet alatt — minden szőke volt ezen a napon, még száján a rúzs is.

— Kösz — fejezte be a férfi az aláírást. — Tizkor majd elmegyek; háromra pedig kocsit kérek.

— És?... — mosolygott a nő várokozón.

A férfi kedvetlenül csúszott lejjebb a széken: — És mit csinálsz, ha hirtelen beüt a hosszú haj divatja, vállraemlő hullámmokkal, elől frufruval?

— Parókat veszel, drágám! — mondta a nő, s ment ki, egy fokkal erőteljesebb csipőringással.

Ahogy a borbélytól jött vissza, Macát látta közeledni. Ez a dundi nő mindig vibrált, pattant, serdült, ez volt benne a fő vonzeró. Most lassan, szinte tagoltan lépkedett.

— Mi van veled? — kérdezte, mikor kezét fogta.

Az asszony csak légyintett s belekarolt. A körúton beülték egy presszóba. Maca az összes cukrot bedobálta a poharába, s kezdte törögetni a kanállal: — Válik.

— Sajnálod? — A fene! — A férfit valamelyest megnyugtatta a másik zaklatottsága: — Szereted? — A nő cigarettát vett elő: — Ó a felperes!

— Á! A presztízs! — Marha! — ugrott föl a nő, és elrohant. Elégedetten nézett utána.

Valahol megvan a telefonszáma. — Túlóra kell? — kérdezte a sofőr.

— Nem kell, István. Csak villasz Esztergomba.

Elli gyorsan nyitotta az ajtót: — Mondtam a múltkor, ne gyere ide-ig a kocsival, s várd meg a sötétet!

Le sem vette a nagykabátját, megölelte a nőt. Elli egy kicsit magasabb tőle, s minden nyúlánk, minden finomívűven hosszú rajta. És fekete, minde-nütt... Sarkáról enyhén megemelkedve nyúlt a szája után.

A nő kiment kávéfőzni, ő pedig hanyatt fordult, és cigarettát után kaparázott: Milyen jó meleg van itt. S a múltkor megjegyezte, hogy giccses az a rózsaszínű lámpaernyő: máris kicserélte...

Felcsörgött a telefon. Elli rohanást jött; odakint pongolyát vett magára, annak az övét igazgatta: — Halló!... Értsd meg, ma nem! — S a kagylót lecsapva, rohant ki: — Jaj, a kávé!

A férfi a szőnyegre vágta a cigarettát, aztán felkelt mégis, és a hamutartóba fojtotta. Szeme ismét megakadt a lámpaernyőn: Fantasztikus! Ez szolid kék, de valami ugrabugráló figurák vannak rajta... Meghallotta, hogy jön be és gyorsan nyúlt a ruhája után.

Hétkor ért be a Nyugatiba. Az indulási oldalról felhívta a titkárnőjét. — Halló! — szólt egy férfinag. — Ki keresi?

Ha most előtte volna ennek a hangnak a gazdája!... Gyalog ballagott, míg csak szabad taxi nem jött.

— Hová tetszik? — kérdezte a sofőr — Magának hová tetszene? — A vezető idős volt, békés-nagy pocak-kal. Húsz fűle szinte lebbent, ahogy hátrafordult:

— Nekem, uram? Haza. Az asszony lekváros derelyét főz ma. Mákkal szórja meg.

Ó oldalt fordította a fejét. — Hát akkor én is elmegyek haza. Nem volt kedve villanyt gyújtani. Ha az előszobában jobbra indul, s kezét a falon simítja, megtalálja a szöveget...

Nem találta. Bement a szobába, kinyitotta az ablakot: két emelet.

„Negyvennyolc mintájú marok löfegyver. Huszonöt méterre hatásos. Az önvédelem fegyvere” — forgott le fejében a meghatározás, míg az éjjeliszekrény fiókját húzta ki.

Leült a sezlontra, hátát nekivetette a falnak... Így nem lesz jó. Lefeküdt. Emelte a fegyvert.

Szépén ment, míg csak a csó picit, li-lába játszó száját meg nem pillantotta. Akkor vibrálni kezdett a pisztoly.

Gyorsan leengedte: még elsűl! Vinnyogva nevetett. Eldobta a fegyvert.

Pelállt, meggyújtotta a villanyt, odament a telefonhoz.

— Tessék! — jött a jölsimert hang. — Te vagy az?... Azt akarom mondani, hogy... Reggel édesanyám felhívott... Tulajdonképpen nem emlékszem, hol van az Andaxin?

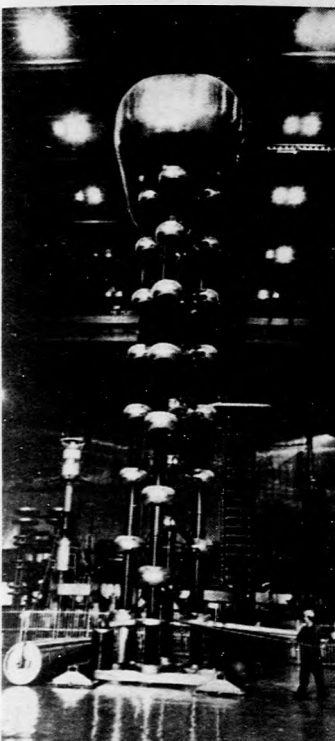
— Tessék?! — „A szmoking bal zsebében van!” — jutott eszébe ebben a pillanatban, és ez egészen megnyugtatta:

— Engedd meg, hogy házasságunk tizedik évfordulója alkalmából sok szerencsét kívánjak neked!

— Mondd, nem lehetne ezt levélben? — Ne gúnyolódj, kérlek! Nézd, ez alatt az egy hónap alatt én nagyon komolyan...

A vonal valahol kattogott, majd elmosódott hangok hallatszottak. — Halló! — Hallom. — Mit felelsz?! — Az asszony egy szavát sem hitte a férjének; három gyermekük volt.

Kísérletek nagyfeszültségű laboratóriumban

2 millió 500 ezer voltos egyenáramú berendezés egy ultramagas feszültségű laboratóriumban (MTI Külföldi Képszolgálat — KS)

Az erőműveket a fogyasztókkal távvezetékek kötik össze. Ezek a távvezetékek behálózják az egész országot, sőt össze vannak kötve a szomszédos államok energia-rendszeire is. Az energia-hálózat feszültsége a nagy országos gerincvonalakban 220 000 és 400 000 volt. A vezetékek és a hálózattal közvetlen kapcsolatban álló készülékek szigetelése a biztonsági tényezővel megemelve ennek megfelelően van méretezve. Ennél nagyobb, erősebb szigetelés rendkívül módon megemelné a létesítési költségeket.

Az üzemi feszültségértékeknel azonban jóval nagyobb túlfeszültségek is felépíthetnek, ezek veszélyeztetik a hálózat épségét és üzemzavarokat okozhatnak. Ilyen túlfeszültséget idézhetnek elő a hálózatot érő villámcsapások, de belső tényezők is, például kapcsolások következtében egy adott hálózaton belül az áram vagy a feszültségviszonyok hirtelen megváltozása lökészerű feszültség-hullámokat indít el. Ezek közel fénysebességgel futnak végig a hálózaton; maximális értékük több millió volt is lehet. A szigetelés leggyengébb pontját átütik, az átütési ponton keresztül aztán már a jóval kisebb üzemi feszültség is utat talál a föld felé, beáll az üzemzavar.

A berendezéseket tehát meg kell védeni, mert több millió voltra szigetelni őket lehetetlen. Ezt szolgálják például az oszlopokon elhelyezett villámhárítók, vagy a hálózat bizonyos helyeire beépített, tudatosan legyengített szigetelők.

Az energiaipar kutatói a jobb technikai megoldások kikísérletezése érdekében saját maguk állítanak elő mesterséges villámcsapásokat, lökés-hullámokat, hogy azok természetét és a kifejtett hatást vizsgálhassák. A nagyfeszültségű laboratóriumok méretei imponálóak: magasságuk 20 méter, hosszuk 40 méter. Az itt előállított több millió volt feszültség már néhány méter távolságot is átutal a levegőben. Ezért a munkánál rendkívüli biztonsági intézkedések és óvrendszabályok megtartása szükséges. A generátornak és a vizsgált próbatárgynak is megfelelő távolságon kell lenniük a falaktól, hogy az átütések a kívánt helyeken jöjjenek létre.

A mezőgazdaság fejlesztéséért

Együttműködés egy amerikai és két magyar egyetem között

Eredményes gazdálkodás elképzelhetetlen a korszerű módszerek, elvek, ismeretek alkalmazása nélkül. Igaz ez a népgazdaság valamennyi ágában, kivétel nélkül. Ha az utóbbi években kiemelkedő eredményeket elérő vállalatokat vizsgálunk, mindenütt felfedeznünk az átgondolt szervezethez, az új technológiák, a tudomány eredményeinek alkalmazását.

Nincs ez másként a mezőgazdaságban sem. Gondoljunk csak a legutóbbi nagy változásokra: a termelési rendszerek elterjedésére, vagy az agrár-ipari egyesülések létrejöttére. De gyorsan hozzá kell tennünk: egy-egy minőségi ugrás csak akkor hozhatja a várt eredményeket, ha az új gazdálkodási forma megfelelő alapokon nyugszik. Ez utóbbit — széles körben alkalmazható, a gyakorlati munkához jó alapként szolgáló modellek kidolgozását — szolgálja az az együttműködési szerződés, amelyet a közelmúltban írt alá három felsőoktatási intézmény vezető munkatársa a Debreceni Agrártudományi Egyetemen.

Lapunkban is beszámoltunk Earl Oscar Heady professzor, az USA-beli Iowa Állami Egyetem Mezőgazdasági Fejlesztési Központja igazgatójának díszdoktorrá avatásáról. A professzort évtizedes kapcsolat fűzi Magyarországhoz, rendszeres látogatója a hazánkban rendezett tudományos konferenciáknak, egyetemünknek, a kutatóhelyeknek. A korábbi találkozások során érlelődött az a szerződés, amelyet végleges formájában október 19-én írt alá dr. Tóth József, az Agrártudományi Egyetem rektora, dr. Earl O. Heady, az Iowa Állami Egyetem professzora és dr. Szabó Kálmán akadémikus, a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem tanszékvezetője, a Magyar Tudományos Akadémia által kijelölt, a szocialista vállalatok elméletét kidolgozó kutatási főirány vezetője.

Miről szól ez a szerződés?

A téma: az automatizált irányítási rendszerek kifejlesztésének tudományos megalapozása, a mezőgazdaság szerkezetének, a területi elhelyezkedésnek ökológiai szempontból való összehangolása.

Jelentős feladatra vállalkoznak a szerződők. Olyan komplex rendszer kidolgozására törekednek, amely magába foglalja egyfelől a könyvelést és a nyilvántartást, a gazdasági elemzést, a döntésmegvalósítást, a tervezést és a prognosztizálást, valamint a tervezést; másfelől a vállalati, a területi, környezeti és a mezőgazdasági szabályozás rendszerének kidolgozását, fejlesztését. Mindezeket az automatizálás és számítógépesítés segítségével.

Állandó, alapfeladat a mezőgazdasági termelés minőségi és mennyiségi emelése. Ugyanakkor hagyományos módszerekkel — különösen gazdaságossági szempontok figyelembevételével — ez mind kevésbé teljesíthető. Nem marad más hátra, mint — sokszor emlegetett dolog — a tartalékok feltárása. Ilyen lehetőség például a területi, környezeti, földrajzi, közgazdasági sajátosságok tervezési, termelési szempontként való kezelése. Ehhez azonban óriási adatmennyiséget kell összegyűjteni, azokat feldolgozni, adott szempontok alapján értékelni. Erre számítógép nélkül nem vállalkozhat senki.

A számítógép mint kutatási, szervezési, irányítási eszköz mind nagyobb szerepet kap a hazai gazdasági életben. (Tegyük hozzá, jókorra lemaradásban vagyunk e téren a fejlett országokkal szemben, de előbbre jár ebben néhány, hazánkéhoz hasonló fejlettségi szinten álló ország is.) A DATE kollektívja dr. Tóth József rektor vezetésével jelentős munkát végez a matematikai módsze-

rek, a számítástechnika mezőgazdasági alkalmazásának terjesztésében, ami azért is figyelemre méltó, mert a számítógépesítés hazai átlagos színvonalától elmarad e korszerű eszköznek a mezőgazdaságban való felhasználása. (Ez nem mond ellent annak, hogy akad néhány igen látványos, példamutató alkalmazás.)

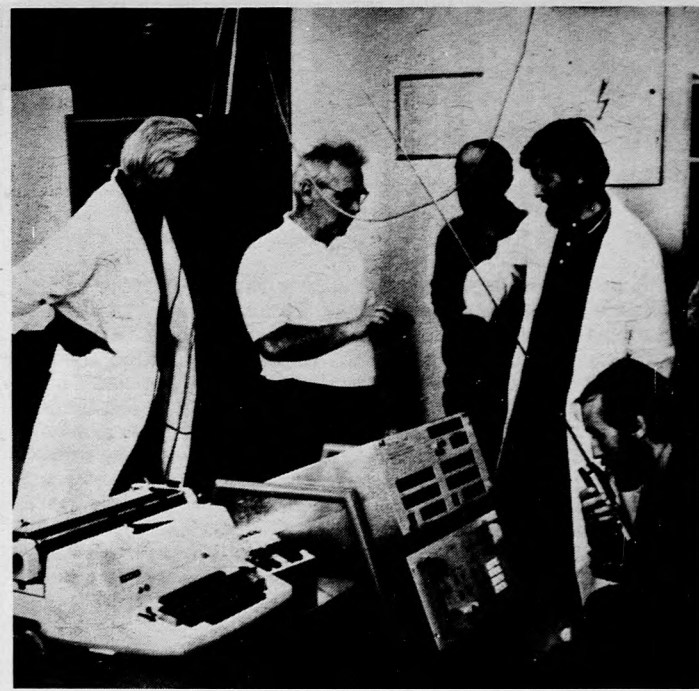
Az október 19-én aláírt együttműködési szerződés lehetőséget ad arra, hogy a helyi szellemi erő továbbiakkal gyarapodjon. Nevezetesen: az USA-beli Iowa állam egyetemének kutatói, alkalmazási tapasztalataival, valamint a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem munkatársainak eredményeivel.

Egy újságírók keretében nem vállalkozhatunk — és az olvasó számára ez nem is érdekes — a három évre szóló kutatási program részletes ismertetésére. Néhány dolgot azonban a lehetőségek illusztrálására el kell mondani. Az együttműködés során kölcsönösen ellátogatnak a szakemberek egymás intézményeibe. (A DATE munkatársai számára ez egyszer 1, egyszer 3, egyszer 5—5 hónapos, egyszer pedig 20 napos tanulmányutat jelent, valamint egy ember 3 éves ösztöndíj során az Iowa Állami Egyetemen szerezhet doktori fokozatot.) A látogatások során az elméleti munka mellett természetesen mód nyílik a gyakorlati alkalmazások tanulmányozására is.

Rendszeresen szerveznek majd konferenciákat, szimpoziumokat a részeredmények ismertetésére, megvitatására, ezen kívül a végzett munkáról kétnyelvű — angol—magyar — publikációkban adnak számot.

Az együttműködés nagy lehetőséget ad további eredmények elérésére a három egyetemnek, s ami talán ennél jelentősebb: a magyar mezőgazdaságnak.

G. L.

A lengyel Csillagászati Intézet rádió-teleszkópjának ellenőrző szobájában az intézet vezetői (MTI Külföldi Képszolgálat — KS)

Az asztrofizikáé a jövő

Századunk elején két fontos tudományág tört elő: a mikrovilág fizikája és az asztrofizika. Az atom és az atommag titkait feltáró fizikusok vetették észre elsőként a természet igazi matematikai harmóniáját, ahol szigorú rend és szimmetria uralkodik. Századunk második felében az atomfizikában az elemi részecskék kölcsönhatásainak törvényszerűségei kerültek előtérbe. A tudománytörténet e fejlődési szakaszában az asztrofizikát még csupán a hagyományos tisztelet és megbecsülés övezte. Ez a helyzet kb. 15 évvel ezelőtt kezdett megváltozni, amikor az új radioastronómiai kutatási módszerek segítségével több szenzációs felfedezés született. A világegyetem látványos nyugalma eltűnt, és tanúi lehettünk a csillagok és a galaktikákban lejátszódó események sokaságának.

Ma már nyilvánvaló, hogy a tudomány fejlődésének legújabb szakaszában az asztrofizika kulcsfontosságú területet foglal el.

Sőt kialakult a nagyenergiás asztrofizika, amely a kozmikus sugárzásokkal foglalkozik, pontosabban a sugárzások nagy energiájú részecskéivel. E sugárzások egyes részecskéi óriási energiával rendelkeznek. Az energiasűrűség, az energiaspektrum és a kémiai összetétel alapján arra következtetnek, hogy e nagy energiájú részecskék nem a Naphoz hasonló csillagokból származnak. Forrásaik valószínűleg a szupernóvák vagy azok származékai.

A kozmikus sugárzások tanulmányozásának földi lehetőségei végesek, s ezeket nagyjából már ki is merítette a tudomány. A sztratoszfériballonok és a szatellitok segítségével igyekeznek most minél többet megtudni a részecskékről. Az USA-ban és a Szovjetunióban elkezdett kutatások után több ország kutatói bekapcsolódtak a modern radioasztrofizikai kutatásokba, pl. Lengyelország kutatói is, akik a szovjet rakétával pályára állított, Kopernikusz nevet viselő szatellita jelzéseit értékeli ki.

Az élelmiszerek fogyaszthatósági és minőségmegőrzési határideje

A legkorszerűbb eljárással készült és a legideálisabb feltételek mellett tárolt élelmiszerek is csak bizonyos ideig őrzik meg eredeti táp- és élelmezési (biológiai) értéküket.

Ma még viszonylag kevés élelmiszer csomagolásán olvashatjuk: fogyasztható 09. 25., azaz fogyasztható szeptember 25-ig, vagy minőségét megőrzi 79. 12. 31., azaz minőségét megőrzi 1979. december 31-ig.

Rövidesen eltűnnek a csomagolásról az eltartható, szavatossági lejárt stb. kifejezések, és csak a fenti — remélhetőleg jól olvasható — szöveggel találkozhat a vásárló. Az alábbi táplálkozásra legfeljebb 14 napig alkalmas úgyszólván gyorsan romló élelmiszereknél — például tej, tejtermékek — fogyaszthatósági, egyéb élelmiszereknél minőségmegőrzési időtartamról, határidőről beszélünk.

A vállalatok tárolási kísérleteket végeznek és javaslatot tesznek, a területileg illetékes, illetve szakosított megyei (fővárosi) élelmiszer-ellenőrző és vegyvizsgáló intézet (MÉVI, FÉVI), továbbá a MÉM Élelmiszeripari Higiéniai Ellenőrző Szolgálat (MÉM ÉHESZ) szakvéleménye alapján a fogyaszthatósági, minőségmegőrzési időtartamot a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium állapítja meg. Belkereskedelmi Minisztériummal és az Egészségügyi Minisztériummal egyetértésben.

A fogyaszthatósági, minőségmegőrzési időtartamot három hónapig napokban, három hónaptól egy évig hónapokban, egy évtől három

évig években és negyedévekben kell feltüntetni. Ha az időtartam a három évet meghaladja, akkor a „minőségét korlátlanul megőrzi” feliratot kell alkalmazni.

A teljesség igénye nélkül néhány élelmiszer fogyaszthatósági időtartama: pasztörizált tej egy, tejföl, tehénúj 2, vaj 4 nap stb. — minőségmegőrzési időtartam: zsíros tejpor 42, gyulai módra készült kolbász 21 nap, liszt 6, rizs 10 hónap, zöldborsó és zöldbab konzerv 2 év stb. A csemegeborka, a befőttek, a cukrok, a szeszes italok minőségüket „korlátlanul” megőrzi. Ezeknél a gyártási időt a csomagoláson belül tüntethetik fel.

Az élelmiszer-törvény előírja, hogy az élelmiszereket mind az előállítónak, mind a

forgalomba hozóknak rendszeresen ellenőrizni, vizsgálatni kell.

A hatóság élelmiszer-ellenőrző szervek szintén rendszeresen ellenőrzik az előírások betartását. Az élelmiszereket a fogyasztási időtartama: pasztörizált tej után emberi táplálkozás céljára értékesíteni nem szabad.

A lejárt minőségmegőrzési határidejű élelmiszer — amennyiben a minőségvizsgálat szerint emberi egészségre nem káros — legfeljebb a minőségmegőrzési időtartam egyharmad részével meghosszabbított ideig, csökkent minőségű élelmiszerként, csak mérsékelt áron hozható forgalomba.

Gönczy Árpád

DOHÁNY EXPORTRA. Harmincöt hektáron termeli az amerikai eredetű Cooker fajta dohányt a Somogy megyei görgetegi termelőszövetkezet. A gazdaság saját mesterséges szárítójában helyezi el a zöld leveleket. A legjobb minőségeket ezután exportra szállítják.

Balásházy János

A modern magyar mezőgazdaság kiváló úttörője, mezőgazdasági szakíró, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja: Balásházy János 1797. márc. 8-án Sátoraljaújhelyen született. Jogot Kassán, mezőgazdálkodást a keszthelyi Georgikonban tanult. Mint ügyvéd, 1820-tól Pesten praktizált, 1824-ben Zemplén vármegye táblabírája, 1827-ben szolgabírája lett. Elsősorban azonban „a gazdaságbeli dolgok” foglalkoztatták, különösen a juhtenyésztés. A tudományos irodalom területén legelőször a juhok keringősségéről c. dolgozatával jelentkezett (1824). Munkássága a reformkorba ágyazódott, s az elmaradott magyar mezőgazdaság fellendítésének szolgálatában állt. Az 1827-ben megjelent Gyűjtemény a juhtenyésztésről c. munkája volt az első korszerű, magyar nyelvű juhtenyésztési kézikönyv.

Pályadíjat nyert Tanácsolatok a magyarországi mezei gazdák számára c. munkájával 1829-ben. Széchenyi előtt megállapította, hogy a korszerű mezőgazdálkodáshoz tagosításra és hitelre van szükség, s „az egyesületi szellem kibontakoztatására”. A Balásházy könyvével kapcsolatos vita előszelre volt a későbbi, Széchenyi Hitel-ével kapcsolatos vitának. Együtt vádolták őket parasztlázítással az 1831. évi parasztfelkelés után. Javaslataira nyílt meg 1831. jan. 1-én az a sátoraljaújhelyi kaszinó, melynek jegyzője Kossuth Lajos volt. Kossuth szónoki és Balásházy szervezőképességei összefonódtak a haladásért folyó harcban. A megyei reakció gyűlölte is őket. Az 1831-ik esztendői felsőmagyarországi zendüléseknek történeti leírása (1832) c. művében tévesen, osztályhelyzetének megfelelően a parasztfelkelést a parasztság műveltségére vezette vissza, sürgetve a vallás-erkölcsi nevelés elmélyítését és a humánusabb bánásmódot, hogy a jobbágyok fölött „embertelenül hatalmaskodni szabad ne legyen”.

Balásházy közeleti tevékenysége károsan hatott gazdaságára, birtokát zálogba kellett adnia. 1833 végén, zempléni javainak eladása után, mint Vay Ábrahám grf. jószágigazgatója, Debrecenbe került. Három év alatt szinte megkésztette az uradalmi jószágállományt, s emelte a gabonatermés hozamát is. 1836-ban megvált állásától, s Debrecenben kis házat, az elepi pusztán pedig két tanyaát vásárolt. Földjén váltórendszert honosított meg, s háromszorosa termett az újhelyi gabonának. Úgy érezte, hogy Debrecenben hazája „boldogabb vidékén” telepedett le, s jól érezte magát „Debrecen szilárd s erényes szellemű polgárai közt”. Az íráshoz is újra visszakanyarodott. 1837. szept. 10-én az Akadémián A honi viszbálozások tökéletesítéséről földmívelési tekintetben címmel tartott előadást. 1838-ban Debrecenben jelent meg A háztartás és mezei gazdaság tudománya c. művének I. kötete, melyben a birtokszerezés és -eladás formáit tárgyalta. A II. kötet 1839 nyarán került kiadásra. Ellenségei azonban Balásházy művét tudománytalansággal vádolták, melyre a szerző ismertető c. lapban válaszolt. Az 1841-ben Debrecenben napvilágot látott Elárult pályáit c. írásában azt fedte fel, hogy ellenfelei beküldött pályaművének jelígis levélét előre felbontva, őt hogy üttették el a megérdemelt minősítéstől.

Debrecen, mint van, s jövődjéje c. (1844) röpiratában a város eladósodásának körülményeit, az abból való kilábalás lehetőségeit tárta fel. Mint városi esküdt 1845–46-ban sokat tett a városrendezési és városgazdálkodási kérdések megoldásáért. 1845-ben Debrecenben Wesselényivel és Széchenyivel folytatott eszmecsere, s fáklás zenét adott azok tiszteletére. Politikai meggyőződésének gyökerei a felvilágosodás eszmévilágából táplálkoztak. A magyar országgyűlés és az uralkodó közös alkotmányos együttműködésétől várta a magyar állapotokat korszerűsítő törvényeket. „A forradalmi anarchia és a Habsburg önkényi extrémumai között kereste a közep-utat.” Hasznosnak ítélte az országgyűlés úrbéri vonatkozású törvényeit, de a kötelező örököságról folytatott vitákhoz nem szólt hozzá. Ellenzete a cselédek testi fenyítését. A büntényt elkövető nemeseknek, nemessegüktől való megfosztását javasolta, s ezzel a törvény előtti egyenlőség előfutára volt. Harcolt a nép műveltségi szintjének emeléséért s az iparosításért is. 1847 elején Debrecenben kiadott Politikai és státuszgazdasági nézetek c. művében már elengedhetetlennek tartotta a közteherviselés bevezetését. Elsőként sürgette a debreceni mezőgazdasági akadémia felállítását.

Az 1848–49-es forradalom és szabadságharc idejére eső életszakaszát nem ismerjük. Tény, hogy a jobbágyfelszabadítással egyetértett. 1855-ös évi eladva debreceni birtokát, Földesre költözött. 1856-ban A pincegazdászatról, borkereskedésről jelent meg könyve. Utolsó nagyobb munkájaként A tagosztályban való zavarok tisztázása hozataláról című tartjuk számon (1857), mely a tagosítási probléma egész hazai történetére való visszatekintés. A tagosítás lényegét abban látta, hogy „a magán elkülönözött birtok használat legyen biztosítva”, mert a tagosítás meg nem történtéig „kényszer volt a birtokos nem értelmessége szerént művelni földjét, hanem úgy, amint azok helynek, hol birtoka feküdt, szokása hozza magával”.

Balásházyról a gyakorlat volt az elmélet próbaköve. Életének legutolsó, földesi szakaszában egyaránt foglalkozott a szerszámokkal és a szakkönyvekkel. Tanításait mindig gyakorlati tapasztalataiból szűrte le. Merített az életből és hatni kívánt az életre. Apostola volt az agrártudományi ismeretek terjesztésének. Népe kezébe mezőgazdaság-tudományi katekizmust akart adni. A nép között ingyen osztogatta írásait. Foglalkozott az agrártudomány számos fokával, kezdve az elemi fokú tanácsok írásán. A nőknek a veteményeskertek ápolásában szánt nagy szerepet. Mezőgazdasági szakiskolák felállítását sürgette. Annak, hogy a magyar mezőgazdaság korszerűsítését saját birtokán sem tudta teljes mértékben megvalósítani, a kedvezőtlen időjárási viszonyokon kívül oka volt az is, hogy a magyar mezőgazdaság korszerűsítéséért egy függő ország viszonyai között kellett harcolnia. Komoly, pozitív hatást gyakorolt kortársaira, s munkásságának tudománytörténeti jelentősége van.

Utolsó éveiben csak két kalendáriumbeli cikket írt a kisbirtokok anyagi romlásának problémáiról. A magyar mezőgazdaság korszerűsítését sürgető Balásházy hatvanéves korában, 1857. nov. 17-én Földesen halt meg nagy szegénységben. Barátja: Bakos Gábor lelkész búcsúztatta a magyar agrárfejlődés nagy úttörőjét. Küzdései, munkássága nem voltak hiábavalók. Balásházyról a Vulkántelepen neveztek el utcát.

Nyakas László dr.

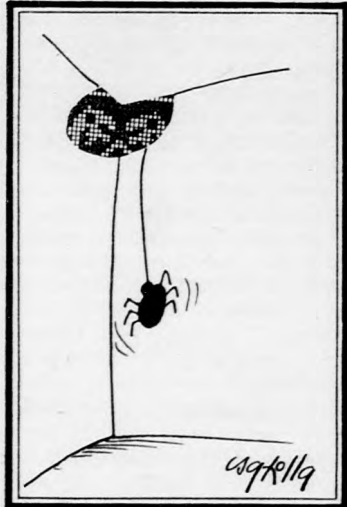
CSÁTH ATTILA: ABZURD

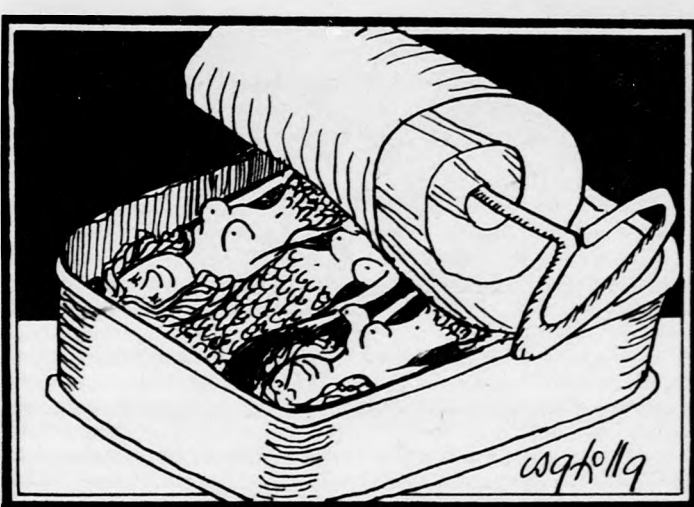
„Leltártöbblet”

Mementó

A külön

Szuper szardínia

Financláb

CSÁTH ATTILA
KARIKATÚRAI

KERESZTREJTVEÉNY

A SARKVIDÉK HŐSEI

Rejtélyünkben olyan bátor sarkkutatók szerepelnek, akik halhatatlan érdemeket szereztek az Északi-sark és a Déli-sark felkutatásában.

VIZSZINTES: 1. Dán hajós, a róla elnevezett tenger-szoros felfedezője. Zárt betű: N. 6. Norvég sarkkutató, ki 1911. december 15-én elsőnek jut el a Déli-sarkra. Zárt betű: A. 14. Megelel. 15. Indulatsz. 17. Világhírű szovjet balerina (Galina). 18. Ennek kérdése felett töprengett Hamlet monológjában. 19. Lekszált. 21. Japán váltópénz. 22. A Briggs-féle logaritmus jele. 23. Hanglétra. 24. A nitrogén és a foszfor vegyjele. 26. Szomszédos betűk az ábécében. 27. Olasz eredetű versszak forma. 29. Rovartörzs (névelővel). 32. Szervatóris van a lottón. 34. Ir sarkkutató, ki eléri a déli szélesség 88° 23'-ét, majd 1914-ben felfedezte a Caird földet. 35. Vig betűi — keverve. 37. A „Mario és a varázsló” írója. 38. Római filozófus, Néró nevelője. 41. Händel operája. 44. A hidrogén és a kén vegyjele. 45. Női név. 47. „... grófja” (Rossini operája). 48. Az argon vegyjele. 49. Kárpito-

zott karosszékek. 51. Belga fürdőhely. 52. Ugyanott — rövidítve. 54. Ejszaka szerbül (noc). 56. Nyelvtani fogalom. 58. Nobel-díjas német fizikus (Max, 1882–1970). 59. Satori egyenmű betűi. 61. A nátrium vegyjele. 62. Viking hajós, ki 983-ban felfedezte Grönland nyugati partjait. Zárt betű: V. 64. Angol diákváros. 65. Kiütökzik. 66. Szolmizációs hang. 67. A Visztula mellék-veze (ford.). 68. „...” (jól jegyzed meg), latin mondas. 71. Sir. 72. Angol kutató; 1912. január 8-án eléri a Déli-sarkot, s ott tudja meg, hogy 1911. december 15-én megelölték. Visszatérésben kísérelve együtt elpusztult. Egyik személynévnek (Robert) kezdőbetűjével az elején. Zárt betű: C. 73. A ruténium vegyjele. 74. Angol hajós: 1616-ban felfedezte a Lancaster-szoros, az északnyugati átjáró kapuját. Öblöt neveztek el róla. Zárt betű: F.

FÜGGŐLEGES: 1. Orosz sarkkutató; 1819–21. felfedezte a délsarki kontinenst: I. Sándor földjét és I. Péter földjét. Zárt betűk: I. A. 2. Hamuvá válik. 3. Csúf. 4. Izomkötő. 5. Gépkocsiszín. 7.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52
53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65
66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78
79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91
92	93	94	95	96	97	98	99	100	101	102	103	104

Bélyeggyűjtőknek

KATALÓGUS

November 6-án kezdtek meg a Magyar Bélyeggyűjtők Arjegyzeke 1980. évi kiadása árusítását. Az árjegyzék harminckettő részre, egyre bővülő tartalommal kerül a gyűjtők kezébe. Ez a 428 oldalas szakkönyv ismerteti az 1850 óta hazánkban használt valamennyi bélyeg, pontos tájékoztatást ad a fontos filatelisták adatairól, reális képet ad az egyes sorozatok, blokkok értékéről. Az árjegyzék tájékoztatást ad az értékelésről is, noha bizonyos bélyegtek tekintetében nem teljes az összhang a Michel, Yvert vagy a Zumbstein katalógus jegyzésével. Általában sok és jelentős az árváltozás, de még így is visszafogottak ítélték az árakat. Fontos a szakmunka értékéről szerepel, hiszen az egész évi filatelisták munkájában (csere, vételnél, eladásnál) eligazít. Fontosabb azonban a gyűjtemények összeállítására, rendszerezésére terén nyújtott segítsége. Fokozott súlyt a napjainkban, amikor a filatelisták munkát több belső tartalommal szeretnék megtölteni. Az árjegyzék tehát képet ad a gyűjtesben rejlő anyagi és szellemi előnyökről, vagyis az ismeretek bővítésével több örömhöz jutást. Személyesnek az új árképből (zárlatban az eddigi érték):

1913. Turul 270 (190), 1925. Sport 850 (600), 1932. Nagy Madonna 6000 (5500), 1947. Roosevelt-blokk 2000 (1750), 1948. Lánchíd blokk II. vágott 15 000 (10 000), 1951. II. blokkpár 15 000 (13 000), 1979. Philatelerica kisvágott 200 (135) forint.

EUROPÁI BLOKKOK

A bennfentesek nemcsak szépet, hanem jót is szeretnének gyűjteni. A blokkgyűjtők táborában, Németországban külön katalógust készítettek az Európában megjelent „ünnepi ruhába öltöztetett bélyegeknél”, a blokkoknál. A 762 oldalas munka 1200 ábrával tárja elénk ezeket a különleges bélyegeket szépségét, az értékről pedig a márkában írott, gyakorlati 4-5 jegyű számok tanúskodnak. A ritkaságok közt régiek és újak egyaránt szerepelnek. Az első blokk, Luxemburg 1923-ban kiadott zöld 10 frankosa árveréseken közel 30 000 forintnak megfelelő összegért cserélte gazdát. A Magyar Posta kiadványai között is szép számmal találhatók nagy értékű blokkok (pl. 1934. LEHE, 1948. 49. Lánchíd, 1951. 80 éves a magyar bélyeg blokk).

MIT AJÁNDÉKOZZUNK?

Novembert írunk, a szeretet ünnepeitől már csak néhány hét választ el. Készüljünk, szeretnénk örömet szerezni, de megfelelő ajándékot kitalálni nem könnyű. A filatelisták szívesen fogadják a gyűjteményük fejlesztését szolgáló segítséget. Elsősorban a keletkező, szedéskészítők jöhetnek számításba. A gyűjtők ugyanis bélyegre szívesen adoz, de albummal, nagytalval, csipesszel takarékoskodik. A beakadályozott pedig gyorsan megtelem, vagy a csipesz válik ketté. A hiányzó műanyag feldobozás után most még viszonylag könnyű választani, mert a blokkokban a választék a hazai, sőt az import kellekekből is teljes. Egyéb ajándék kedves kiegészítője lehet a most megjelent Magyar Bélyeggyűjtők Arjegyzeke, ha még nincs meg. Bélyeggyűjtő alaposan meg kell néznie, faggyút, hogy valóban a hiányzó darabot szerzik-e, mert a másodpéldány csak fél-öröm. Jobb szakértőre, esetleg a megajándékozandó személyre bízni a választást. Ütletként felhívjuk a figyelmet a közelgő olimpiára, amely gazdag bélyegteremtő sorozat (magyar vagy külföldi) ajándékozása gyűjtemény alapját veheti meg, ami évtizedek múlva is feldível az olimpia nagyszerű küzdelmeit.

ÚJDONSÁGOK

Új-Zéland látja vendégül a Brit Nemzetközösség parlament konferenciáját. Ebből az alkalomból az országgyűlést jelképező jogart és a tanácskozás színhelyét mutatják be bélyegen. A török posta két szép sorozattal ünnepeltette meg a gyűjtőket. Négy bélyeg ásványokban gyönyörködhetünk a bányászati világkongresszus alkalmából. További négy címet az öt díszlő virágok (mák, oleander, orchidea, mandárgy) tarka színeit tárja elénk. — A legutóbbi téli olimpia két liechtensteini sportoló a legjobbak közé került. Hasonló eredmény reményében a hercegség postája három bélyeget bocsát ki a Lake Placidban rendezendő téli olimpiai alkalmából.

OTTF

Az ag

Az iskola felé vezető va szökdel egy kisfiú, ohet, mellette bandukol ma, kezében degeszre tőpel.

Nem egyedi eset. Sok iskolásokkal, akiknek a sőrő felnőtt viszi. Ezek szeretnék most szólni a szüleikről, akik agyonk

Visszanézek tanítvány, és kereselem, kutatom, k ezek az ésszerűtlenül ne közösségbe nehezen beil

Kereselem írásmom mod oszlatyomban meg is ta hatóvest — inkább leány szüleik nem az életre ne kis világot képeztek kö bura alatt tartották vol

Annyit könnyen meg egyke volt, a több gyer önállóságra, egymás se öltöttese, etetése stb.) munkájában való aktív gyermekeiket.

Lapozgatok a tanító családlatogatási naplóm Gyöngyire. Ót azért óvta mert 8 évi reménytelens s maradt egyetlen gyer letlen ajándéka. És lám koraszülöttként látta m kis éretlenül világra.

Gyöngyi is, Krisztina is meke. T. Évikém időre később megtudtam — állami gondozottnak, r volt, s ezért kisleányra

mindent, annyira féltet nem az életre nevelte.

Ezeknek az agyonkér nek vannak közös jelle nagyon nehezen barát helyüket a közösségben tették őket, befűzték, b

De nehéz volt a testne öltözésnél kívánni! Az ugyan nekik, de sokszó ügytelenségükért.

Az agyonkényeztetet szülőök különleges ruha Egyikének, másikának is más színű, elüt a több

Az ilyen — külsejébe tálytárstól elhúzódnak

Gyerme

Bartoséknak gyermek utalót ajánlottak fel a kahelyükön. A het Ákos a rojtókmuzsaji meküldülben tölthet mint három hetet. De kor, tanév közben? H maradt a tanulásban. ben a hideg novemb induljon üdülni? Ne ott megbetegedjen, ne lik inkább kárára, hasznára a gyógyüdü

Ilyen kérdések izga szüleket, s mi, hogy nyugtassuk őket, és ar több mint 11 ezer g nek a szüleit, akik elküldhetik cseme gyógyüdülésre, a SZO tájékoztotunk erről a cíoról.

Az iskolás gyógyüdü célja, hogy a gyengé lett, vérszegény, leve tozásra szoruló vagy ség után leromlott ál ban levő gyerekek az lai év alatt is üdülhes és megerősödjének. utalókat nem az o adják, hanem a mur lyeken a szakszerve zottság üdülési felelő az iskolaorvosok is re resen javaslat tesz egésszejlegl rászoru nulók üdültetésére. A luk kitöltött úrlap a szervezettek megyei ta hoz kerül. Nemcsak a de a szociálisan rászó csonka vagy a nagy o ban élő gyerekek is élveznék a beutalók tásánál.

A gyermeküdülők ország legszebb r egykori főúri kastély rendezték be. Az als zatosokat Parádsasvá szeg, Mikosdpusztá e mándpuszta fogadja. sósóket Parádfürdő, F

HÁZ
Két szoba különálló konyhával hátrész eladó. Nyíl u. 12. sz. alatt. Érdeklődni vasárnap, hétköznap 4-től.

INGATLAN
Eladó Boeskaikert, XI. dűlőben 800 négyzetméter területű, Erdőkerttel Debrecen, Budai Ezsás u. 3. II. em. Baranyiné.

LAKÁS
250 ezer Ft készpénzzel lakásmegoldást keresek. „Sürgős 006 946” jellegére a Hirdetőbe.
80 ezer Ft készpénz + OTP-átvállalással lakásmegoldást keresek. „Decembri költözés 006 945” jellegére a Hirdetőbe.
2 + 2 fős szobás, erkélyes, tanácslakásom elcserelem 2 és fél, háromszobás tanácsra. Emelet nem számít. Fényes udvar 10. VII. 24.
Négyzetes lakást cserélnék két másik szobára. Ajánlatokat „Csapó utcai tanács” jellegére a kiadókba kérek.
Gázfűtés 2 szoba, konyha, spájzos lakás beköltözhetően eladó. Erdőkert Jósika utca 50.
70 ezer kp.-val plusz OTP-átvállalással lakásmegoldást keresünk. „Minden megoldás érdekel” jellegére a kiadókba.

APRÓHIRDETÉSEK

Kényelmes házmesteri lakásomat elcserelem főbérletre. „Jó közlekedés” jellegére a kiadókba.
Székfűtés! Elcserelem másfél szobás szövetkezes és 1 szoba-étkezős tanácslakásunkat 3 szobás szövetkezesi lakásra. „December” jellegére a kiadókba.

ÁLLÁS
Zongora gyakorlati vállalat. Béke útja 8. I. 10.
Fiatal lány magányos hölgyvel eltartható szerződést kötne. Leveleket „1979” jellegére a kiadókba kérem.

ALBÉRLET
Egy kisállatot összkomfortos lakásba albérletnek felvelek. Hatvan u. 35. II. em. 3.
Külföldi lakás albérletbe kiadó. Boldogkert Bányai u. 11.
Hajdúhadház központjában Mester u. 20. szoba, konyha, fürdőszoba, albérletbe azonnal kiadó.

Házaspárnak szoba, konyha, fürdőszoba, használati azonnal albérletbe kiadó. Jerikó u. 12. X. 62.
Két diáklánynak bőrtöltött szoba november 15-től kiadó. Bathányi u. 22. Második ajtó.

Külföldi lakás, konyha, dolgozó házpárna albérletbe kiadó. Bégány u. 5.
Egyetem mellett összkomfortos bútorozott szoba kiadó. Nagyerdő krt. 76. I. 4.

Star tv és 120 literes Lehel hűtőgép Debrecen, Petőfi tér 10. X. emelet 102.

JÁRMŰ
Zastava 750-es sürgősségi eladó. Erdőkert: délután, Csokonai utca 45. Mezei.
5 éves Trabant eladó. Hajdúböszörmény, Árpád u. 7.
IM-es Trabant 1981 szeptemberig érvényes műszakiul olcsón eladó. Ugyanott esztergapat és hegesztőáramú eladó. Sáránd, Tulipán u. 2. sz.
125-ös Polski Fiat lejár műszakiul, motorhibát eladó. Mester u. 33.
MB 1000-es Skoda rendszám nélküli bontásra is eladó. Hajdúhadház, Károlyi M. utca 18.
ZG-s, műszaki vizsgázott Dacia gépkocsit eladó. Erdőkert: a 24-586-os telefonon.
VW 1500-as Combi személygépkocsit olcsón eladó. Csapó u. 5. III. 13. Westprényi utcából nyílik.
US frsz. Trabant Combi eladó. Horváth Árpád u. 13.
1200-as Volkswagen eladó. Debrecen, Honvédtemető u. 25.
Eladó Mercedes 50 ezerért, 81-es műszakiul, kitűnő állapotban, részletmegoldással is. Menyhart József tér 8. sz. 1. 9.
CZ 125-ös Simson Duhl jó állapotban eladó. Harangos u. 35.

Kis gyermek gondozását lakásomon vállalom. Vátszókat „Mami” jellegére a kiadókba kérem.
Magányos bácsinak — lakást, ellátást biztosítanak. Ajánlatokat „Csapó utcai tanács” jellegére a kiadókba kérek.
Hétfős munkaviszony után, nagyüzemi gyakorlatl rendelkező belföldi dolgozó ipari üzemérmű munkahelyet változtatna. Ajánlatokat „Sokoldalú szervező 006 995” jellegére a Hirdetőbe kérem.
Fekvőbeteg gondozásért albérletet adok díjtalanul. „Beccsületes gondozás” jellegére a kiadókba.

KULTÚRCIKK
Televízió, uzemkpes eladó. Szűcs Lajos, Vécsey u. 18.

Felújított motorral, rendszám nélküli Warszawa egyben vagy bontva eladó. Bajcsy-Zs. u. 36., Lászlók.

HÁZASSÁG
Társas keresek társaság hiányában 35-40 éves, intelligens, jó megjelenésű férfi személyében házasság céljából. Leveleket „Nem jó egyedül” jellegére a kiadókba kérem.
188 cm magas, barna, sportos külsejű, diplomás keresi 25-31 éves karcsú, értekezett vagy diplomás nő ismeretségi háttérrel. Céljából. Társaság 006 947 jellegére a debreceni Hirdetőbe.
34 éves, 160 cm magas, barna szakmunkás szeretne megismerkedni házasság céljából hozzá illő komoly gondolkodású, nem dohányzó, házias csinos lánnyal. „Lakás van 006 983” jellegére a Hirdetőbe.

BŰTOR
Mindenféle szep bűtor vétele és eladása. Arany János utca 13. Telefon: 20-019.
Használt rekamié eladó, olcsón. Zoltai u. 15. Westprényi utcából nyílik.
Eladó egy új 2 személyes rekamié, 2 fotel és használt, jó állapotban levő rekamié, 2 fotel. Csapó u. 76. X. 3.
Eladó középszínű, magasságú hálóbűtor. Varga u. 12. szám 3. ajtó. Magyar.

GÉP ÉS SZERSZÁM
Kétszemélyes szűtőgép eladó. „Neumann” jellegére a kiadókba.

ÁLLAT
9 db választási matrac eladó. Józsa, Deák utca 18.
Fiatló 10 db, 200-250 kg súlyú 3 hónapos magyar tarka bikaborjú. Balmazújváros, Debreceni út 20.

EGYÉB
Jó állapotban levő hőszeves olajkályha eladó. Kerekes F. u. 20. Erdőkert 17 órától.
48-as fehér, hímzett irhabunda eladó. Huszár Gál u. 5.
Házaspár idős néni vagy bácsi gondozását lakásért vállalja. „Beccsületes” jellegére a kiadókba.
Két Trabant-kerék rádióval és díszlámpával eladó. Boldogkert Bányai u. 11.
Magyar u. 14. sz. alatt eladó 18 m 2 colos vascső.
Kisméretű gyermekágy matracal, jó állapotban eladó. Erzsébet u. 16. I. 5.
Nem használt 46-os férfi irhabunda eladó. Dévényi tér 71. I. 5.
Főnixpálya, 4 éves, 11 levélű, és 39 levélű fikus eladó, közületnek is. Darabos u. 14. IX. 52.
Peronoszpórmentes Zalgonyé szőlővessző megrendelhető, azonnali szállítással, 15.— Ft/db. Szőlővessző-lerakat, Csongrád, Felszabadulás u. 42.
Szarvas kazán eladó. Vezendi, Bujdosó u. 27. 5 óra után.
Eladó 40 mázsa sütőtök. Balmazújváros, Debreceni út 20.

Fiatl, érettségivel rendelkező műszerészt alkalmazunk

kétfázisú munkakörben.
Jelentkezéseket „Adatrögzítés 006 586” jellegére a Magyar Hirdetőbe kérjük leadni.

Fiatl, érettségivel rendelkező műszerészt alkalmazunk

kétfázisú munkakörben.
Jelentkezéseket „Adatrögzítés 006 586” jellegére a Magyar Hirdetőbe kérjük leadni.

Fiatl, érettségivel rendelkező műszerészt alkalmazunk

kétfázisú munkakörben.
Jelentkezéseket „Adatrögzítés 006 586” jellegére a Magyar Hirdetőbe kérjük leadni.

Fiatl, érettségivel rendelkező műszerészt alkalmazunk

kétfázisú munkakörben.
Jelentkezéseket „Adatrögzítés 006 586” jellegére a Magyar Hirdetőbe kérjük leadni.

Fiatl, érettségivel rendelkező műszerészt alkalmazunk

kétfázisú munkakörben.
Jelentkezéseket „Adatrögzítés 006 586” jellegére a Magyar Hirdetőbe kérjük leadni.

Fiatl, érettségivel rendelkező műszerészt alkalmazunk

kétfázisú munkakörben.
Jelentkezéseket „Adatrögzítés 006 586” jellegére a Magyar Hirdetőbe kérjük leadni.

Fiatl, érettségivel rendelkező műszerészt alkalmazunk

kétfázisú munkakörben.
Jelentkezéseket „Adatrögzítés 006 586” jellegére a Magyar Hirdetőbe kérjük leadni.

Fiatl, érettségivel rendelkező műszerészt alkalmazunk

kétfázisú munkakörben.
Jelentkezéseket „Adatrögzítés 006 586” jellegére a Magyar Hirdetőbe kérjük leadni.

Fiatl, érettségivel rendelkező műszerészt alkalmazunk

kétfázisú munkakörben.
Jelentkezéseket „Adatrögzítés 006 586” jellegére a Magyar Hirdetőbe kérjük leadni.

Fiatl, érettségivel rendelkező műszerészt alkalmazunk

kétfázisú munkakörben.
Jelentkezéseket „Adatrögzítés 006 586” jellegére a Magyar Hirdetőbe kérjük leadni.

Fiatl, érettségivel rendelkező műszerészt alkalmazunk

kétfázisú munkakörben.
Jelentkezéseket „Adatrögzítés 006 586” jellegére a Magyar Hirdetőbe kérjük leadni.

Fiatl, érettségivel rendelkező műszerészt alkalmazunk

kétfázisú munkakörben.
Jelentkezéseket „Adatrögzítés 006 586” jellegére a Magyar Hirdetőbe kérjük leadni.

Fiatl, érettségivel rendelkező műszerészt alkalmazunk

kétfázisú munkakörben.
Jelentkezéseket „Adatrögzítés 006 586” jellegére a Magyar Hirdetőbe kérjük leadni.

Fiatl, érettségivel rendelkező műszerészt alkalmazunk

kétfázisú munkakörben.
Jelentkezéseket „Adatrögzítés 006 586” jellegére a Magyar Hirdetőbe kérjük leadni.

Fiatl, érettségivel rendelkező műszerészt alkalmazunk

kétfázisú munkakörben.
Jelentkezéseket „Adatrögzítés 006 586” jellegére a Magyar Hirdetőbe kérjük leadni.

Fiatl, érettségivel rendelkező műszerészt alkalmazunk

kétfázisú munkakörben.
Jelentkezéseket „Adatrögzítés 006 586” jellegére a Magyar Hirdetőbe kérjük leadni.

Fiatl, érettségivel rendelkező műszerészt alkalmazunk

kétfázisú munkakörben.
Jelentkezéseket „Adatrögzítés 006 586” jellegére a Magyar Hirdetőbe kérjük leadni.

Fiatl, érettségivel rendelkező műszerészt alkalmazunk

kétfázisú munkakörben.
Jelentkezéseket „Adatrögzítés 006 586” jellegére a Magyar Hirdetőbe kérjük leadni.

Debreceni új, korszerű üzemébe FELVESZ
női szabó szakmunkásokat, betanított, varni tudó dolgozókat.
JELENTKEZÉS: Debrecen, Böszörményi út 66. sz.
Balmazújvárosi új, korszerű üzemébe FELVESZ
női szabó szakmunkásokat, betanított, varni tudó dolgozókat, varrónői munkakörbe betanított dolgozókat és 3 hónapra bért biztosít.
JELENTKEZÉS: Balmazújváros, Böszörményi úti üzemben.
Ne jelentkezzenek 1 éven belül háromszor munkahelyet változtatók!
Az utazási költséget megtérítjük!

Dolgozókat alkalmaznak
A Debreceni Állami Gazdaság közgazdasági szakközépiskolai végzettséggel rendelkező gyakorlatvezető munkakörbe. Jelentkezni lehet a gazdaság központjában, Debrecen, Útörő u. 3. (Konzervgyárral szemben.)
A Hajdúsági Bőrgyár Vegyipari Szakközépiskolát végzett dolgozókat alkalmaz 3 szakmában, csoportvezető munkakörbe. Jelentkezés: Db., Vágóhíd u. 3.
DEÁSZ cipőgyártó üzemébe felsőfokú végzettségű és szabás szakmunkásokat, valamint betanított tűzőket felvesz. Jelentkezés: Debrecen, Monostorpályi út 11., üzembetűnő.
DEÁSZ nyomdaüzemébe két műszakos foglalkoztatással betanított könyvkötőket felvesz. Jelentkezés: Debrecen, Két malom u. 4., üzembetűnő.
Ejelli munkakörbe nyugdíjas férfit azonnali belépéssel felvesszünk. Jelentkezés: GELKA Villamosgép-felújító Üzem, Debrecen, Segner tér 1. (Kisállomás mellett.)
Gyakorlatl rendelkező villanyszerelőt felvesz a HAJDÚSZÓV Vállalat nyíradonyi üzeme. Jelentkezés: Faipari Üzem, Nyíradony, Vasút u., üzembetűnő.
Felsőfokú műszaki (gépész) végzettséggel üzem- és munkaszervezőt alkalmaz az ÉPGEF (13-488).

Fiatl, érettségivel rendelkező műszerészt alkalmazunk
kétfázisú munkakörben.
Jelentkezéseket „Adatrögzítés 006 586” jellegére a Magyar Hirdetőbe kérjük leadni.

GYÁSZHÍR
Mely fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett munkatársunk, FERENCZIK ZOLTÁNNE Magyar Márta, a Kossuth Lajos Tudományegyetem Gyakorló Általános Iskolájának igazgatóhelyettese súlyos, de nagy türelemmel viselt szenvedés után, 53 éves korában elhunyt. Megbecsült kartársunkat az iskola saját halottjának tekinteli. Temetése 1979. november 14-én, szerdán délután 14 órakor lesz a Köztemető I. o. ravatolók tere mellett polgári szertartással megőrzük. Az iskola összes dolgozója, tanulóifjúsága és szülői munkaközössége.

Góllövőlista
A Hajdú-Bihar megyei labdarúgó-bajnokságban, a XIV. fordulóban elérték a felekedési pontot: 22 gólos: Vaszilko (Balmazújváros).
19 gólos: Mile (Püspökladány).
16 gólos: Tar (Balmazújváros).
15 gólos: Farkas (Hajdúszoboszló), Erőss (Sárrétudvari).
13 gólos: Sütő (Hajdúböszörmény).
10 gólos: Katona (Hajdúdorog), Demkó (Nádudvar).
9 gólos: Papp (Hajdúböszörmény), Gajfán (Hajdúböszörmény), Mészáros (Hajdúböszörmény), Kerti (Nádudvar), D. (Püspökladány).
8 gólos: Horváth (Berettyóújfalú).
7 gólos: Muzsnai (Berettyóújfalú), Barna (D. Volán), Kát (Egyek), Mándi (Hajdúböszörmény), Labonc (Hajdúböszörmény), Vasárhelyi (Letavértes).
6 gólos: Hadházi (Debrecen), Kabai (Derecske), Balogh (D. Volán), Zelenák (Hajdúböszörmény), Kovács (Letavértes), Szkipi (Nádudvar), Szolga (Püspökladány).
Leninvárosban az olimpiai válogatott
Az olimpiai keret tagjai hét Leninvárosban tartózkodnak Szombaton délelőtt esős időméllytalajú pályán kikapusztást tartottak. Az ellenfele Olefin SC csapata volt.
A mérkőzés eredménye: 2:0 volt és a góllövők: G (11-esből), Fekete (U. Doz Pogány, Borostyan).
A keret tagjainak egészségi állapota felől érdeklődésünkre Lakat Károly elmondotta. A Paróczai sérülten érkezett Leninvárosba és orvosi vizsgálatot hogy tovább marad-e, vagy utazik. Az ugyancsak sérült yer helyett Fűkő, tehát egy üdöggyőri játékos jutott a csapatához és kérdőjelel meg D szerelvénye, akit Budapest gyógykezelnek, és mind ez nem érkezett Leninvárosba.

ANGOL-NÉMET TOLMÁCSFORDÍTÓ
MUNKAKÖRRE
1980. január 1-től pályázatot hirdet a Nádudvari Kukorica- és Iparinövény-termelési Együttműködés (KITE).
PÁLYÁZHATNAK:
egyetemi végzettségű, angol-német felsőfokú nyelvvizsgával rendelkezők.
A pályázatot (részletes önéletrajzzal) kérjük 1979. november 20-ig a Vörös Csillag Mgtsz., KITE 4181 Nádudvar címre küldeni.

A KELET-MAGYARORSZÁGI NYERSANYAG-HASZNOSÍTÓ VÁLLALAT
Debrecen, Külső vásártér 3. sz.
felvételre keres:
DEBRECENI TELEPRE:
gyakorlatl rendelkező telepezetőt, kereskedelmi vezetőt, művezetőt, vezető adminisztrátort.
Jelentkezés a személyzeti vezetőnél.
PÜSPÖKLADÁNYI TELEPRE:
lángvágót.
Jelentkezés a telepezetőnél.

VILLANYSZERELŐ-IPARI VÁLLALAT 2. SZ. ÜZEM DEBRECENI KIREDELTSÉGE FELVESZ
Debrecen környéki munkahelyeinkre: villanyszerelőket, betanított és segédmunkásokat, lakatosokat — hegesztővizsgával —, kubikosokat.
JELENTKEZÉS: Debrecen, Szabadság útja 127. szám alatt. Telefon: 11-274.

Az ország legnagyobb lakásépítő vállalata, A 43. SZ. ÁLLAMI ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT AZ 1980-81-ES TANÉVRE szakmunkástanuló-felvételt hirdet
ács és állványozó, kőműves, épületburkoló (hideg), épületgép-szerelő, csőhálózat- és berendezésszerelő (víz, gáz), villanyszerelő, épületasztalos, festő, mázoló és tapétázó szakmában.
A vidékieket kollégiumban elhelyezzük és teljes ellátást (étkezés, munkaruha stb.) adunk. A tanulmányi ösztöndíjon felül 250-500 Ft társadalmi ösztöndíjat is fizetünk.

A DMVS szakosztály
Pénteken este szakosztályt tartott a DMVSC darúgó szakosztálya, amely az első és a második csapatjátékain kívül részt vevő klub elnökhelyettesei. J volt Fülöp János, a megyei pártbizottság titkára is. Fülöp Kornél, a DMVSC labdarúgó szakosztályának elnöke értékelte az NB 1-es és a tartalék bajnokság szereplő együttesek teljesítményét, hangsúlyozta, hogy klub és a szakosztály vezetése elégedett az eddig elért eredményekkel. A szakosztály vezetője Fülöp János.

A MEDICOR MŰVEK DEBRECENI ORVOSIMŰSZER-GYÁRA felvesz
vizsgázott kompresszorkezelőket (nyugdíjasokat is), lakatos, esztergályos, marós, villanyszerelő szakmunkásokat, valamint női betanított munkásokat.
JELENTKEZÉS A GYÁR ÜZEMGAZDASÁGI OSZTÁLYÁN, DEBRECEN, HÁMÁN KATÓ ÚT 98.

Már most jegyeztesse elő 1980. évi naposbaromfi-szükségletét.
a HUNNIACOOP Kisvárdai Baromfi-feldolgozó és -értékesítő Közös Vállalat megbízottainál, Debrecen, Nap utca 25. szám alatt.
AJÁNLUNK:
New Hampshire naposcsibét
Plymouth naposcsibét
F1-es fajtájú naposcsibét
Pekingi naposcsibét
Rajnai naposlibát
Garantáltan kitűnő minőségben. Előjegyzést felvesszünk 1979. december 1-től mindennap 8-12 óráig.

43. SZ. ÁLLAMI ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT
oktatási osztály,
Budapest XI., Dombóvári út 17-19., 1117.
Személyesen: Budapest XI., Budafoki út 42. oktatási központ.
Kérje részletes pályaválasztási tájékoztatótunkat!

NSZK-ban a DUSE nő
Az NSZK-beli Leverkusenben vendégcsapatba a DUSE női tornacsapata. Tizenhárom klubpáta mérte össze tudását bemutatónagy érdeklődők kíséretében. Ez nem volt véletlen, mivel a kínaiak, a bolgárok és az angolok és az olaszok logotott tornászokkal telt csapatot indítottak első helyen a VR Kínaking csapata végzett.

Helyi rangadó a Vágóhíd utcai sporttelepen

Erdekesnek ígérkező labdarúgó-mérkőzést láthatnak a szurkolók ma délután 13 órai kezdettel a DMVSC Vágóhíd utcai sporttelepen. A két debreceni NB II-es csapat, a D. Kinizsi és a D. Universitas játsszik bajnoki mérkőzést.

A D. Kinizsi összeállítását sérülések miatt nem tudta megadni Molnár János edző, az alábbi keretből jelöli ki a pályára lépő tizenegyet: Répánszky, Kiss A., Kelemen, Németi, Móza, Andirkó, Jónás, Cs. Kiss, Tózsér, Sugár, Zákány, Fodor, Orsteinstein, Palcsó, Orosz. A D. Kinizsi vezetői legálább az egyik pont megszerzésére számítanak.

Nagykaposi Elemér, a DUSE vezető edzője pénteken délután kijelölte a 14-es keretet, a kezdő csapatot vasárnap délelőtt állítja össze. A 14-es keret: Szabó, Mező, Buglyó, Bózsó, Csapó dr., Király, Szabolcsi, Pistár, Lakatos, Kiss dr., Balla, Maczkó, Vékony, Fiedler. A DUSE szakvezetői biznak abban, hogy az együttes mindkét bajnoki pontot elhozza a Vágóhíd utcai sporttelepről.

A találkozót minden bizonnyal nagy érdeklődés kíséri, bizunk abban, hogy sportszerű küzdelmet és jó játékot hoz a két debreceni együttes összecsapása. A találkozót Győri vezeti.

A két élvonalas, a Szolnoki MÁV MTE és a Nyiregyháza egyébként ma nehéz feladat előtt áll. A Szolnoki MÁV MTE Jászberényben, a Nyiregyháza Kazincbarcikán vendégszerepel. Amelyik csapat mindkét pontot haza tudja vinni, könnyen lépéselőnybe kerülhet riválisával szemben.

Kiemelkedő sportesemények

Kosárlabda
DMVSC Vágóhíd utcai sportcsarnoka, 11 óra: DMVSC—Szegeci EOL-AK. Női NB II-es bajnoki mérkőzés.

Labdarúgás
DMVSC Vágóhíd utcai sporttelepe, 13 óra: D. Kinizsi—D. Universitas. NB II-es bajnoki mérkőzés.

Vidéken: Megyei bajnokság (13 órától): Sárrétudvari—D. Volán, Báránd—Berettyóújfalui, Balmaújváros—Hajdú Vasas, Hajdúböszörmény—Hajdúszoboszló, Kaba—Hajdúnánás, Létavértes—Hajdúdorog, Nádudvar—Körösgazdagfalva, Nyiradony—Egyek, Püspökladány—Derecske.

Röplabda
Városi sportcsarnok, 9 óra: Újpesti Dózsa—NIM, 10.30: Bp. Spartacus—Vasas Izzó. A női MNK-döntő harmadik, befejező fordulójának mérkőzése.

Sakk
Egyetem téri kémiai épület, 9 óra: D. Universitas—Bp. Spartacus. OB I-es csapatbajnoki mérkőzés. — Széchenyi utca 8. szám. 9 óra: D. Spartacus—Honvéd Asztalos János SE. OB II-es csapatbajnoki verseny.

Teke
Építők munkásszállójának pályája, 10 óra: DMVSC—Salgótarjáni TC (Akurátni). NB II-es csapatbajnoki mérkőzés.

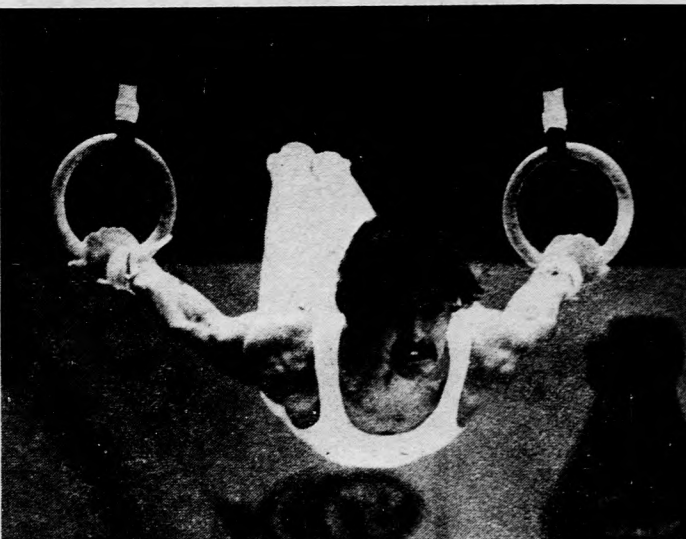
Nézőpont

Jó ötletnek bizonyult a Magyar Tornaszövetség döntése, hogy Szeged után ismét vidéki városnak adta a legrangosabb hazai viadalt, a Mesterfokú Bajnokság rendezésének jogát. A debreceni sportcsarnokban már a kevésbé látványos, előírt gyakorlatok alkalmával is ezernél több néző ült a lelátókon — bizonyította, hogy az egykori tornászjellegvár ma ugyan nem tartozik a sportág közvetlen élvonalába, de a közönség érti és szereti a tornát.

Pontosan egy hónappal a világbajnokság előtt az edzőtáborban megsérült Újszigeti kivételével a teljes magyar élgárda felsorakozott a debreceni porondon. S ez egyben (tornáról lévén szó) egyenértékű egy rangos nemzetközi versennyel, hiszen legjobbjaink, férfiak és nők egyaránt gyakran szerepelnek „nézőcsalagotként” külföldön is.

A világnagyságok jelenléte önmagában is ilyeneknek való produkciót kíván, hát még akkor, ha a nézők még valami különleges eseményben is biznak. Nos, erre is volt esélyük: a férfiaknál Donáth triplázásra készült, hiszen a legutóbbi két esztendőben ő

Nagy versenyek után

Magyar Zoltán gyűrűgyakorlata is nagy tapsot kapott

Flander és a parányi Hamar Ági dinamitosa erővel robbant be az élvonalba. A nézők pergő ritmusú viadalt láthattak mindhárom nap — persze azon valóban lehet vitatkozni, hogy van-e szükség az arisztokratikusnak tűnő hosszú zsűrűbemutatókra. A közönség tájékoztatása viszont elsőrangú volt, mint ahogy mesterfokúknak nevezhető a debreceni közreműködők munkája is. A sportcsarnok kollektívája (többek között Bétéri Gábor, Bétéri Gáborné, Egri Ferenc, Gilányi Sándor,

szinvala ezúttal alatta maradt az elmúlt évinek. Kár, hogy a meghívottak közül Csehszlovákia és Izland nem sokkal a verseny kezdete előtt lemondta a részvételt, a középmezőnyhöz tartozó Bulgária pedig a Balkán-bajnokság járadalmával (bronzérem) a „csomagban” kétségtelenül be, s az olimpiai bajnok Szovjetunió képviselőiben is csupán az ukrán válogatott érkezett... Így aztán mindössze egyetlen nehéz meccs volt a magyar együttesnek: a Lengyelország elleni győzelem azt is jelentette, hogy ami nem sikerült tavaly Románia jelenlétében, az most megvalósult — Magyarország nyerte a Debrecen Kupát.

Az öröm azonban nem lehet teljes, hiszen ez a játék aligha lesz elegendő eredményes szerepléshez a közelgő Világ Kupán. A magyar válogatott pillanatnyilag csupán egyetlen igazi klasszissal rendelkezik — a kapus Bartalos Bélával. Csapatunk játékában némi szint csupán Kontra Zolt teltjesítménye jelentett még: a tatabányai szélső 19 góljával (csak két mérkőzésen szerepelt), lengyel Klempel (21) mögött a második helyen végzett a góllövölístán. Szomorú azonban, hogy Kovács Péter mindössze 16 alkalommal volt eredményes — ezúttal is óriási hibaszázelékkal lőtt kapura, szoros őrizetet kapva pedig eltűnt a mezőnyben. Csapatunknak nem volt vezérégyénisége, meglehetősen szürke játékkal biztosította tornagyőzelmét.

A Debrecen Kupa tavaly nagy közönségsikert aratva iratkozott fel a rangos nemzetközi tornák közé. A jó kézilabda iránti érdeklődés azóta sem csökkent a városban — ezért lenne hasznos, ha jövőre ismét az első évihez hasonló erős mezőnyt verbuválnának a Magyar Kézilabda Szövetség vezetői, hiszen nem csupán a közönség, de a sportág szakmai érdekei is ezt követelik.

Árva Sándor

Az NB I B-ben szereplő TFSE csapatában játszó Nád is meghívást kapott a magyar válogatottba — a bolgárok elleni mérkőzésen ő dob kapura, az előtérben Pál (2) és Gubányi

Góllövölísta

A Hajdú-Bihar megyei labdarúgó-bajnokságban, a XIV. fordulóban elérték a félézredik gólt
22 gólos: Vaszilko (Balmaújváros).
19 gólos: Mile (Püspökladány).
16 gólos: Tar (Balmaújváros).
15 gólos: Farkas (Hajdúszoboszló), Eröss (Sárrétudvari).
13 gólos: Sütő (Hajdúböszörmény).
10 gólos: Katona (Hajdúdorog), Demkó (Nádudvar).
9 gólos: Papp (Hajdúböszörmény), Gajfán (Hajdúböszörmény), Mészáros (Hajdúszoboszló), Kerti (Nádudvar), Darai (Püspökladány).
8 gólos: Horváth (Berettyóújfalui).
7 gólos: Muzsnai (Berettyóújfalui), Barna (D. Volán), Katona (Egyek), Mándi (Hajdúböszörmény), Labonc (Hajdúszoboszló), Vasárhelyi (Létavértes).
6 gólos: Hadházi (Derecske), Kabai (Derecske), Balogh (D. Volán), Zelenák (Hajdúböszörmény), Kovács (Létavértes), Szkupei (Nádudvar), Szolga (Püspökladány).

Leninvárosban az olimpiai válogatott

Az olimpiai keret tagjai hétfőig Leninvárosban tartózkodnak. Szombaton délelőtt esős időben, mélytalajú pályán kétkapus edzést tartottak. Az ellenfél az Ofein SC csapata volt.

A mérkőzés eredménye 4:0 (2:0) volt és a góllövők: Oláh (11-esből), Fekete (U. Dózsa), Pogány, Borostyán.

A keret tagjainak egészségi állapota felüli érdeklődésünkre dr. Lakat Károly elmondta, hogy Paróczai sérült érkezett Leninvárosba és orvosi vizsgálat dönt, hogy tovább marad-e, vagy hazautazik. Az ugyancsak sérült Mayer helyett Fűkő, tehát egy újabb diósgyőri játékos jutott be a csapatba és kérdőjelet még Dunai szereplésére, aki Budapesten gyógykezelték és mind ez ideig nem érkezett Leninvárosba.

A DMVSC labdarúgó szakosztályának ülése

Pénteken este szakosztályi ülést tartott a DMVSC labdarúgó szakosztálya, amelyen az első és a második csapat játékosain kívül részt vettek a klub elnökhelyettesei. Jelen volt Fülöp János, a megyei pártbizottság titkára is.

Fülöp Kornél, a DMVSC labdarúgó szakosztályának elnöke értékelte az NB I-ben és a tartalék bajnokságban szereplő együttesek teljesítményét, hangsúlyozta, hogy a klub és a szakosztály vezetősége elégedett az eddig elért eredményekkel. A szakosztály elnöke azonban azt is elmondotta, hogy hazai pályán többet vártak a csapattól.

A szakosztályi ülésen felszólalt Fülöp János is. A megyei pártbizottság titkára részletesen elemezte a Debrecen sportéletében bekövetkezett változásokat, szözl az egyesületi fúziók jelentőségéről. A labdarúgó szakosztály szereplését sikernek tekinti a megye és a város közvéleménye, ugyanakkor jobb szereplést vártak a szurkolók a Közép-európai Kupában.

NSZK-ban vendégszerepelt a DUSE női tornászcsapata

Az NSZK-beli Leverkusében vendégszerepelt a DUSE női tornászcsapata. Tizenegy nemzet tizenhárom klubcsapata mérte össze tudását. A bemutatott nagy érdeklődés kísérte. Ez nem volt véletlen, mivel a kínaiak, a bolgárok, az angolok és az olaszok válogatott tornászokkal teltülde csapatot indítottak. Az első helyen a VR Kína-Peking csapata végzett 74,80

Ötjatszós mérkőzésen győzött az Izzó

Ezer néző előtt játszották le szombat délután a városi sportcsarnokban a női röplabda MNK-döntő második fordulójának mérkőzéseit. **NIM—BP. SPARTACUS 3:0**
Az első játszmában könnyed játékkal szerepelték a NIM, és végig vezetve nyert. A második játék részben szoros volt az eredmény, a hátrában azonban Marczis leütései rendre biztos pontokat eredményeztek a NIM számára. Hasonlóan alakult a harmadik játszma is. 7:7 után biztosította be győzelmét a NIM. Az egyes játszmák eredménye: 15:9, 15:11, 15:11.

VASAS IZZÓ—ÚJPESTI DÓZSA 3:2

Pillanatok alatt 5:1-re vezetett az Izzó az első játszmában, és a lila-fehérek rossz védőmunkájuk miatt nem tudták kétségessé tenni a Vasas Izzó győzelmét (15:7) Nagyszerű küzdelmet hozott a második szett. Feketének rendre visszaadta a már-már véthetetlennek tűnő labdákat. A hálónál pe-

dig Juhász játszott remekül és egyenlített a Dózsa. (8:15) A harmadik játszmában végig az Izzó vezetett. Közégsi remek nyitását több esetben nem tudták visszaadni a dózsa lányok. A hálónál pedig Nagyné jó feladásait rendre véthetetlenül ütötték meg az Izzósok. (15:7) A negyedik játszma hasonlóan indult, az Izzó 4:1-re, majd 8:3-ra vezetett, ekkor azonban Juhász nagyszerű játéka révén fordított a Dózsa, és végül a lilafehérek kiegyenlítették. (13:15) Óriási harcot és nagyszerű küzdelmet hozott a döntő játszma. Mindkét együttes nagy erőbedobással küzdött. Az Izzó szerzett vezetést, majd 4:4-re alakult az eredmény. Ezután az Izzó elhúzott (10:4), ekkor azonban újra egyenlített a Dózsa (11:11). Drámai küzdelemben végül a jobb ütőerővel rendelkező Vasas Izzó megnyerte a játszmát (15:11) és a mérkőzést is.

A ma délelőtti párosítás Újpesti Dózsa—NIM, Bp. Spartacus—Vasas Izzó.

Lottónyeremények

A Sportfogadási és Lottó Igazgatóság közlése szerint a 45. játékétkben 5 találatos szelvény van.

A lottónyeremények a nyerevényilleték levonása után: 5 találatot 1 fogadó ért el, nyerevénye 1 313 003 forint. 4 találatos szelvénye 62 fo-

gadónak volt, nyerevényük egyenként 84 710 forint.

3 találatos szelvénye 5491 fogadónak volt, nyerevényük egyenként 598 forint.

A 2 találatos szelvények száma 162 043 darab, ezekre egyenként 25 forintot fizetnek. (MTI)

Diákolinpia

A KISZ városi bizottsága az 1979/80-as tanévben megrendezi a debreceni középiskolások tömegversenyét, a debreceni diákolinpiát. A diákolinpia első versenyeire ma kerül sor. 8 órai kezdettel a BIOGAL Gyógyszergyár környékén tájfutóversenyt rendeznek, amelyen előreláthatólag 350—400 diák áll rajthoz. A lányok 1500, a fiúk 2000 m-es távon indulnak. A D. Dózsa löterén fél 9-kor rendezik meg a lövészverseny selejtezőjét, húsz középiskola tíz-tíz versenyzője vesz részt.

A hét 11-e

A megyei labdarúgó-bajnokság szerdai, XIV. fordulójában akadtak meglepetések is, s több új név került előtérbe a legjobbak összeállításánál.

A hét 11-e: Benedek A. (Derecske) — Pistár (D. Volán), Palatitz (Püspökladány), Czibere (Nádudvar), Tollas (Berettyóújfalui), Föhn (D. Volán), Benicsik A. (Hajdú Vasas), Sütő (Hajdúböszörmény), Pala I. (Berettyóújfalui), Siketh (Hajdúnánás), Mile (Püspökladány).

Befejezték az őszi betakarítást

Jó szervezéssel és lelkiismeretes munkával végezték az idén is az őszi munkákat a hajdúböszörményi Béke Termelőszövetkezetben. A jó munkának meg is lett az eredménye: optimális időben — október 29-ig — elvégezték az őszi búza vetését több mint 1800 hektáron, s pár nap múlva, október 31-én már a takarmánykukorica betakarításával is végeztek 1932 hektáron. Véget ért a hibridkukorica betakarítása

is, amelynek beszállítása a hibridüzemekbe folyamatosan történik.
November 10-én véget ért a munka a 487 hektár cukorrépában. A két Herriau gépsor ezekben a napokban már a társzövetkezetek cukorrépa-betakarítását végzi.
A szövetkezet a még hátralévő munkára, a mintegy 480 hektár őszi mélyszántásra koncentrálna erőit. A tervek szerint ezt a munkát is befejezik november 20-ra.

Garázsüzvetkezetek

A Hajdú-Bihar megyei MESZÓV Lakásüzvetkezeti Titkárságának kezdeményezésére Balmazújváros és Biharmagybajomban megalkultak az első községi garázsüzvetkezetek. Több garázscsoport építése is befejeződött már. A társas kocsi-szinek burkolt utak mellett fekszenek s mindegyikük vezetékes vízzel, villannyal van felszerelve.
Biharmagybajomban a kocsitulajdonosok például a közelmúltban vették birtokukba a modern garázsokat. A balmazújvárosiak szintén élen járnak a szövetkezeti összefogás új formájának népszerűsítésében. A tapasztalatok ismeretében Föld-

desen is történt már hasonló kezdeményezés.
A vidéki társas garázsok előnye elsősorban abban van, hogy a szövetkezésben rejlő előnyöket hasznosítva, járható utak mellett épülnek fel, így nem kell a tulajdonosoknak továbbra is sáros, gödörös mellékutakban nap mint nap közlekedniük. A garázsok felépítésével az autók rendszeres használhatósága, s kellő karbantartása is biztosított.
A két községben lakók kezdeményezésére már meggyeszte figyelmet, így biztosnak látszik, hogy a következő években újabb községi szövetkezeti kezelésű garázsok épülnek megyeszerte.

ELHIVATOTTSÁG

Egyik klubkönyvtárunk vezetője hív telefonon. Oka van rá. Megegyezünk. Amit kér természetesen teljesíthető. S amit a szavakat fűzzük, úgy ismeretlenül kirajzolódik a másik egyénisége. Legalábbis azt hisszük. Nyilván szavaink sok mindent elárulnak rólunk, néha többet, mint amennyit mondunk velük.
A beszéd a holnapra terelődik. Hogy holnap, vagy azután mit kell tenni, milyen hatást lesz ez vagy az az intézkedésünk.
A vonal másik végén határozott kijelentés a válasz: Engem a holnap nem érdek. Csak a mánap élek!
Mondja ezt egy klubkönyvtár vezetője, aki mellesleg népművelés-könyvtár szakot végzett, s akinek munkája, magatartása, beállítottsága, felfogása nap mint nap emberek véleményét, munkáját, beállítottságát, felfogását formálja.
Ez lenne az elhivatottság?

Közlemény a személygépkocsivétel-előleg kiegészítéséről

Az Országos Takarékpénztár Hajdú-Bihar megyei Igazgatósága a személygépkocsivétel-előleg 1979. november 30-ig történő kiegészítésével kapcsolatban az alábbiakat közli:
A forgalom gyorsítása, illetve a hosszabb várakozások elkerülése érdekében az OTP-fiókok október végén valamennyi magántulajdonosnak egyéni számmal ellátott befizetési lapot küldtek ki, amelyeken bármelyik OTP-fiókhoz és a postahivataloknál befizethetik a vételőelőleg kiegészítését.
Az eddigi tapasztalatok alapján az ügyfelek egy része a befizetési lap hátoldalán szereplő adatokat nem, vagy hiányosan tölti ki, mely a feldolgozás során levelezést tesz szükségessé az OTP és az ügyfél között.

A vételőelőleg visszafizetésével kapcsolatban közlik, hogy azt csak a számlatulajdonos részére — a MER-KUR visszaigazoló levélnek és az előleg befizetését igazoló nyugta ellenében — személyi igazolvány felmutatása esetén teljesíthetik. Sok számlatulajdonos a név- és lakcímváltozást, az időközbeni típusmódosítást nem jelentette be az előjegyzési számlát vezető OTP-fióknak, ami a befizetésekor problémákat okoz. A sorbaállások, a hosszabb várakozások elkerülése érdekében a hónap folyamán az OTP-fiókok kiegészítő pénztárakat üzemeltetnek.
Az OTP kéri ügyfeleit, hogy a kiegészítést ne halasszák a végső határidőig.

SIPOS ENDRE JÁTSZIK a Debreceni Dzsesszkvartett, a Lux és a Panta Rhei együttes tagjaival november 12-én 18-22 óra között a Kőlcsey Ferenc Művelődési Központ dzsesszklubjának nyilvános foglalkozásán. Közben beszámoló hangzik el a varsói dzsesszfesztiválról és a budapesti dzsesszhétvégéről, legkedvesebb lemezét pedig Gombos Géza mutatja be.

A KORUNK ZENEJE bérleti hangversenyszorozat utolsó koncertjére a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola termében november 11-én este fél 8 órakor kerül sor. Petrovics Emil szerzői estje keretében fellép a Budapesti Kamaragyüttes, a Debreceni Fúvósötös, Kincses Veronika (ének). Vezényel Petrovics Emil.

ÉJSZAKA IS ÉPÜL A HÁZ

A debreceni újkerti lakótelepen második műszakban is szerelik a paneleket a Hajdú megyei Állami Építőipari Vállalat szerelő brigádja, hogy biztosítva legyen 1980-ban is a folyamatos lakásátadás (Fotó: Kőszeghy György)

Barátságvonat a Szovjetunióba

Az Express Ifjúsági és Diák Utazási Iroda, valamint a szovjet Szputnyik Utazási Iroda 1973-tól indít évente többször is barátságvonatot, cserélapon. November 14. és 26. között 388 hajdú-bihari utas részvételével az Express Utazási Iroda Hajdú-Bihar megyei Kirendeltsége indít barátságvonatot a Szovjetunióba.

A Hazafias Népfőrdő Hajdú-Bihar megyei Bizottsága és a KISZ megyei bizottsága közös szervezésében induló barátságvonat három szovjet nagyvárost — Kijev, Leningrád, Moszkva — érint és a tizenkét nap során az utazáson részt vevők megismerkedhetnek a legjelentősebb idegenforgalmi látványosságokkal, szovjet-magyar baráti esteken vesznek részt.

EGÉSZSÉGNEVELÉSI NAPOK. Hajdúszámonban november 13-22. között rendezik meg az egészségnevelési napokat. A programban előadások és kiállítások szerepelnek. A megnyitót november 13-án 8 órakor lesz a közönségi művelődési házban.

ELHÍZÁS ÉS CUKORBETEGSEG című előadás nyitja meg a november 12-16. között megrendezésre kerülő egészségügyi hét eseménysorozatát Váncsodon a klubkönyvtárban. Az előadást dr. Major László osztályvezető belgyógyász főorvos tartja 19 órai kezdettel.

A II. NAGYZENEKARI BÉRLETI HANGVERSENY november 12-én, hétfő este fél 8-kor lesz a Bartók Teremben. A Debreceni MÁV Filharmonikus Zenekart Szabó László vezényli, közreműködik Baranyai László zongoraművész. A műsoron Weber-, Petrovics-, Schumann- és Liszt-művek szerepelnek.

A QUADRILATERALIS kísérletes beszéti kongresszuson — melyet Zakopánában rendeztek meg — dr. Furka István egyetemi docens, dr. Mikó Irén, dr. Sáp Péter és dr. Gál István egyetemi tanáregyedekek tartottak előadást.

MOZI • SZÍNHÁZ • TV

Művelődési Központ
Ma 10 órakor Elő holttest — Petőfi Ifj. b.
7 órakor Elő holttest — Csokonai-bérlet.
Hungária Kamaraszínház

filharmonikusok hangversenye. 13.00 Hírek. 13.15 Egy hét a képernyőn. Műsorajánlat. 13.40 Látogatás a klubban. Szórakoztató műsor. 14.23 140 nap az úrban. Szovjet dokumentumfilm. 15.10 Az ötlete-sebb nyer. Vételkedő. 16.00 Úszóverseny a November 17-e Kupáért. 17.00 A völgy. Szlovák film. 18.30 Esti mese. 18.50 Időjárás-jelentés. 19.00 Tv-híradó. 19.30 Vasárnapi versműsor. 19.40 A. Ny. Osztrákok! Hőfehérke. A színmű tv-változata. 21.10 Sporthíradó. 21.20 J. Nemcik nemzeti művész portréja. 21.45 Zenei krónika. 22.15 Labdarúgó Liga összefoglaló. 23.15 Hírek.

felvételeiből 18.00-18.30 Sport-rol sportra, zenével.
HÉTFŐ
POZSONY, 1. műsor
15.00 Orosz nyelvtanfolyam. 15.30 Aktuális kérdések. 16.00 Iskolaest. 16.25 Hírek. 16.40 Kicsinyek magazinja. 17.10 Katonák műsora. 18.00 Tapasztalat-cseré. 18.40 Esti mese. 19.00 Tv-híradó. 19.30 Menekülés az aranyföldről 3. rész. 20.30 A szocialista országok életéből. 20.50 Karel Gott énekel. 21.30 Tv-híradó. 22.00 A rendőrség nyomoz. 22.05 Vidám műsor Jugoszláviából. 23.00 Látogatás Mátya szigetén. 23.15 Hírek.

TV

VASÁRNAP
BUDAPEST, 1. műsor
8.03 Műsorismertetés. 8.05 Idősebbek is elkezdhetik... 8.10-9.15 Mindenki iskolája. 9.15 Óvodások filmműsora. Kislírók-összeállítás. 9.35 Játsszunk együtt! 9.45 Tűskevár. Magyar Ifjúsági film-sorozat. 10.15 Hírek. 10.20 Vasárnap délután. 12.20-12.35 Franciaország madártávlatból. Francia rövidfilmsorozat. 13.53 Műsorismertetés. 13.55 Az aranyhajó jány. Csehszlovák bábfilm. 14.40 Nótaszó. 15.00 Bóza Sándor. Tévéfilmsorozat. 16.00 Műsorainkat ajánljuk! 16.25 Reklám. 16.30 Lehet egy kérdésed? 17.00 Magyar nemzeti közéleti és kulturális bajnokok. 18.30 Reklám. 18.45 A Községszolgálat tájékoztatója. 18.40 Esti mese. 18.50 Idősebbek is elkezdhetik... 19.00 A hét. 20.00 Hírek. 20.05 Nem zörög a haraszt. Francia-olasz film. 22.05 Telesport. 23.35 Hírek.

POZSONY, 2. műsor
15.15 Gyermekműsor. 16.00 Rövidfilm-összeállítás. 17.00 Prágai korcsolya gáladépután. 18.00 Fesztív világ. A Szikrák és Pionírok műsora. 18.50 Pár perc dalműsor. 19.05 Pedagógusok műsora. 19.30 Angolaiak. Dokumentumfilm. 20.15 A dagesztani állami táncgyűjtés műsora. 20.55 Brancusi vár. Román kisfilm. 21.05 Hosszú út késő éjszakáig. Angol tévéjáték a Atlanti-óceánban. 22.45 Tv-híradó 1.

POZSONY, 2. műsor
17.40 Hírek. 17.55 Zenés műsor. 18.30 A spartakiád zászlaja alatt. 19.00 Francia nyelvtanfolyam. 19.30 Külföldi sportesemények. 20.30 Orvosi tanácsok. 20.40 Maradj velem. Angol film. 21.50 Egy kis muzsika. 22.05 Dokumentumfilm külföldön élő chillei gyerekekről. 22.45 Tv-híradó.

BUDAPEST, 1. műsor

POZSONY, 1. műsor

7.45 Vasárnapi torna. 8.35 Dick Turpin folytatásos gyermekfilm. 9.00 A falu életéből. 12.05 Vasárnapi album. 14.00 Tv-sport. 16.00 Dokumentumfilmek. 17.00 Vételkedő. 18.00 Tv-híradó. 19.10 Rodriquéz. Amerikai film. 20.35 Tv-híradó és sport.

BUDAPEST
7.45 Vasárnapi torna. 8.35 Dick Turpin folytatásos gyermekfilm. 9.00 A falu életéből. 12.05 Vasárnapi album. 14.00 Tv-sport. 16.00 Dokumentumfilmek. 17.00 Vételkedő. 18.00 Tv-híradó. 19.10 Rodriquéz. Amerikai film. 20.35 Tv-híradó és sport.

POZSONY, 1. műsor

A NYÍREGYHÁZI RÁDIÓ MŰSORA

8.00 Hírek. 8.05 A felhőkől szállt alá. Filmsorozat gyermekeknek. 8.35 Kicsinyek műsora. 9.05 Meseműsor. 9.25 Madár röp-te. Tv-film. 10.40 Kórház a város szélén. Tv-filmsorozat 11. rész. 11.40 A Sportka számainak híripekbesztő postahivataloknál és kézbesítőkönél — Előfizetési díj egy hónapra 30 forint. Index 360 forint. — Index 25 027 — ISSN 0133-1051 — Alföldi Nyomda Debrecen — Felsőfokú vezető: Benkő István.

17.00 Vasárnapi jegyzet 17.05 Előzetes a jövő hét zenei műsorából 17.20 Bartók és Kodály nyomán Észak-Tiszántúlon. Szerkesztő-riporter: Haskó József 17.50 A stúdió új zenei

HÍREK

1979. november 11., vasárnap
Márton napja
A Nap kél 6.42 — nyugszik 16.14 órakor

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS: Északnyugaton időnként fől-szakadozó felhőzettel, már csak helyenként fúto záporral, másutt túlnyomóan borult idő, ismétlődő esővel, záporral. Napközben élénk, időnként megerősödő északias szél. Hajnalban főként keleten párásság. Legmagasabb nappali hőmérséklet vasárnap 7, 12 fok között.

A DOTE KÉPVESELOI RIGÁBAN. A Debreceni Orvostudományi Egyetem I. számú Belklinikája és a Rigai Orvosi Akadémia közötti együttműködés további feladatairól, a gyógyító, kutató és oktatómunka jövő évi programjáról tartottak tanácskozást Rigában, amelyen részt vett dr. Leövey András egyetemi tanár, klinikai rektorhelyettes, az I. sz. Belklinikai igazgatója, dr. Kakuk György egyetemi docens és dr. Balázs Csaba egyetemi adjunktus.

INGYENES JOGI TANÁCSADÁS. A bírósági KISZ-alapszervezet fiataljai ingyenes jogi tanácsadást tartanak november 12-én 16-18 óra között a KISZ Debrecen városi Bizottságán (Debrecen, Arany János u. 1/B).

KERES EMIL Kossuth-díjas érdemes művész mutatja be műsorát november 12-én a nádudvari művelődési házban. Az estet a nádudvari Újtitkór klub szervezi.

KITÜNTETETT VÉRADÓK. A közelmúltban véradókat tüntettek ki a MÁV állomásfőnökségen az egész éves vöröskeresztes munkát értékelő ünnepségen. Három arany, tizen ezüst, huszonegyen bronz fokozatú kitüntetést kaptak húsz, tizenöt, illetve tízszerezes véradó-sért.

TANULMÁNYUT AZ USA-BAN. Dr. Szabó Gábor egyetemi tanár, a Biológiai Intézet igazgatója a Magyar Tudományos Akadémia küldetésében kététhetes tanulmányútra utazott az USA-ba. A neves magyar akadémikus többek között Californiában és New Yorkban tart előadásokat, szemináriumokat.

ÉVFORDULÓNAPTÁR

Százharminc évvel ezelőtt, 1849. november 11-én született — és 1921 májusában halt meg — Martin Nyrop építőművész, a századforduló dán építészetének nemzetközi híró, legtehetségesebb mestere.

A dániai Holmslandban született és építészeti tanulmányait Koppenhágában folytatta. 1881-ben nagy tanulmányutat tett Olaszországban és Franciaországban, majd visszatérve hazájába, a koppenhágai Művészeti Akadémián tanított, amelynek később igazgatója lett. Tanulmányútjai során sajátos egyéni stílussá ötvözte össze a tapasztalt építészeti megoldásokat, s hazatérve új utat jelölt ki a dán építészetté számára; ennek a Nyrop által megszabott útnak a jellegzetessége a nemzeti hagyományok nagyarányú felhasználása volt. Ezek alkalmazásával számos köz- és magánépületet tervezett.

Fő műve az 1893 és 1905 között megépült koppenhágai városháza.

AZ ÜGYELETES HÍRSZERKESZTŐ

Boda László
Telefon: 12-144.

JUHÁSZ JACINT ALMOSDON. A népszerű színművész november 13-án délután 3 órakor az álmosdi Kőlcsey könyvtárban lép fel.

A KORONA címmel a DOTE Elméleti Tömb előadóteremben tart előadást Pap Gábor művészettörténész november 12-én 19 órai kezdettel.

TALLOZÁS A MODERN MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETBEN címmel ma nyílik az a kiállítás, amelyen 17 művész munkái szerepelnek. Megnyitót Mezei Ottó művészettörténész mond 10 óra 30 perces kezdettel a hajdúböszörményi Kőlcsey könyvtárban.

A Tanácsköztársaság és a magyar-szovjet barátság 60. évfordulója alkalmából az építési főnökség és a vasút-igazgatóság gondnoksága kiállítás rendezett korhű és ma már dokumentumoknak tekinthető plakátokból. A plakátkiállítást Fényes József vasútigazgató-helyettes nyitotta meg az igazgatóság tanácstermében.

KÖZLEMÉNY

A KFCS Felsőzni Vízmű 1979. november 13. és 19. között vezeték-összeállítás munkák miatt üzemszünetet tart. A teljes üzemszünet ideje alatt a rétegvíztermelő telepeink kapacitásának maximális igénybevételével fogjuk a város vízellátását biztosítani. A maximális igénybevétel miatt a csatlakozás nélküli időszerűségi felszámolásai nem lesznek. Felhívjuk fogyasztóink figyelmét, hogy a víznyomással üzemelő berendezéseiket az üzemszünet ideje alatt csak állandó felügyelet, illetve ellenőrzés mellett üzemeltessék. Kérjük a lakosságot, az intézményeket és a takarékos vízgazdálkodással segítők munkánkat. Debreceni Vízmű és Gyógyfürdő Vállalat. (x)

Csak egy vízcsap

Valaki nyitva felejtett a lakásában a vízcsapot. Az esetet az alatta lakó szomszéd vette észre, miután a fürdőszobáját közönséges munkádéleltől jellelt a fürdőszobájából áradó víz. Riadalm, sikoltozás a lépcsőházban, idegesség, nyulatárság, mit is lehet csinálni. Végül nem maradt más hátra, hazahívták a lakót a munkahelyéről, s elzárta a vízcsapot.

Most próbáljunk szemlenni egy kicsit. Nem mitjük az átázott mennyezetet, a falat, a fürdőszobában berendezéseiben eszközöket. Csak az időt számoljuk, ami talán a legnagyobb érték. Az otthon tartózkodó lakóknak esett a munkanapját minimum másfél, két óra. A feledékeny lakótársunk haza kellett jönni a munkahelyéről, majd vissz kellett menni, ez meg legalább két óra. S mi ha el is engedte a főnök szóra, tény, hogy ennek az apró figyelmetlenségnek is a végzettséget látta kárát.

Tulajdonképpen apróság, valamennyiünkkel előfordulhat hasonló eset. Pedig lehet, hogy mindegyikünknek is van egy kis figyelmesség, pontoságra lenni szükség az életünkben ahhoz, hogy ne okozzunk hasonló bosszúságot lakótársainknak, ahhoz, hogy ne kelljen feleslegesen eltölteni drága időnket órákat azzal, hogy saját figyelmetlenségünket korigáljuk.

Takarékosság ez is. Takarékosan önmagunkat, mások munkáját, energiáját, vagy akár idegrendszerét. Néha sem tudjuk számítani, hogy ezek a parányi dolgok ha összegyűlnek, mennyit jelentenek értékben, egészen népegazdasági számításra.

A Cseh Szocialista Köztársaságban kiszámították, hogy a minden lakótanítványt három újság, illetve a hulladékgyűjtés felvásárlása évente közel 300 ezer tonnával növekedhetne. Ezáltal mintegy 800 ezer köbméter fát takaríthatnánk meg, ami körülbelül 30 hektárnyi 100 éves erdőnek felel meg. Emellett 11 ezer dolgozó munkáját is megtakaríthatnánk és jelentősen csökkentenék a villamosenergia-fogyasztást.

Mi nem számoltuk ki, hogy ezen az egy vízcsapon mennyi víz folytott, s azt sem, hogy a lakásában naponta a csöpögő vízcsapok mennyit fogyasztanak. Számolhatunk is nyilvánvalóan azonban, hogy életünkben, hétköznapi életünkben is meg kell keresnünk, s találnunk a takarékoság igazi formáját. Ezért nem lehet közömbös senkinek, hogy elzárja-e munkájában induló vízcsapot. Nem lehet közömbös a vízcsaphoz hasonlóan ez az ez mindennapi apróság sem.